דבר

יום ראשון, ח' באלול תשמ"ח, 21 באוגוסט 1988 ● גליון 19501

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר
- מי פורץ את הגשר – חנה זמר
- העיקר לא לפרגן להסתדרות – יורם פרי
- בחירות – איזורי יותר מארצי / יוסף מיכלסקי
- שכר מנהלים – שתי שכבות / דויד מושיוב
- חזון האיברים המושתלים / דנקה הרניש
- ספורט (עמ' 4-3), רפואה ומדע (11) בידור (12)

מזג האויר

(ש). – חם מהרגיל בכל האזורים, יבש בהרים, הביל במישור החוף. תשקיף למחר: עדיין חם מהרגיל.
הטמפרטורות: ירושלים: 21–35, רמת-הגולן: 21–36, נהריה: 22–32, צפת: 22–34, חיפה: 23–32, טבריה: 25–40, עפולה: 22–37, שומרון: 22–36, תל-אביב: 21–32, לוד: 20–34, יריחו: 24–32, עזה: 22–31, באר-שבע: 20–37, אילת: 27–44.

25 נפצעו ממטען חבלה במרכז חיפה

המטען הונח ליד חנות הצעצועים 'ארץ הפלאות' במדרחוב נורדאו והנפגעים היו יושבי קפה 'קפולסקי'

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

בפיגוע חבלני, שאירע אמש במדרחוב ברחוב נורדאו בהדר הכרמל בחיפה, נפצעו 25 בני-אדם, ביניהם ילד ומבוגר באורח קשה, אדם אחד בינוני והשאר קל. בין הפצועים כמה ילדים. כל הפצועים הועברו באמבולנסים ובכלי-רכב פרטיים לבתי-החולים 'רוטשילד' ורמב"ם בחיפה.

משטרת מרחב חיפה עצרה 15 חשודים, שנראו באיזור הפיצוץ. מפקד מרחב חיפה, תת-ניצב יעקב חכים, מינה צוות מיוחד, בראשות פקד אבי מיניקובסקי, לחקירת הפיגוע. אמש אחר חצות נמסר, כי מתוך 25 הפצועים שוחררו שניים לבתיהם.

דקות אחדות אחרי השעה 21.00 בלילה אירע פיצוץ אדיר ליד חנות צעצועים, סמוך מאוד לבית-הקפה 'קפולסקי' שבלב המדרחוב. אותה שעה המה בית-הקפה מעשרות אנשים ובמדרחוב טיילו כמה מאות אנשים. נראה, כי מבצעי הפיגוע בחרו דווקא את שעות הלילה המוקדמות של מוצאי-שבת משום שאז הומה המדרחוב במיוחד.

מיד לאחר הפיצוץ קמה במקום מהומה רבה.

עשרה אמבולנסים וניידות טיפול-נמרץ הוזעקו מתחנות מד"א בעיר ומהקריות. שלושה רופאים של מד"א הגיעו בכוחות עצמם. ניידות משטרה רבות הקיפו את האיזור

(המשך בעמוד 2)

מטען בלב הדר

זירת הפיצוץ ברחוב נורדאו בהדר הכרמל אמש אחרי הפיגוע. (צילום: אורי גבר-רוזנט)

ראיתי רק אדום מול העיניים...

מאת סופר "דבר"

חזית חנות הצעצועים 'ארץ הפלאות' במדרחוב ברחוב נורדאו נראתה אמש כשדה-קטל. כתמי דם על המדרכה, זכוכיות מנופצות, שולחנות וכסאות הפוכים של בתי קפה, בעיקר של קפה 'קפולסקי' השכן, כולם מושלכים בערבוביה על המדרכה.

שלמה כהן, פנסיונר בן 80, שיורד מביתו, ברחוב נורדאו 11, והיה קרוב כ-10 מטרים מהמטען שהתפוצץ, הושלך לרצפה מהדף הפיצוץ: "היה לי מזל שעץ הפריד ביני לבין המטען, אחרת הייתי נהרג" – אמר לנו בחדר המיון של בית-החולים 'רוטשילד'.

מריאן מאיר ושני ילדיו, דן בן 9 ויונתן בן שנתיים, שחלפו ליד חנות הצעצועים, נפגעו מרסיסי המטען. האב נפגע קל בלבד אך שני ילדיו נפצעו קשה. דן הגיע לבית-החולים 'רוטשילד' כשהוא פגוע מרסיסים ברגליו ובדרכו לחדר הניתוח, גילו הרופאים כי הוא סובל גם מפגיעת רסיס בגולגלתו. פרופ' דוד מגרס, מנהל המחלקה האורתופדית, הורה להעבירו מייד למחלקה הנוירו-כירורגית בבית-החולים רמב"ם, שם נעשו באותה השעה הכנות לניתוח ראש. דן הוא הפצוע הקשה ביותר כתוצאה מהפיצוץ.

סוקאן גריב, פקח מטעם עיריית חיפה, בן מיעוטים, ששהה אותה שעה במדרחוב, הספיק להזעיק את מד"א והמשטרה ומייד אחר-כך התמוטט, כשל פציעות מרסיסים בגופו. בהיותו

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תחילה

- האוצר אסר על קופת-חולים לחתום על ההסכם עם הרופאים עד שיסיים את בדיקותיו – עמ' 2.
- שר ההגנה המצרי מוחמד אבו-גזאלה קשור לנסיון להבריח מארה"ב חומרים לייצור טילים – עמ' 2.
- המפרק הזמני של 'קפריש' יתחיל היום לבדוק את החשדות שבעלי החברה הוציאו ממנה כספים וכך גרמו להתמוטטותה – עמ' 5.
- רצחו את אבינו בבית-החולים בצפת, טוענת משפחה, והמשטרה פתחה בחקירה – עמ' 6.

ארה"ב: הגירושים יגבירו את האלימות

ואשינגטון (ע"ד וע"צ). – ארה"ב חידשה ביום ו' את ביקורתה על ישראל על רקע הגל החדש של גירוש פלסטינים. ואשינגטון הודיעה כי מדיניותה של ישראל לא מוצדקת וכי היא רק מגבירה את השנאה בשטחים הכבושים.

"מדיניות זו מהווה הפרה של אמנת ז'נווה הרביעית. הגירושים רק מגבירים את שנאתם של הפלסטינים וזו גורמת לאלימות נוספת", אמרה דוברת משרד החוץ פיליס אוקלי בתגובה על החלטת ישראל לגרש ארבעה פלסטינים ללבנון ולהודות על גירושם של 25 נוספים.

הדוברת הוסיפה שאם פלסטינים ביצעו פעולות פליליות על השלטונות הישראלים להביא אותם למשפט ולהעניש בהתאם להליכים משפטיים.

רביץ חשה סחרחורת התמוטטה – ואושפזה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

הזמרת יהודית רביץ התמוטטה בליל-שבת במהלך הופעתה המשותפת עם הזמרת נורית גלרון, בעת מופע שקיימו באולם מלא עד-אפס-מקום בקולנוע "סביון" בקרית-ביאליק.

רביץ פונתה מהבימה מעולפת-למחצה.

המקרה אירע ביום שישי בשעה 23.30, כחצי שעה לאחר תחילת החלק השני של המופע. יהודית רביץ חשה לפתע סחרחורת, צעדה בצעדים כושלים אל מאחורי הקלעים ושם התמוטטה. היא הוחשה לבית-חולים קרוב.

אחד ממארגני המופע התנצל בפני הקהל הרב על הפסקת ההופעה.

כ-1,500 הצופים שכל אחד מהם שילם 40 ש"ח הביעו התמרמרות על הפסקת ההופעה ובמשך דקות ארוכות מיאנו הצופים לעזוב את האולם.

מנהל קולנוע "סביון" אמר, כי להערכתו הקהל הפסיד רק כ-30 דקות מההופעה.

5 נעצרו על הרצח של זיוה גולדובסקי

מאת דני רובינשטיין, סופר "דבר"

ארבעה צעירים וצעירה אחת מחברון ומרמאללה נעצרו בחשד למעורבות ברצח הצעירה זיוה גולדובסקי מחולון. לחלק מהם יש עבר פלילי ואחד מהם היה חבר של הנרצחת.

בחיפושים בבתיהם נמצאו כמה פריטים שהיו שייכים לנרצחת והם הובילו. החשוד, שהיה חברה של הנרצחת, כלוא בנפרד וכל החמישה יובאו להארכת מעצר בימים הקרובים.

בינתיים נמשכת המשטרה בחיפושיה אחר הנשק שבו בוצע הרצח.

נמסר שכוחות הביטחון רואים ברצח עבירה בטחונית, וככל הנראה יבקשו כעצור בכתונה של החשודים. ייתכן שזרועות הבטחון יטפלו בהמשך חקירת התיק.

ירדן: דרכוני מסע לשנתיים לתושבי השטחים; שאר התעודות בוטלו ● התוצרת תוכל לעבור

הוועד הפועל של אש"ף התכנס בתוניסיה לקבוע מועד המועצה הפלשתינית – להחליט בעניין הממשלה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים וסוכנויות הידיעות

ראש ממשלת ירדן זיד ריפאעי פרסם אתמול 22 צווים הקובעים באילו תחומים מצמצמת ירדן את זיקתה לגדה המערבית ולעזה ובאילו תחומים לא יחול שינוי מהותי בזיקתה לאיזורים אלה.

הצווים פורסמו כדי לצקת תוכן מעשי להודעת המלך חוסיין מ-31 ביולי בדבר ניתוק הקשר המנהלי והחוקתי בין ירדן לגדה המערבית ועזה.

הוועד הפועל של אש"ף התכנס אתמול בתוניסיה לקביעת מועד לכינוס המועצה הלאומית הפלשתינית, שבו יכריע אש"ף אם להכריז על הקמת ממשלה זמנית בשטחים, כדי להפיק רווחים מדיניים בעקבות ניתוק ירדן מהגדה. עד כה נראה שהמועצה תתכנס בתוניסיה או באלג'יר במחצית ספטמבר.

הצווים עליהם הכריזה ירדן ואשר נכנסו לתוקפם אתמול מאפשרים לכל תושב של הגדה

(המשך בעמוד 2)

בשטחים – שמונה פצועים; הוסר העוצר מעל הרצועה

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי "דבר"

ממעוף חסן סליב, בן 22 מכפר טמון בשומרון, שנפצע קשה בשבוע שעבר, מת מפצעיו בבית-החולים בעפולה. בסוף השבוע נפצע קשה תושב ג'נין ושני פצועים בכפר ארטאס מרחוב לבית-לחם. העוצר, שנמשך במעט חודש על העיירה קבאטיה, הוסר בסוף השבוע.

התקריות כבדה בסוף השבוע התרכזו בנפת בית-לחם ובשומרון. בבית-סחור התקפה באבנים משאית צבאית ובעיירה נערך לאחר מכן מבצע מעצרים וחיפושים. בכפר ארטאס (ליד בריכות שלמה) היו התנגשויות בין הצבא לחיילים ושני צעירים נורו ונפצעו.

בכפרים בית עור אל-תחתא ותרבתא נערכו מבצעים יזומים בידי צה"ל לפינוי מתרסים ומעצר חשודים. תקריות עם ארבעה פצועים היו גם במחנה אל-עמארי ליד רמאללה.

פרט למחנה הפליטים נוסיראת הוסר אתמול בבוקר העוצר מכל מחנות הפליטים ברצועה. כזכור, הוטל העוצר ביום ראשון שעבר ובוטל בערי הרצועה ביום חמישי. הוא נמשך עדיין עד אתמול במחנות הפליטים שבאיזור. עם ביטולו היו אתמול הפרות סדר במחנה הפליטים שאטי, בשכונות שייח'-רדואן וסג'איה וברחובות עומר אל-מוכתאר ואל-ואחדה בעזה. הצבא לא השתמש באש בעת שפיזור.

בן 18 מרפיח נפצע מאש חיילי צה"ל ברגליו במהומות סוף השבוע.

בגדאד צהלה

המונים בכיכר מרכזי בבגדאד חוגגים את הפסקת האש שנכנסה לתוקפה במלחמה בין איראן לעיראק. אתמול, שעות ספורות לאחר כניסת הפסקת האש לתוקף, כבר האשימה עיראק את איראן בהפרתה. (צילום: א.פ.)

'אנצאר 3': עדויות חדשות

אנשי-הוועדה השמאל מפגינים מול מחנה 'אנצאר 3' בעת מסע ההפגנות שערכו למקום. (צילום: ברק)

עדויות של עצירים, שהגיעו לידי ח"כים ועתונאים:

קצין בכיר הרג את אחד מעצירי 'אנצאר 3' שסירב לחזור לאוהלו

מאת דני רובינשטיין [illegible], סופרי "דבר"

לפי עדות של צעיר [illegible], במחנה הכליאה קציעות 'אנצאר 3' ולפי עדויות של מבקרים במתקן בסוף השבוע נראה, כי קצין בכיר הוא שירה למוות באחד העצירים בסוף השבוע, המכונה בעצור אסעד א-שוואכה.

העדויות הן כולן עדויות שמסרו של עצירים מאגפים של בלוק ב', המרוחקים מעט מהאגף שבו היו ההרוגים.

לפי עדויות אלה עולה התמונה הבאה: ביום ג' היתה שביתת רעב באגף ב' כולו, הכולל חמש יחידות ובכולן יותר מ-2,000 עצירים. בשעת בוקר (בין 8.00 ל-9.00) בא קצין למכלאה ב/2 ודרש שעצירים יבואו לבצע עבודות כלשהן מחוץ למתקן. חלק מהעצירים סרבו, באמרם שאינם חשים בטוב, חלק אמרו שזה [illegible] בניגוד לאמנות בינלאומיות, אולם קבוצה של עצירים באו לעבוד.

לפי עדות אחת היתה מטרת העבודה לנקות איזור מגורים של חיילים [illegible]. הקבוצה שיצאה לעבוד התחרטה אחרי זמן קצר [illegible] על העונשים בכך שיישבו בחוץ עם ידיהם על ראשם. היום היה חם מאוד והישיבה הממושכת בשמש [illegible] אצל האסירים, שישבו כך קרוב לשעתיים.

(המשך בעמוד 2)

4 מחבלים נהרגו, 3 חיילים נפצעו בשורה של תקריות באיזור הבטחון

ריבוי התקריות הוא צירוף מקרים בלבד – מעריכים גורמים צבאיים

מאת שמעון ויים, סופר "דבר" בצפון

ארבעה מחבלים נהרגו ושלושה חיילי צה"ל נפצעו בשורה של תקריות והיתקלויות עם מחבלים באיזור הבטחון של דרום-לבנון. גורמים צבאיים בצפון אינם מייחסים חשיבות רבה לריבוי התקריות בסוף השבוע בדרום-לבנון ומעריכים, כי מדובר בצירוף מקרים.

התקרית החמורה אירעה בליל-שבת אחר חצות, כאשר כוח שריון של צה"ל הבחין בחוליית מחבלים, שמנתה שלושה מחבלים ושעשתה דרכה לעבר גבול ישראל, ככל הנראה, כדי לבצע פיגוע בשטח ישראל, אולי אף באחד הישובים באיזור. ההיתקלות בין כוח צה"ל לבין החוליה אירעה כ-700 מטר ממושב אביבים בהרי הגליל, ליד הכפר הלבנוני-גבולי מארון אל-ראס. שלושת המחבלים, שהיו חברים בארגונו של ג'ורג' חבש, נהרגו במכת האש הראשונה, אף בלא שהספיקו לירות אש יעילה לעבר כוח צה"ל.

ליד גופות המחבלים נמצא נשקם האישי, חומרי חבלה ודימונייד, שהעידו על כוונות החוליה. המחבלים, שהיו בשנות העשרים לחייהם, לבשו מדים ובגדים אזרחיים. תושבים במושב אביבים סיפרו אתמול, כי שמעו היטב את האש שנורתה לעבר המחבלים, אך אמרו, כי לא האמינו שמדובר במחבלים, שכן בלילות נשמעים לעתים קרובות הדי התפוצצויות ואש באיזור. כוחות צה"ל וצד"ל ערכו אתמול סריקות באיזור התקרית וצפונה ממנו, כדי לברר כיצד הגיעו המחבלים לעומק איזור הבטחון, ממש עד קרבת הגבול עם ישראל, בלא שנתגלו.

שלשום בשעות הצהריים, התפוצץ מטען הומר-נפץ סמוך לכלי-רכב של צה"ל, שנע בסמוך לגשר חרדלה למרגלות הבופור, בגזרה המרכזית של דרום-לבנון. כתוצאה מהפיצוץ העז, שאירע בדיוק בעת שעבר הרכב הצבאי ליד מכונית "רנו" מקומית, נפצעו שלושה חיילים והועברו לטיפול רפואי בתחנת מד"א בקריית-שמונה

(המשך בעמוד 2)

هكذا من الاصل

קשר הטילים של מצרים בארה"ב הוביל אל שר ההגנה אבו־גזאלה

מאת סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – קשר הריגול המצרי בארה"ב מוביל לשר ההגנה אבו־גזאלה. שמו של שר ההגנה המצרי אבו־גזאלה נקשר למבצע הכושל בו הואשמו סוכנים מצריים – לרכוש ולהבריח טכנולוגיית טילים מתקדמת מארה"ב. כתוצאה ממנו נעצרו בחודש יוני שעבר שלושה אמריקאים. רק חסינותם הדיפלומאטית של אישים מצריים בוואשינגטון מנעה מאסרים נוספים. על כך מוסר היום "וואשינגטון פוסט" מפי כתבו בקאהיר.

הידיעה על הקשר של אבו־גזאלה למבצע הריגול וההברחה מתבססת על הקלטות חשאיות של שיחות טלפון, בהן מתייחסים אל 'השר' קצינים מצריים המעורבים לכאורה בקשר לביצוע המשלוח לקאהיר.

מקורות המקורבים לחקירה מוסיפים, כי המבצע הושהה בחודש מאי השנה, כאשר הסוכנים המצריים פירשו התפוצצות מסתורית של מכונית בציפת כתגובה אליהם של המודיעין הישראלי על פעילותם החשאית.

על־פי שמועות שנפוצו בקאהיר נחשפה הפרשה כולה בסופו של דבר באמצעות סוכנים ישראליים.

השבוע מסרו מקורות המתמצאים בחקירה הפלילית, כי פקידים בכירים במשרד החוץ האמריקאי ראים את העניין כרגיש כל־כך עד ששכנעו את פקידי משרד המשפטים להסתיר כל התייחסות לשר ההגנה המצרי אבו־גזאלה ומשרדו מ־36 עמודי סיכום החקירה שהוגשו לבית־המשפט.

בתלונה פלילית, שהוגשה ב־23 ביוני לבית־המשפט הפדראלי בסקרמנטו קליפורניה, מואשמים שני קציני צבא מצרים, אחד מהם משגרירות מצרים בוואשינגטון. בתלונה נטען, כי שני הקצינים קשרו קשר עם עבד אל קאדר חלמי, מדען טילים אמריקאי ממוצא מצרי, להבריח אל מחוץ לגבולות ארה"ב חומרים מתוחכמים האסורים ליצוא.

חלמי, רעייתו ואמריקאי נוסף, ג'יימס הופמן, נעצרו. לקצינים המצרים עמדה חסינותם הדיפלומאטית. ניהול המבצע כולו מיוחס לקצין מצרי נוסף, קולונל חוסאם יוסף, שריכז את הפעילות ממקום מושבו באוסטריה.

נתן רוזי, סופר "דבר" מוסיף, כי דיפלומאט אמריקאי רם־דרג מסר, כי מצרים הבריחה במשך שנים רבות חומרים שונים לייצור ושיפור של טילי קרקע־קרקע תחת אפם של האמריקאים.

כזכור, עיכבו סוכנים פדראליים מטוס תובלה מצרי מדגם 'הרקולס' בנמל התעופה של בולטימור, זמן קצר לפני שעמדו להטעין עליו תיבה ובה חומר סודי המשמש לציפוי טילים ומטוסים. המדובר בחומר מרוכב, העשוי סיבי פחם. השימוש בו מאפשר להוסף במשקל הטיל ובכך להגדיל את משקל ראש הנפץ שלו. החומר מאפשר גם להקטין את חתימת המכ"ם של הטיל או כלי־הטיס המצופה בו.

ראש העצירים דרורי גנב טלפון בכלא – ואח"כ המריד העצירים

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר" בנגב

הפרות סדר קשות אירעו בימים האחרונים בבית המעצר 'דרום' בכלא באר־שבע, בהשראתו של העציר יצחק דרורי, האיש שעל־פי החשד עמד מאחורי שוד הכספות הגדול בירושלים, והמתכוון לרוץ ברשימה עצמאית לכנסת.

ביום חמישי אחר־הצהריים זומן דרורי לשיחה עם מנהל בית המעצר, סגן־גונדר רוני לבקוביץ', בעקבות הפרות משמעת קשות שנעשו על־ידי העציר. בתום השיחה, שבמהלכה שררה אווירה קשה, חזר דרורי לאגף שבו הוא עצור, כינס אסיפת עצירים ושבסיומה החליטו לנעול את עצמם בתאים ולפתוח בשביתת רעב, שמשמעותה המעשית היא אי־קבלת מזון מידי הסוהרים.

בפועל אכלו האסירים מזון השמור בתאיהם והמסופק להם מהקנטינה שבמקום. כעבור כחצי שעה מהמועד שבו ננעלו התאים, החלו העצירים להשליך חפצים מכל הבא ליד, כולל חביות מים, במטרה לטנף את פרוזדור האגף.

הנהלת שירות בתי־הסוהר החליטה בתגובה להעביר את דרורי לבית־המעצר 'קישון' בחיפה, כדי להעניש את העציר ומאידך גיסא להביא להרגעת הרוחות בבית־המעצר הדרומי. דרורי הוצא ביום שישי סמוך לשעה 13 מבית המעצר והועבר משם צפונה. זמן קצר לאחר שדרורי עזב את המתקן, הפסיקו העצירים את שביתת הרעב שלהם ומאז שורר שקט.

דובר שירות בתי־הסוהר, ג'וני סטטר, סירב למסור אתמול פרטים על עבירות המשמעת של דרורי בבית־המעצר 'דרום'.

לסופר 'דבר' נודע, כי עבירת המשמעת שיוחסה לדרורי בבית־המעצר 'דרום' בכלא באר־שבע היא גניבת קו טלפון מתא הסמל התורן לתוך תאו של דרורי. בקו זה עשה דרורי שימוש, כדי להעביר דיווח שוטף על הנעשה בתוככי הכלא לסופר 'מעריב' אילן בכר, המשלים בימים אלה כתיבת ספר על דרורי, שעומד לצאת לאור בעוד כחודש.

גניבת קו הטלפון על־ידי דרורי עוררה זעם רב בשירות בתי־הסוהר ועל רקע זה התנהלה ביום חמישי שיחה קשה בין מנהל בית־המעצר 'דרום' לבינו. מאז הועבר דרורי לבית המעצר קישון, ביום שישי, מתלונן דרורי, כי הושם בבידוד ואין מאפשרים לו קבלת טיפול רפואי, אף שהוא סובל מכיב קיבה (אולקוס) ומכאבים עזים.

דובר שירות בתי־הסוהר ג'וני סטטר אישר אמש, כי דרורי נמצא בבידוד וכי הוא שובת שביתת רעב. לדבריו, העציר נבדק על־ידי רופא ונמצא, כי הוא בריא לחלוטין.

שלושה אסירים ברחו מכלא עתלית אחד נתפס – שניים הסגירו עצמם

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

שלושה אסירים, שגרו יחד באוהל משותף בכלא עתלית, נמלטו בליל שבת. על דבר בריחתם נודע לאחר ספירת האסירים שנערכה בשעה 1.30 לפנות בוקר.

שלושת הנמלטים הם: באסם מוחמד ג'יברין, בן 27 מאום אל־פחם, השפוט ל־42 יום בגין פקודות לתשלום מזונות שהוצאו נגדו; פאלח מוחמד מוחג'נה, בן 22 מאום אל־פחם, שנידון ל־18 חודשי מאסר על התפרצויות והחל לשאת את עונשו ב־6 באוגוסט השנה; וריאד כרזוק סירחאן, בן 28 מכפר מנדא, שנידון ל־21 ימי מעצר בגין אי־תשלום פקודות חוב.

סירחאן נתפס כעבור כמה שעות והוא הועבר לתחנת משטרת זכרון יעקב, משם נלקח בידי אנשי שירות בתי הסוהר.

השלושה שוכנו באוהל באגף ב', לא הרחק מהגדר המפרידה בין האוהלים לחומת הכלא. הם פרצו את הגדר, השתלשלו מבעד לפרצה, דילגו מעל החומה, חצו את שדה הכותנה מצד מערב ונמלטו בחסות החשכה.

אתמול בשעות הבוקר התקשר קצין הבטחון של הכלא עם קרובי משפחתו של באסם ג'יברין וביקשם להשפיע עליו להסגיר את עצמו. ג'יברין אומנם הגיע במשך היום לאום אל־פחם כדי למצוא מחסה. קרובים הצליחו לשכנעו להסגיר את עצמו ובשעה 15.00 אתמול התייצב בחזרה בכלא עתלית.

אתמול בשעה 6.00 בערב הסגיר את עצמו גם האסיר השלישי פאלח מוחמד מוחג'נה. הוא שבר את רגלו בעת שקפץ מעבר לחומה. הוא הצליח להגיע לכביש הראשי בחוילה, שם תפס טרמפים עד לעירו אום אל־פחם. למרות מצבו הוא חשש לפנות לבית־החולים.

זוהי הבריחה השלישית מכלא עתלית בחודשיים האחרונים. שני אסירים עדיין מתהלכים חופשיים מאז בריחתם.

25 נפצעו ממטען

(המשך מעמוד 1)

האיזור נחסם. הרופאים והחובשים של מד"א טיפלו ב־25 איש, ששמונה־עשר מהם הועברו לבית־החולים 'רוטשילד' ושבעה נוספים התפנו לבית־החולים בכוחות־עצמם במכוניות פרטיות. שלושה הגיעו לבית־החולים 'רוטשילד' וארבעה נוספים לבית־החולים רמב"ם.

בין הפצועים שני ילדים בני 10. אחד מהם הסתכל בחלון הראווה של חנות הצעצועים 'ארץ הפלאות', ואז אירע הפיצוץ. אחיו והוריו פצועים אף הם ופונו לבית־החולים 'רוטשילד'.

מניחי מטען החבלה, שהורכב מרימון־יד ממולכד, הניחו אותו סמוך מאוד לחנות הצעצועים, כך שמעוצמת ההדף נופצה שמשת החנות וכן שמשות של חנויות סמוכות. רוב הפצועים, שישבו בקפה קפולסקי, או שהתהלכו לידו – נפצעו משברי זכוכית. הפצועים קשה ישבו סמוך מאוד למקום בו הונח המטען.

לאחר הפיצוץ נראה בית הקפה כזירת קרב: דם רב, שולחנות וכסאות הפוכים, שאריות של בגדים וחפצים מבית־הקפה שהתפזרו לכל עבר.

מפקד מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, שהגיע לזירת הפיגוע עם עשרות שוטרים וקצינים, גילה כי בין 15 העצורים ישנם שלושה חשודים, שלדברי עדי ראייה נראו נמלטים מהמקום בריצה בדיוק בעת שאירע הפיצוץ. תת־ניצב חביב גילה, כי מדובר במטען־חבלה קטן יחסית, שגרם לנפגעים רבים במיוחד.

אנשי המעבדה לזיהוי פלילי אספו במשך זמן רב ממצאים רבים מהשטח, ואת שרידיו של המטען שהתפוצץ.

זהו הפיגוע החבלני החמור ביותר שאירע בחיפה באחרונה. פיגוע דומה אירע רק לפני למעלה משנתיים.

ח"כ אמנון לין, תושב חיפה, שהגיע גם הוא למרחוב נורדאו, אמר: "אם יתגלה חלילה, שמדובר במניחי מטען המתגוררים בחיפה, יש לזה משמעות מרחיקת־לכת לגבי החברה החיפאית ולגבי הנושא המעסיק אותנו שנים רבות – יחסי יהודים־ערבים". ח"כ לין הדגיש, כי אין ספק שמדובר כאן בחלק מהמאבק שמנהלים ארגוני החבלה ומנהיגי האינתיפאדה בשטחים נגד ישראל.

מחבלים נהרגו

(המשך מעמוד 1)

ומשם באמבולנס לבית־החולים רמב"ם בחיפה. צה"ל בודק אם מדובר במכונית תופת או במטען־צד, שהונח במסווה של מכונית חונה. כתוצאה מהפיצוץ נהרג עובר־אורח לבנוני.

שלושת הפצועים הם: עופר מזרחי מירושלים, שנפגע מרסיסים בכל חלקי גופו ושמיעתו נפגעה, רונן רומנו מחולון, שנפגע באוזניו ושלמה סולומון מראשון־לציון, שגם שמיעתו נפגעה. נמסר, כי מצבם של השלושה קל, והם ישוחררו בקרוב מבית־החולים.

אתמול לפנות בוקר, נהרג מחבל בעת נסיון של מחבלים מארגון "חזבללה" להסתער על מוצב של צד"ל על גבול איזור הבטחון. חיילי צד"ל הדפו את ההתקפה באש עזה ועם אור ראשון אתמול נתגלתה גופת המחבל ולידה סימני דם וגרירה המעידים, כי היו נפגעים נוספים למחבלים בעת נסיגתם.

היום ינסו לצרף את האקדמאים להסכם

מאת סופר "דבר" לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד וכן ראשי שלוש ההסתדרויות הטכנולוגיות־אקדמאיות, אשר לא חתמו על הסכם השכר בשירות הציבורי, ייפגשו היום אחה"צ עם שר האוצר משה נסים בלשכתו בירושלים, בנסיון להשיג פשרה שתאפשר את הצטרפותן להסכם.

שלוש ההסתדרויות המסרבות לפי שעה להצטרף להסכם: מהנדסים, הנדסאים וטכנאים ואקדמאים במדעי החברה והרוח.

הנושא העיקרי, המעכב את סיום הסכסוך, הוא תביעת הסתדרויות אלה להחיל את ההסכם החדש על כל עובדי החברות הממשלתיות, מבלי להבחין בין חברות מרוויחות לבין מפסידות.

בעיה נוספת המיוחדת להסתדרות האקדמאים היא אי החלת ההסכם, לפי שעה, על המוסדות להשכלה גבוהה, הדורשים להכיר בהם כחברות השרויות במצוקה.

ראיתי רק אדום

(המשך מעמוד 1)

באמבולנס סיפר: "היתה התפוצצות לא נורמאלית. שולחנות וכסאות עפו. ראיתי רק צבע אדום מול העיניים. היה הרבה דם ואנשים שכבו על הרצפה".

דוד טל, ישב באותה שעה עם חבריו בבית קפה סמוך. הוא סיפר, כי הבחין בשלושה־ארבעה אנשים בורחים לכיוון המדרגות המוליכות לרחוב הרצל. "התחלנו לרוץ אחריהם, אך לא הספקנו, ואז חזרנו לפנות אנשים".

רבקה בר, בעלת קפה 'אספרסו נורדאו', סיפרה כי ישבה ליד השולחן בחזית בית הקפה, "לפתע היה אור חזק ונשמע פיצוץ אדיר. ראיתי הרבה אנשים שוכבים על הרצפה. הוצאתי מן המזנון מגבות ומפות ורצתי החוצה לתת לאנשים, ששכבו על המדרכה". בעלה זאב הוסיף: "נכנסנו להלם. ראיתי מלא דם. לא האמנתי למה שאני רואה". רבקה בר אושפזה בבית־החולים 'רוטשילד' בשל פציעות מרסיסים ברגלה.

קצין בכיר הרג

(המשך מעמוד 1)

באותו זמן ביקרה במקום משלחת של הצלב האדום, שעמדה להיכנס לאחד ממתקני הכליאה, והם שאלו מה פשר העונש שהוטל על קבוצת העצירים.

העצירים התעלמו מהפקודות

בשלב כלשהו קמו העצירים שנענשו והחלו לצעוד לכיוון מתקן הכליאה שלהם, תוך הפרת פקודות החיילים. העצירים הגיעו אל בין הגדרות המפרידות בין אגפי הכליאה ואז החלו החיילים יורים לעברם גאז מדמיע. אחד העצירים גם הוכה.

באותו זמן התחילו כל העצירים באגפים השונים, שהיו ערים למתרחש, לזרוק את מגשי האוכל שלהם אל מעבר לגדר. הגדרות גבוהים במיוחד (כארבעה מטר) כך שאין אפשרות לפגוע ממש. העצירים השמיעו קריאות רמות ובמשך כשעה נורו לעברם גאז מדמיע וכדורי גומי.

החיילים והקצינים שהיו במקום לא הצליחו להרגיע את העצירים עד שקצין בכיר שפיקד על הענשה הוציא אקדח ולאחר מכן לקח רובה מאחד החיילים ודרש מהעצירים לחזור לאוהלים. אחד העצירים סירב ואז נורה ונפצע בחזהו. נראה שקצין נוסף ירה אש חיה. העדויות הן רק על ההרוג מעזה, ולפיהן חל עיכוב בפינויו, משום שהסוהרים לא מצאו את מפתח הכניסה לשער המכלאה. היה עיכוב במשך דקות ארוכות ולאחרין פונה הפצוע והועבר במסוק לבית־החולים. הוא מת מפצעיו. אין עדויות לגבי מותו של העציר השני – אל־אמון שבנפת ג'נין.

בעקבות האירועים הכריזו עצירי אנצאר 3 על שביתת רעב (יותר מ־2,000 עצירים). הם דרשו לקבל את שמות ההרוגים והפצועים ולהפסיק את ההתגרויות מצד הסוהרים. בסוף השבוע נפסקה שביתת הרעב לפחות באגף ב'.

צוקר: ללא חקירה המתקן יתפוצץ

ח"כ דדי צוקר מר"צ, שליקט חלק מהעדויות, שלח אתמול מברק לשר הבטחון יצחק רבין. במברק אמר צוקר, כי העדויות מציירות תמונה קודרת על מה שהביא להריגת שני עצירים ולפציעת אחרים. הוא דורש חקירה בלתי־תלויה ופרסום מסקנותיה.

ח"כ צוקר, שדיבר אתמול עם עתונאים בכניסה למתקן הכליאה, סירב לפרט את מהות המידע שהגיע אליו, לדבריו, משני כיוונים בכלא, עד אשר לא יועבר לידיו של שר הבטחון. "העדויות נשמעות רע ואינני רוצה להסיק מסקנות בטרם תיערך חקירה בעניין".

הפגנה של תנועות מחאה סמוך לשערי 'אנצאר 3'

כ־100 פעילים של מטה־על של תנועות המחאה בישראל, הכולל את 'די לכיבוש', 'יש גבול', 'השנה ה־21' ו'עד כאן' ערכו אתמול מסע מחאה במכוניות פרטיות עטורות סרטים שחורים מירושלים ומתל אביב לכיוון כלא 'אנצאר 3' בקציעות.

הפעילים נעצרו בשערי הכניסה לכלא על־ידי כוחות משטרה מתוגברים, בפיקודו של סגן מפקד משטרת מרחב הנגב, סנ"צ יוסי אבני, וקיימו משמרת מחאה קולנית בתחנת הדלק הנמצאת על כביש הגישה לבסיס הצבאי. המפגינים, שלא קיבלו רשיון לכך מהמשטרה, מחו על הנוהל של המעצרים המנהליים ודרשו לפרק את מחנות המעצר לאלתר.

"אלה מחנות ריכוז ולא מחנות מעצר", אמר ד"ר דני יעקובסון מאוניברסיטת תל אביב. עמיתו, פרופ' משה שקד, היה יותר מתון בהתבטאותו. "תמיד אומרים לנו שאסור לערוך השוואות. נכון שיש הבדל גדול בין שני הדברים, אבל למה אנו צריכים לחכות, הרי המצב רק ילך ויחמיר, ומה יקרה אז".

לטיף דורי, מזכיר הוועד הפלסטיני־יהודי, הפנה אתמול קריאה בערבית לאסירי מתקן הכליאה. "האינתיפאדה", אמר, "היא לא רק של העם הפלסטיני, אלא גם של העם בישראל. זהו מאבק משותף ועלינו לפעול לכך שלא יהיה במקום שום עציר ושום מחנה מעצר".

עקיבא ארנסט סימון למנוחות

רבים השתתפו ביום ו' בלווייתו של פרופ' עקיבא ארנסט סימון בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

עד שיסיים את בדיקות הפרטים

האוצר אסר על קופת־חולים לחתום ההסכם עם הרופאים

מחר יתחיל הדיון בפרטי מבצע קיצור התורים

מאת דנקה הריש, סופרת "דבר"

במשרד האוצר בודקים עתה את פרטי ההסכם על קיצור התורים, שנחתם בין הנהלת קופת־חולים הכללית ורופאי בתי־החולים שלה, ועד לסיום הבדיקה אין ההנהלה רשאית לחתום על ההסכם – נודע לסופרת "דבר" ממקור מוסמך.

כזכור, ביטל האוצר בזמנו את ההסכם המקורי שחתמה קופת־חולים עם הרופאים במבצר אשתקד.

היום ייפתח באגף לאיגוד המקצועי בהסתדרות המשא־ומתן עם הוועד הארצי של ארגון עובדי קופת־חולים על תגמול לאחיות, עובדי המעבדות, עובדי מינהל ואחרים שישולבו במבצע לקיצור התורים בשעות אחר־הצהריים. הרופאים הכריזו אתמול, כי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד טען לא מזמן, כי המשא־ומתן על תגמול לסקטורים אחרים יסוכם בתוך 24 שעות. "אנחנו מקווים, כי הברפלד יעמוד בדיבורו" – אמרו אתמול הרופאים.

העיצומים בבתי־החולים של קופת־חולים נמשכים. אין ניתוחים אלקטיביים, אלא באישור של ועדות חריגים, והמרפאות החוץ סגורות. הבוקר יבקר מנכ"ל קופת־חולים נחום פסה בבית־החולים 'בילינסון'. הרופאים מתכוננים להעלות בפניו את בעיית המינוי של מנהל המרכז, שמתעכב זה כחודשיים. ראשי הסיבות הרופאים של בתי־החולים עומדים גם להציג במלוא החריפות את המחסור החמור ברופאים בבית־החולים 'סורוקה', שלטענתם מגיע לכ־100 רופאים ואת בעיית מינוי מנהלי מחלקות. לעשר מחלקות בבתי־החולים של קופת־חולים אין כיום מנהלים.

מחר יתחיל הדיון על פרטי סעיף 12 בהחלטת הממשלה על מבצע קיצור התורים, כפי שקבעה ועדת השרים בראשותו של ראש הממשלה יצחק שמיר בשבוע שעבר. אתמול לא היה ברור, אם בדיון ישתתפו שרי האוצר והבריאות וכן מזכ"ל ההסתדרות ומנכ"ל קופת־חולים הכללית, כפי שקבעה הוועדה, או נציגיהם. הדיון אמור לתת תשובות ברורות לתקופת המבצע לקיצור התורים, היקף הפעולות ומספר הרופאים שישתתפו בו. אחת הסיבות לניתוק המגע של ראשי ארגון רופאי המדינה עם משרדי האוצר והבריאות היא אי־בהירות לגבי פרטי המבצע. שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו סבורה, כי הבהרת הנושאים תחזיר את רופאי המדינה אל שולחן המשא־ומתן.

שבעה חיילים בריטים נהרגו ו־29 נפצעו ממטען הי.ר.א.

מאת דליה שחק, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – הי.ר.א. לקח על עצמו את האחריות לפיצוץ האוטובוס שבו נהרגו אתמול שבעה חיילים בריטים ונפצעו 29, שניים מהם קשה. בסדרת התקפות של הי.ר.א. בצפון אירלנד, בבריטניה, ובמערב אירופה, נהרגו בחמש השנים האחרונות 23 אנשי כוחות הבטחון.

משקיפים סבורים כי הי.ר.א. החליט לדבוק את "מלחמתו" בבריטניה באנשי כוחות הבטחון, כי לדעתם יש לכך השפעה גדולה יותר על דעת הקהל בבריטניה.

הפצצה, שכללה 100 ק"ג חומר פלאסטי, שאותו קיבל הי.ר.א. מלוב, הונחה במכונית תופת, וזו התפוצצה ליד אוטובוס אזרחי, שהוביל חיילים מחופשה בבריטניה לבסיסם בצפון אירלנד.

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר הפסיקה אתמול את חופשתה בצפון קורנוול שבדרום־מערב אנגליה ושבה ללונדון לקיום התייעצויות עם אנשי בטחון. ראש ממשלת אירלנד צ'ארלס הוי תיאר את ההתקפה כמעשה אכזרי. מנהיג האופוזיציה בבריטניה ניל קינוק תיאר גם הוא את ההתקפה כמעשה אכזרי, נפשע של הארמיה הרפובליקאית.

איאן פייזלי, אחד מראשי הרוב הפרוטסטנטי בצפון־אירלנד, גינה את ההתקפה וקרא להנהיג עונש מוות על מעשי רצח המבוצעים על־ידי הי.ר.א.

ירדן: דרכוני מסע

(המשך מעמוד 1)

המערבית להשיג דרכון ירדני זמני שתוקפו לשנתיים. הדרכונים שהונפקו לפני 31 ביולי יישארו בתוקף עד למועד פקיעתם ואז יהיה אפשר להחליפם במסמכים המוצעים. תושבי רצועת עזה המחזיקים בדרכונים תקפים, יוכלו לבקש את חידוש דרכוניהם לתקופה של שנתיים.

פקידים ירדניים ציינו כי דרכונים אלה יאפשרו לאנשי הגדה לערוך מסעות, אך לא יעניקו להם אזרחות ירדנית, על כל הזכויות והחובות החלות על אזרח ירדני. ריטשאני ציין שכל אדם שחי בגדה המערבית ב־31 ביולי, כאשר הודיע המלך על העברת האחריות על טריטוריה זו לידי אש"ף, הינו אזרח פלסטיני ולא ירדני. יצויין, שהמהלכים החדשים לא חלים על פלסטינים החיים בשטחים, שברשותם כרטיסי איחוד משפחות, שהוצאו על־ידי ישראל. מאז 1967 נכנסו לירדן מזרחה והגיעו עשרות אלפי פלסטינים במבצעי איחוד משפחות. אחרים מעריכים את מספרם גם ברבע מיליון בני־אדם.

6,000 עובדי הוואקף אינם כלולים בהחלטה הירדנית למנוע, החל מ־1 באוגוסט, את העוברים הפלסטינים של הממשל הירדני בשטחים הכבושים. ירדן החליטה גם לא להעניק עוד לתושבי הגדה פנקסי משפחה, תעודות לידה, נישואים, גירושים ופטירה.

שר הפנים הירדני ראג'אי אל־דג'אני אמר אתמול, "הצעדים שנקטנו עד עכשיו והצעדים עליהם הודענו בשבת מטרתם להגביר את הזהות הפלסטינית על האדמה הפלסטינית." הוא הוסיף שפרק הזמן שאנשים מהגדה המערבית יורשו לשהות בירדן כדי לבקר את משפחותיהם יקוצר משלוש שנים לחודש אחד. פקיד ירדני בכיר אמר שמטרת תקנה זו למנוע הגירה המונית אפשרית של תושבי הגדה המערבית לגדה המזרחית.

בנושאים אחרים נאמר, כי ירדן תמשיך להנפיק תעודות מוצא לתוצרת חקלאית מהגדה המערבית המגיעות לירדן.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בטרם עת של יקירנו

נפתלי זילברברג

ב"ר דוד ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ח' אלול תשמ"ח 21.8.88 בשעה 2 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון – בת־ים (שער ראשי). אוטובוס ייצא בשעה 1 אחה"צ מבית המנוח, רח' ארנון 14, נוה יהושע, רמת־גן.

אבלים: אשתו: נעמי
בנו וכלתו: דודי וירדנה מורן
בתו וחתנה: פזית ואבי מלכה
נכדיה: גל ושיר
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

לאה קיפרמן ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ח' באלול תשמ"ח 21.8.88 בשעה 16.30
בבית העלמין בקיבוץ גדות.

המשפחה
ובית גדות

אנו מודיעים בצער על פטירתו של
חברנו היקר

יעקב קליין

ומשתתפים בצערם של הלה, אלי ובני המשפחה.
ההלוייה תתקיים היום יום ראשון, ח' אלול תשמ"ח, 21.8.88 בשעה 17.30.

קיבוץ בית זרע

הפועל מחוז ת"א
ותיקי הפועל ת"א
אבלים על מותו של חברנו

מוטקה (מרדכי) סנפיר ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

שנה לפטירתה של

ניצה הדר

האזכרה ביום שלישי י' אלול תשמ"ח 23.8.88
בשעה 17.00 בנוה איתן.

משפחת הדר
ובית נוה איתן

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב התכנון מקומי הגליל המזרחי ועמק הירדן
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המזרחי ועמק הירדן מופקדת תכנית מפורטת...

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל מי שזכאי לכך, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות להפקדה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בצרוף הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

אברהם קלקשר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

כ"א בתמוז תשמ"ח
4.8.1988

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב התכנון מקומי עמק הירדן

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת "תכנית מפורטת מס' 5128 – קבוץ בית זרע", שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3479 מיום כ"ח אלול התשמ"ז (10.9.87) עמוד 2400.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: –
חלק מגוש 15124.

עיקרי מטרת התכנית: הכנת תשתית שטח הפיתוח של הקיבוץ והסדר הבניה בו.

התכנית האמורה, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק הירדן שבמועצה האזורית עמק הירדן, צמח, וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כ"ה בתמוז התשמ"ח
6.8.1988

אברהם קלקשר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבנין – צפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי באר שבע
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר שבע הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 33 לתכנית מפורטת 160/03/5 – שכונה ה' – רח' העליה ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי:
א. שינוי יעוד משטח תכנון בעתיד לאזור מגורים מיוחד לשטח לבנייני ציבור (בית אבות ומועדון נוער).
ב. שינוי יעוד משצ"פ לדרך.
ג. הנחיות בניה.
האלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: כ־15 דונם
גוש: 38068
בקעה: שכונה ה' (רח' העליה) באר שבע

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתבססת ההתנגדות.

שלום רביבו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי ירוחם
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור עד הפעם לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 101/03/26 שינוי מס' 37 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי:
א. הרחבת אזור התעשיה הקיים, תוך שינוי דגש על הזזת הכבישים, פיתוח סביבתי ושטח ירק שיבטיחו איכות חיים נאותה.
ב. הגדרת יעודי קרקע והגבלות בניה בתחום התכנית.
ג. הגבלת שטח לשרותי דרך.
האלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית כ־312,284 מ"ר
גוש 39531
אזור תעשיה

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3454 מיום 29.5.87 עמוד 1737. השינוי האמור שבו – הועדה המחוזית אישרה אותו יחד עם התשריט המצורף אליו. הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירוחם.

כל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים לעיל פתוחים לקהל.

שלום רביבו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יוחנן ערי

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ 33104

דבר ספורט

בוומבלי, לעיני 50.000 צופים

נערי ישראל הוליכו 0:1 ואנגליה סחטה תיקו 1:1

מאת יוסי פנסילט
מיוחד ל"דבר"

(לונדון, טלפונית). – תקוה היתה לשבת באיצטדיון וומבלי הענק בלונדון ולראות על לוח התוצאות: ישראל – אנגליה 0:1. אולם האנגלים, בעידוד הקהל הרב, שמנה 50,000 צופים, הצליחו למחוק את היתרון שהעניק לנו אביבי זוהר, בעזרת השוער האנגלי בדקה הי"23, בשער שוויון, תשע דקות לסיום; בתוצאה מבוכה ומשבר בהגנה הישראלית.

גם תוצאת התיקו – 1:1 מחמיאה לצעירים הישראלים, שידעו להתגבר מהר על ההתרגשות ושתנו את המשחק במהלכי כדורגל נאים, שזיכו אותם בתשואות הצופים. חבל רק שלא ניצלנו את ההזדמנויות שניתנו לנו בפתיחת המשחק, כאשר אמיר תורג'מן מעירוני אשדוד ניצב פעמיים מול השוער האנגלי ובעט בפזיזות לגופו המזנק.

בהמשך חלה נסיגה אצל הישראלים והאנגלים, ביחוד שלושת שחקני העור שלהם, הצליחו לפרוץ מבעד ההגנה הישראלית ולסכן את השער. אבל השוער שרון כהן ממכבי יפו היה במיטבו וכשיגוקים נאים, שזיכו אותו בתשואות רמות, הצליח לשמור על רשת נקיה.

בדקה הי"37 בעט זוהר כדור מ־20 מ', השוער האנגלי הצליח להדוף את הכדור לקרן, זוהר הגביה את הכדור מהפינה והפעם הדיפתו של השוער האנגלי, לנתן סטנגר, היתה פגות טובה והכדור הוד לשער הוא – 0:1.

האנגלים ביצעו שלושה חילופים בהגנה, שלא עמדה בפני החלוצים הישראלים המהירים והזריזים, תורג'מן ואיציק הוד, שמאחוריהם בלטו גם הקשרים, יואב מללי, אביבי זוהר וגיא יצחק. כאשר התוצאה נותרה בעינה, החליט המאמן האנגלי, דייב סקסטון, לערוך עוד שני חילופים בחוליה הקדמית. ואז, בדקה הי"71, מצאו האנגלים פירצה בהגנה הישראלית והקשר אדריאן פולד נותר לבד מול השוער ובבעיטה שטוחה מקרוב הצליח להבקיע את שער השוויון – 1:1.

המאמן הישראלי, אמנון רז, ניסה להרגיע את חניכיו. הוא הכניס למגרש בלם נוסף, גיא כהן, ובלחימה בלתי מתפשרת הצליחו הישראלים לשמור על התוצאה המחמיאה עד הסיום.

הישראלים זכו למחמאות רבות מצד המארחים האנגלים וגם אבי כהן ממכבי ת"א ומאמנו, יוסף מרימוביץ, שהיה מהגורמים לקיום המשחק, החמיאו לנערים הישראלים. את הגביע, שהכינו לקבוצה המנצחת, העניקו לשני ה"קפטנים" של הנבחרות ושתי הנבחרות עשו יחדיו את ריצת ההקפה בסיום המשחק, כשהקהל הרב מודה להם בתשואות סוערות.

שפט גראן מאנגליה לעיני 50,000 צופים באצטדיון וומבלי.

● ישראל: שרון כהן; צופר טלקר, אורן שלמה, שחר ברגר, שי פופלבסקי; יובל מללי, אביבי זוהר, איל אלדד (שמעון מצרי); גיא יצחק, אמיר תורג'מן, יצחק הוד (אלי קובה) (גיא כהן).

● אנגליה: סטנגר; אנקוק, ריד, פרייק, פאולר, פולר; פלוטקרוזי, קלמנס, פלאגג, מורה, ג'וף.

הנבחרת הישראלית עומדת לשוב הערב לארץ.

המטרה | סיאול

הבריטים דחו פניית סאמארנש לצרף את סבסטיאן קו לסיאול

נשיא הוועד האולימפי הבין־לאומי, חואן אנטוניו סאמארנש, פנה להתאחדות האתלטיקה הבריטית וביקש ממנה לעשות מחווה לסבסטיאן קו ולצרף אותו למשלחת לאולימפיאדת סיאול.

במכתבו ציין סאמארנש, כי "קו הוא רץ ומנצח אולימפי גדול, שתרם תרומה נכבדה לתנועה האולימפית, ורבים רוצים לראותו רץ גם בסיאול".

ההתאחדות הבריטית דחתה את הפניה. דוברה ציינה, כי הם נשארים נאמנים לשיטת המבחנים שלהם ולא יחרגו ממנה גם אם מדובר בכוכב גדול כקו. הם מתחו ביקורת על התערבותו של סאמארנש.

1817 שופטים

1817 שופטים ישפטו במשחקי סיאול.

המקבץ הגדול ביותר של שופטים יהיה בתחרויות האתלטיקה – 431. 181 שופטים יהיו בתחרויות השחיה, 153 בהתעמלות ו־97 באגרוף.

527 מבין השופטים יהיו דרום־קוריאנים.

בתחרויות הרכיבה ישתתפו 38 מדינות, ביניהן שלוש משלחות מהגוש המזרחי. 14 סוסים יגיעו מברה"מ, 8 מפולין ושניים מהונגריה. האורוות יוקמו מחוץ לסיאול.

אורח כבוד מארה"ב

סמי לי, קופץ למים אולימפי מארה"ב, הוזמן לקוריאה, הוזמן ע"י הוועדה המארגנת כאורח כבוד של המשחקים.

לי, בן ה־68, רופא מקליפורניה, זכה במדליות זהב באולימפיאדות לונדון והלסינקי.

הלפיד יהיה ניצחי

הלפיד האולימפי לא יכובה בסיום משחקי סיאול ב־2 באוקטובר, אלא ימשיך לדלוק דרך קבע כמנייה הופה לשלום. "הלהבה הניצחית" תישמר תחת מעטה זכוכית בפארק האולימפי.

161 מדינות – מספר שיא – ישתתפו במשחקי סיאול.

לראשונה מאז מלחמת העולם השניה תקים ברה"מ משרד קונסולארי בבירת דרום־קוריאה. שלטונות סיאול פנו ל־30 מדינות, שאינן מקיימות עמה יחסים דיפלומטיים, בהצעה לנצל את המשחקים כדי להקים קשרים קונסולאריים. ברה"מ היתה בין הנענות הראשונות. המשרד שלה יהיה פתוח בעת המשחקים וינעל עם סיומם.

כוכבת סינית הושעתה

אלופת העולם בטניס־שולחן, הסינית הי זילי, הושעתה מהמשלחת האולימפית לאחר שלא נענתה לדרישת מנהליה להפסיד במכוון לחברתה צ'ן צ'ינג, המדורגת חמישית בעולם, ברבע גמר אליפות העולם האחרונה בגידרלה.

ההשעייה מעוררת סערת־רוחות בסין.

שלושה שיאים לגרומי ולאפרתי בנעילת אליפות ישראל בשחיה

ערן גרומי ומיכל אמין הם השחיינים המצטיינים באליפות הלאומית של ישראל בשחיה, שהתקיימה אמש במכון וינגייט, לאחר שהוכיחה ביומי שישי ושבת שלושה שיאים לאומיים חדשים לבוגרים.

ערן גרומי, אשר זכה בשלוש מדליות זהב, צבר בסיכום 28 נקודות, לפני שגב פורת – 19 נקודות וגלעד חן – 15 נקודות. מקרב הבנות זכתה מיכל אמין בחמש מדליות זהב והצברה בסיכום 21 נקודות, לפני איריס קומן – 19 נקודות ואירית אפרתי – 18 נקודות.

בגביע הכללי לגברים ונשים זכתה הפועל גליל־עליון, לפני מכבי חיפה ובית ברל. בין הגברים זכתה גליל עליון בגביע, לפני מכבי חיפה ובית ברל, ובגביע לבנות, זכתה הפועל נהריה, לפני בית ברל וגליל עליון.

אירית אפרתי שיפרה בסוף השבוע שני שיאים. היא הציבה שיא חדש ב־200 מ' חזה לבוגרות ולגיל 18 בשקבעה 2:41.14 דקות, וב־50 מ' חזה קבעה שיא בהישג של 35.16 שניות.

ערן גרומי ממכבי ירושלים שיפר בעשר מאיות השניה את השיא לבוגרים ולגילאי 18 ב־100 מ' גב, כשקבע 59.04 שניות.

ערן דותן שיפר ב־50 מ' חזה את שיא גילאי 18 – 31.84 שניות, ונטע כהן שיפרה את השיא ב־50 מ' חזה לבנות 17 – 36.11 שניות. הדס ברכה שיפרה את שיא גילאי 12 ב־200 מ' חופשי – 2:16.96 דקות.

גביע מיוחד על שמו של ותיק הפעילים, אברשה גינזבורג ז"ל, ששימש במשך שנים רבות יו"ר איגוד השחיה, הוענק לרוויטל וילנאי.

הזוכים אתמול: 1500 מ': דן דך (הפועל בית ברל) 16:28.26 ד'; 800 מ' נשים: מיכל אמין 9:18.40 ד'; 100 מ' גב: ערן גרומי 59.04 ש'; נשים: הדס פדה (הפועל נהריה) 1:10.29 ד'.

50 מ' חופשי (מחוץ לאליפות): ענת לויס (הפועל בית ברל) 28.18 ש'; גברים: רזיאל רימר (עמק חפר) 23.93 ש'; שליחים: 100 מ' מעורב הפועל נהריה 4:49.24 ד'; נשים: הפועל גליל עליון 4:05.54 ד'; 200 מ' חופשי: הפועל גליל עליון 8:11.86 ד'; נשים: הפועל גליל עליון 9:18.55 ד'.

הזוכים במשחים, שנערכו ביום שישי: 200 מ' חזה: אירית אפרתי (מכבי ת"א) 2:41.14 ד'; 200 מ' חזה: שגיא שטיגמן (הפועל עמק חפר) 2:32.29 ד'; 400 מ' מעורב אישי: גלעד חן (הפועל גלבוע) 4:42.81 ד'; נשים: נעמה מישר (הפועל עמק חפר) 5:19.89 ד'.

100 מ' חופשי: שגב פורת (הפועל גליל־עליון) 52.85 ש'; נשים: רוזיטל וילנאי (מרכז וייסגל) 1:01.98 ד'.

עודד מכנס התאמן בהפועל תל־אביב

מאת משה כהן

מכבב הכדורגל הוותיק, הנבחרתי עודד מכנס, התאמן ביום שישי לראשונה בשורות הפועל ת"א. הוא יבחן במשך השבוע הקרוב ואז יוחלט בהנהלה התל־אביבית, אם להחתים אותו על חוזה משחקים.

מכנס הוצע להפועל ת"א ע"י סוכן השחקנים, אברהם לב. בהפועל הוליטו לבדוק את השידוך המוצע. על־פי ההצעה, יזכה מכנס למשכורת הגג של תקנון התשלומים.

אולם, מכנס תלוי בגורל המגעים בין הפועל ת"א לבין מיקי בן שטרית. אם שני הצדדים יגיעו להסדר, יאלץ מכנס לחפש לו קבוצה אחרת.

החיפאי אלי כהן יצא עם חולון

מאת יוסי גלזר

"ברגית אלי כהן" ממשיכה לספק הפתעות. אמש יצא הבלם החיפאי עם קבוצת הפועל צפריירים חולון לטיול באיטליה ולמחנה אימונים בהולנד, שיערך אזיין, ובכך חזר בו מסיכומו הקודם עם מכבי חיפה.

כזכור, אמור היה כהן לצאת עם מכבי חיפה למחנה האימונים בהולנד, אולם עסקני הפועל חולון לא החזירו לו את דרכונו ולכן הוא נשאר בארץ. ביומיים האחרונים שהה כהן בחולון, בניסיון לקבל את דרכונו ובאותה עת הפעילו עליו לחצים כבדים להצטרף לקבוצה החולונית, תוך איומים, כי ינקטו נגדו צעדים משפטיים, על הפרת החוזה שחתם בחולון לפני שבועות אחדים.

החולונים עשו את שלהם וכהן החליט לצאת לחו"ל עם הפועל חולון, בעוד שמכבי חיפה ממתינה אף היא לבואו. מעניין לציין, כי שתי הקבוצות תקיימנה את מחנה האימונים באותו מקום ואולי שם יתפתח עימות חזיתי בין שני הצדדים.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נס־ציונה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומי הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נס/78".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3852 ח' 26.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: הרחבת שטח בית קברות צבאי קיים ע"י הפרת שטח חקלאי לשטח לבית קברות.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2695 התשמ"א ובעתון כוקר "דבר" מתאריך 14.1.81 ובעתון ערב "ידיעות אחרונות" מתאריך 14.1.81 ובעתון בקר נוסף "הארץ" מתאריך 14.1.81.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.

ד. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

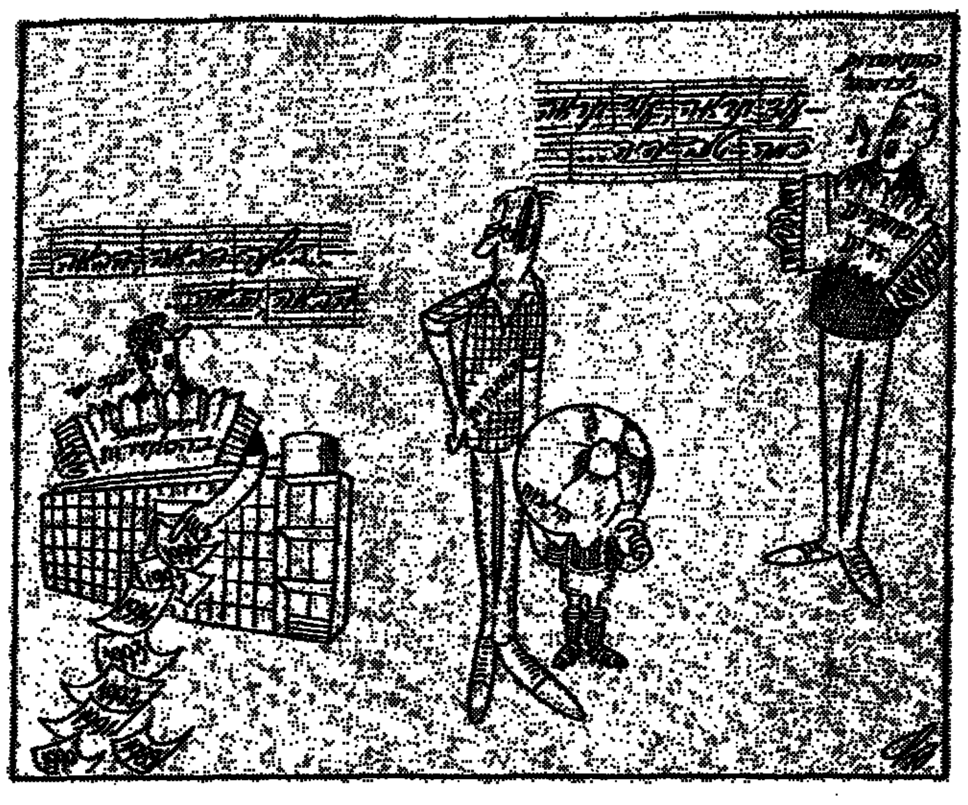

ישראל – ספרד הערב בפתיחת אליפות הנוער

מאת משה כהן

נבחרת הנוער של ישראל תשאף הערב ב־8 להוות יריב שקול לנבחרת הנוער החזקה של ספרד בפתיחת אליפות אירופה לנוער ביוגוסלאוויה.

הנערים הגיעו ביום שישי ליוגוסלאוויה ואתמול הם קיימו אימון באולם המשחקים. ישראל כבר התמודדה מול ספרד לפני חודש במסגרת ההכנות לקראת האליפות. אז גברו הספרדים על הישראלים בקושי רב.

נבחרת הנוער הספרדית נחשבת לקבוצה חזקה ומגובשת וקשה להאמין שחניכיו של אריה ורדימסקי יצליחו להפתיע אותה.

המשימה העיקרית של הישראלים תהיה לנצח בהמשך האליפות נבחרות חלשות יותר. אולם, במחנה הישראלי מקווים בכל זאת להפתיע.

עתיד הנפלד יקבע השבוע

בית המשפט העליון ידון ביום חמישי בערעורו של ברב הנפלד על החלטת בית־המשפט המחוזי להחזיר את "כרטיס" השחקן – שלו לרמת־השרון.

הנפלד מקווה שבית־המשפט העליון "יכריז עליו כבעל שחקן חופשי. הוא עדיין עומד בסירובו לשחק ברמת־השרון ומאיים להתאמן כדי לשמור על כושר באחת מקבוצות הצמרת. נראה שאם כך יקרה, הוא ילבש בעת האימונים את החולצה הצהובה של מכבי ת"א.

השבוע גם עומדים הבוררים מטעם איגוד הכדורסל להכריע לגבי עתידם של רוב הכדורסלנים שהגישו בקשות שחרור מקבוצותיהם.

ערב הצדעה לשחייני ישראל באולימפיאדות

19 שחיינים ושני מאמנים יצגו את ישראל בכל האולימפיאדות, בהן נטלה חלק, משנת 1952 בהלסינקי ועד לוס־אנג'לס, בשנת 1984.

ראשון השחיינים היה נחום בוך, שב־19 ביולי 1952 זינק לבריכה בהלסינקי וסיים שישי במקצה המוקדם ל־100 מ' חופשי, בהישג של 1:05.9 דקה.

בכך נפתח בערב שבת טקס ההצדעה לשחיינים ולמאמנים, אשר אורגן ע"י איגוד השחיה, בשיתוף הוועד האולימפי. 19 שחיינים אלה ובני משפחות של חלק מהם זכו לקבל את העיטור האולימפי, בטקס חגיגי ומרשים במלאת 40 שנה להקמת המדינה. טקס זה קדם לאליפות הלאומית של ישראל בשחיה ונערך בבריכת השחיה במכון וינגייט.

יו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק אמר שהוועד האולימפי מצדיע לשחייני העבר וכל התודה והתוקרה מגיעה להם. כן ברך יו"ר איגוד השחיה, ד"ר סלי מזור.

● קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה יצאה ביום שישי למחנה אימון קדם־עונתי במערב גרמניה. בין היוצאים שחקני החיזוק, ברוך ממן ועודד בלוש והצעיר טל בנין, שנשאר בשלב זה בקבוצה, אולם שוקל לנסות להשתחרר בהליכים משפטיים.

עם הקבוצה יצאו המאמן רוני דורה, עוזרו לאון גרוס, מאמן הכושר, רב שטיין, ומנהלי המחלקה, אלי שגב, היו"ר, אבי שוסטר, יגיע לגרמניה היישר מארה"ב, שם הוא תר אחרי שחקני חיזוק יהודיים במכביה הצפון אמריקאית, שנערכה בשיקאגו.

המראה החדש של ברה"מ

הנבחרת האולימפית של ברה"מ החליפה מדים לקראת השתתפותה במשחקי הקיץ בסיאול

סכנת השעיה מסיאול 88 ל־3 המתאגרפים מישראל

מאת אהרן להב

התאחדות האיגרוף הבין־לאומית (החובבים) שהתכנסה בלונדון, נוטה לאסור על מתאגרפי ישראל להשתתף באולימפיאדת סיאול בגלל השתתפות שבעה מתאגרפים ישראלים בתחרויות בלתי רשמיות בדרום־אפריקה.

החלטה סופית בעניינם של שלושת המתאגרפים הישראלים: יהודה בן־חיים, יעקב שמואל ואהרן יעקבשווילי תתקבל על־ידי התאחדות האיגרוף ב־15 בספטמבר בסיאול, יומיים לפני פתיחת המשחקים האולימפיים. המשלחת הישראלית לאולימפיאדה עם שלושת המתאגרפים תצא לסיאול ב־5 בספטמבר.

יצויין, כי שלושה המתאגרפים האולימפיים שלנו לא השתתפו במסע לדרום אפריקה והדבר הובא לידיעת הגורמים בהתאחדות לאיגרוף. ההתאחדות לספורט בישראל קיבלה החלטת השעיה לכל חייהם נגד שבעת המתאגרפים שהופיעו בדרום אפריקה וכן פורזה ועדת האיגרוף הישראלית והודח היו"ר שלה שמשון עם־שלם.

צעדים אלה ננקטו בעוד מועד על־ידי ישראל והודעה מתאימה נשלחה להתאחדות הבין־לאומית נוכח האיסור החמור של מוסדות הספורט הבין־לאומיים (להוציא טניס) על הופעה בדרום אפריקה בגלל מדיניות האפרטהייד שהיא נוקטת.

יו"ר הוועד האולימפי יצחק אופק אמר לסופר "דבר", כי הוועד האולימפי לא מקבל את הגזירה ויעשה את כל מאמצי ההסברה והשיכנוע שיאפשרו את הופעת שלושת המתאגרפים בזירה האולימפית.

ליברפול זכתה ב"מגן הצדקה"

האלופה האנגלית, קבוצת ליברפול, זכתה אתמול ב"מגן הצדקה" המסורתי לאחר שגברה על מחזיקת הגביע, וימבלדון, בתוצאה 1:2.

וימבלדון הוליכה ביתרון בדקה הי"17 מהבקעה של ג'ון פאשנו, אולם ג'ון אולדריג' הישווה לכבוד חמש דקות והבקיע גם את שער הנצחון בדקה הי"62.

55,000 צופים חזו במשחק באיצטדיון "וומבלי".

בליגה הסקוטית נוצחה האלופה, סלטיק, 1:0 על־ידי דנדי יונייטד ואילו ריינג'רס סיימה במגרשה בתיקו אפס עם היברניאן.

שטוטגארט עם מלוא הנקודות בגרמניה

קבוצת שטוטגארט נותרה היחידה עם מלוא הנקודות בליגה הגרמנית לאחר שהביסה את יריבתה העירונית קיקרס בתוצאה 0:4.

בראש צועדת קבוצת קרלסרואה, שגברה על סט.פאולי 1:3. לקרלסרואה משחק עודף על שטוטגארט.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקראת: תכנית מס' 4411 שינוי לתכנית מתאר מס' 999 – והלוקת מגרשים לבניה ומבני ציבור בכפר נחף שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3050 מיום כ"ט ניסן תשמ"ד 1.5.84 עמוד 2062.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 19130 חלקות 102–107, 109, 110, 124.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: חלוקת מגרשים למגורים ובנייני ציבור.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המרכזי שבשוק עיזוני, עכו. וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

כ"ח בתמוז התשמ"ח, 13.7.1988

קיסר: זרים ב[illegible] אישית על [illegible] הקבוצה [illegible]

מאת סופר "דבר"

האפשרות לשתף שני זרים בקבוצות הליגה הלאומית, הפכה מעשית מאד ונראה שתוכרע כבר היום בישיבת מזכירות מרכז הפועל החדשה. הסיבה העיקרית: הסרת התנגדותו של מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר.

ביום ששי אמר ישראל קיסר לסופרנו, כי עד כה התנגד לשיתוף זרים בכדורגל הישראלי נוכח המשבר הכלכלי העובר על כל קבוצות הפועל ועל העובדה שההתחייבויות הכספיות של קבוצות והסניפים הושלכו לפיתחן של מועצות הפועלים ומהן לפיתחה של ההסתדרות. גם המודל של הזרים בכדורסל לא הלהיב במיוחד.

ואף כי אידיאולוגית וערכית הוא מעדיף ספורט המושתת של ספורטאים ישראלים, אין הוא רוצה לכפות דעתו מרגע שנתקבלו בסוף החודש שעבר ההחלטות המתאימות במועצה המרכזת.

על פי ההחלטות האלה, לא יוכלו מועצות הפועלים וסניפי הפועל להתחייב לשום תרום או הסכמים או הלוואות. מי שירצה בקבוצה ייצוגית בליגה הלאומית או בליגה הארצית יצטרך להקים עמותה תחת פיקוח של יחידה ביחודית במרכז הפועל וכל התחייבות כספית שיטלו על עצמם חברי העמותה תהיה התחייבות אישית בלי שום זיקה כלכלית ומשפטית למועצת פועלים או להסתדרות.

אם במסגרת כזאת – ורק במסגרת כזאת – תחליט העמותה שהיא רוצה להעסיק בשורות הקבוצה כדורגלנים זרים, זה יהיה באחריותה ועל ראשי חבריה. ההסתדרות לא תהיה שותפה עוד לגרעונות.

הישג אישי להברפלד

האיש שדחף לשיתוף זרים בכדורגל בהסתדרות ובמועצה המרכזת היה כל העת חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי ולשעבר יו"ר ההתאחדות לכדורגל. בתשובה לשאלות עתונאים אמר הברפלד, כי בשבועות האחרונים דחף יותר את העניין, כי לדעתו זה מה שיוציא את הכדורגל הישראלי מן המשבר. יחד עם יו"ר ההתאחדות שאול סודרי פעל אצל חבריו לזירוז קבלת ההחלטה כדי לא לאבד שעת כושר.

הברפלד ציין, כי אחרי שכל המרכזים הסכימו לצמצם את הליגה ל־12 קבוצות נפתח הפתח לזרים. הוא גם "עזר" למזכיר ההסתדרות ישראל קיסר לנקוט עמדה שונה ולהסיר התנגדותו, מתוך בטחון שעניין ההתחייבויות לזרים לא יובא לפיתחו אחרי שיוקמו העמותות.

לדברי הברפלד קיסר לא חשש מזרים אלא ממפולת פיננסית נוספת ומטיפול לא אחראי. אבל כשהשתכנע שיהיו מעכשיו כללי פיקוח ואחריות ישירה של העמותות הסיר את ה"לאו".

יעקב ישי: הזרים יהרסו הכדורגל; "אאבק על עמדתו הנחרצת במוסדות

מאת משה כהן

מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, יעקב ישי, כועס ומודאג. הוא חרד לגורל הכדורגל הישראלי בפרט ולתרומית התאגדות הפועל בפרט. ההחלטה להתיר יבוא שחקנים זרים רק הגבירה את זעמו של מחזיק התיק והוא מבטיח להאבק בהחלטה.

לישי יש דעות נחרצות על הנעשה בספורט הישראלי. לא אחת הוא עורר עליו את חמתם של העוסקים במשך עשרות שנים בפעילות ציבורית־ספורטיבית. חלקם ניתקו איתו מגע והיו כאלה שזעקו בקולי קולות על דבריו של ישי. גם בקרב חברי המועצה המרכזת של ההסתדרות הוא עורר לעיתים חילוקי דעות ויש חברים מרכזים המתנגדים בתוקף לדעותיו ובעיקר להצעותיו. אולם ישי נותר בשלו. הוא מאמין, כי רק דרכו תחלץ את הספורט הישראלי מהמשבר החריף בו הוא נתון. מזה כמה שבועות הוא יורה בלשונו המרה לכיוונים רבים.

לפני שבועיים נראה ישי קורן מאושר לאחר אישור ההחלטה על הקמת עמותות לספורט הייצוגי של קבוצות הפועל. כעת האושר פג. החלטת ראשי מרכזי הספורט להתיר יבוא שחקנים זרים החזירה אותו למציאות המרה מבחינתו. ישי מתכנן כמה פעולות נגד ההחלטה, אבל הוא מבטיח לכבד את החלטת הרוב ולא להיות "דון־קישוט" כהגדרתו.

היום הוא עומד להופיע בפני חברי מזכירות הפועל, בנסיון לשכנע אותם לדחות את ההצעה. "השחקנים הזרים לא יפתרו את בעיותיו של הכדורגל הישראלי. צריך להבין שהבעיות הן ניהוליות ומקצועיות. שני שחקנים מתוך 11 לא יחזירו את הקהל למגרשים", הוא מסביר.

ישי מביא כחיזוק להתנגדותו את הנעשה בכדורסל הישראלי. "יבוא הזרים בכדורסל הרס קבוצות רבות וזה מה שיקרה לכדורגל שלנו. צריך למנוע את ההחלטה לטובת הכדורגל וקבוצות הפועל". הוא מתכוון להביא שורה של נימוקים, חלקם ערכיים נגד יבוא הזרים.

ישי לא חוסך ביקורת מנציגי הפועל במוסדות הספורט: "מה ההבדל בין נציגינו לבין נציגי המרכזים האחרים? אם אין הבדל ערכי, כנראה שמדובר בכותרות בלבד. לתנועת העבודה היתה בעיה כותנית ובשנת 1977 המפולת לא איחרה להגיע. אני מתכוון לשאול את נציגי הפועל במוסדות הספורט במה הם שונים מנציגי מכבי וכית"ר", הוא מבהיר.

לדעתו, צריך לעשות בדק בית יסודי בכדורגל הישראלי ולא לשלוף פתרונות שלטווח הארוך יגרמו לאסון כלכלי. ישי כבר מביע את חששו מהעתיד: "עוד ייבאו אתלטים זרים מג'מייקה, כדי שיביאו לישראל מדליה באולימפיאדה. הזרים בספורט לא מהווים פתרון וצריך להבין זאת אחת ולתמיד. אני לא מבין, אם יביאו אתלט זר מג'מייקה, יתמלאו היציעים בעת תחרות אתלטיקה".

ישי טוען כי מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר תמך בעמדתו. "קיסר נגד יבוא שחקנים זרים ויחדיו נבדוק את עמדת חברי המועצה המרכזת. אם יתברר לנו שיש רוב נגד יבוא זרים, נסיל וטו על החלטת מזכירות הפועל", הוא מזהיר.

מחזיק התיק מתכוון לערוך בימים הקרובים סקר בקרב חברי המועצה המרכזת, במטרה לבדוק האם קיים רוב נגד יבוא זרים. אם הוא יראה שהרוב תומך ביבוא זרים, הוא מתכוון לכבד את ההחלטה. "אכבד את החלטת הרוב, אבל אתריע בכל מקום על מה שצפוי לנו אם יתירו ליבא כדורגלנים זרים", הוא מבטיח.

בימים אלה מטרידה את ישי בעיה נוספת. ההחלטה על הקמת מינהל ספורט ייצוגי במרכז הפועל והקמת עמותות בקבוצות, עלולה להתקל במוקש הראשון. על־פי ההחלטה לא רשאים חברי העמותות לייצג את הפועל במוסדות הספורט. בוועדת המינויים של נציגי הפועל לאיגוד הכדורסל התעוררה מבוכה ורק חוות דעת משפטית תחלץ את כולם מהמבוכה. ישי החליט לבדוק את הנושא על בוריו ולהודיע על עמדתו. "אני אתייעץ ואחליט לגבי זה. בכל מקרה, זה לא נראה לי ברגע זה נושא עקרוני".

מנהלים בקבוצות הלאומיות בכדורגל סבורים:

ייבוא הזרים עשוי להחזיר את קהל הצופים למגרשים

מאת שמואל קליגר

בעיקרון כולם בעד זרים. כל הדוברים מכל המרכזים, מכל האגודות וכהם גם כאלה הטוענים שאפשר ל"חיות" בלעדיהם – בעד המהלך, שעל אימוצו הכריזו ראשי כל המרכזים באמצע השבוע שעבר פה־אחד ועיקרו להביא את ה"אמריקניזציה" של הכדורסל לענף הפופולארי ביותר במדינה – לכדורגל.

פנינו לאנשים מרכזיים המשתייכים לכל גווני הקשת של מרכזי הספורט העיקריים במדינה שיותדים בגישה מקצועית ועניינית המתבטאת, בין היתר, בכך שהם קשורים לכדורגל לא רק ברמה ה"עסקנית", אלא בגישה העניינית והמקצועית. ניסן ניסנוב, מנהל הפועל ת"א וחבר ההנהלה של הקבוצה; דני לאופר, יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי ת"א; אריצ'י בריינקב, המנהל המקצועי של בית"ר ת"א, לשעבר שחקן בית"ר ירושלים. הדוברים לא הסכו דברי שבח תוך שהם מהללים ומקלסים את ההחלטה שתביא, לדעתם, להתפתחות קיצונית, לשיפור איכותי בכל התחומים האפשריים. הבדלים הודגשו רק בשוליים, בניואנסים, בהדגשים. לא במהות.

ניסן ניסנוב, איש הפועל לא כל־כך נשמע כמייצג את ההשקפה המקורית הרעיונית של האגודה האם אליה הוא משתייך. אמר: "המהלך הזה יציל את האגודות. הכדורגל יתקדם. נלמד מהזרים. יבואו שחקנים מבוגרים ולא מדרדרות. ישתכרו כ־30 – 40 אלף דולרים. מהם ילמדו שחקנינו, שגם להם יש חובות לאגודה ולא רק להיפך. הרמה תעלה, יהיה לשחקנים מול לחיקוי. כמו בכדורגל האירופי.

גם מבחינה כלכלית יהיה רווח והצלה. הזרים יצילו את הכדורגל. בסכום נמוך יחסית אפשר יהיה להביא אלינו שחקנים ש"ישגעו" את הליגה, ולא בעמוד הסו־אותים מול ישראלים שדורשים 50 אלף דולר, אגרות יסגרו את הקבוצות.

לא הייתי מגביל את הזרים לשניים בכל קבוצה. צריך להכפיל את המספר ל־4 בכל קבוצה. אפשר להביא שחקנים מדרום־אמריקה תמורת 10 או 20 אלף דולר. מדובר גם בשחקנים מדרג שני באירופה שמהם נוכל ללמוד. שוחחתי עם סטיב קופל שחקן מנצ'סטר־יונייטד לשעבר, שנטל לידיו את ניהול קריסטל־פאלאס. שום שחקן אצלו לא משתכר יותר מ־30 אלף דולר. לפחות מחצית מהשחקנים באי הבריטי משתכרים פחות מהסכום הנ"ל.

גם הקהל יחזור למגרשים. יראה כדורגל חדש. מצד שני, צמצום הקבוצות איננו רצוי. דיברתי עם השחקנים. גם הם בעד. ילמדו מהם. גם הכדורגל הישראלי ייצא נשכר: ייפתח השער לאירופה".

למרבה הפרדוקס, דני לאופר, נציג מכבי נשמע מעט מסויג לעומת עמיתו, איש הפועל, אבל בשום אופן לא אנטי. הוא אמר: "ההתאחדות החליטה החלטה נבונה, אבל שלא יצפו לניסים. תהיה בעייה לרוב הקבוצות, כי שחקנים אפשר יהיה לרכוש רק מדרום־אירופה ולא מאנגליה. לכל היותר, נראה פה רגליים מיוגוסלאוויה, פולין והונגריה. ממדינות אלה אפשר להשיג שחקן בר־התחרות לישראלים. שחקן אנגלי עולה 80 – 90 אלף דולרים ואם יביאו שחקן אנגלי מליגה שלישית – לא לזה התכוונו.

זרים יביאו אטרקציה לכדורגל, אבל צריך לזכור כי בכדורגל העולמי אין מציאות. שחקן זול גם לא שווה הרבה. לנו יש נסיון עם "זרים": חוץ מבר־יילובסקי אף אחד לא נקלט בארץ. אני מברך את ההתאחדות גם בעניין צימצום הליגות. יש לי הסתייגות לגבי הפליי־אוף ואולי מוטב היה לאמץ שיטה אחרת, הסוב ב־3 או ב־5 משחקים.

ההשגה היחידה שלי היא בעניין הכספי. אם יביאו שחקן זול ונמצא שהוא לא טוב מה נעשה איתו? נמכור אותו מקבוצה לקבוצה? אסור לשכוח, שמדובר בדיור, בשכר, בתנאים, בסכומים שידרשו כהאמצע ומהצד המסחרי שלה. בל נשלה את עצמנו: זרים זה לא דבר זול; זה דבר יקר, אבל מצד שני הדבר יוצר אופציות ליצירת תחרותיות ולהחזרת הקהל למגרשים: יאפשר לתת לו "שאו" טוב כמו בכדורסל.

לקבוצתי הייתי מחפש מגן ימני תוקף או מגן שמאלי תוקף, אבל בעונה הבאה אפשר הייתי משנה דעתי. נקודה חיובית: הזרים "יחדדו" לישראלים את האף".

אריצ'י בריינקב, איש בית"ר: "הזרים יאזנו את התופעה החד־צדדית של ייצוא שחקנים ישראליים לאירופה. עכשיו יהיה המסלול דו־סטרי. הזרים יממנו את הדרישות הכספיות של הישראלים. עלות הזרים תהיה נמוכה. אני מניח, שמדובר בשחקנים ממזרח־אירופה שיקבלו סכומים, שלבטח יהיו נבוכים מהסכומים, שמשתכרים הכוכבים שלנו. אני זוכר איזו אטרקציה היו לקהל שלנו בשנות ה־60 הצמד הדרום־אמריקאי של בית"ר ת"א אנטוניו בונאצי וקרלוס בוסטאמנטה ש"שיגעו" את הליגה בכדורגל בשעורים שכמותם לא נראו עד אז בארץ.

הקבוצות שלנו לא יחפשו זרים "סתם", אלא יבקשו למלא את החלל בקבוצה. אני, למשל הייתי מביא חלוץ בעל שיעור קומה. בשביל אלי דריקס, למשל, דרשו 300 אלף דולרים. אני מאמין, שאמצא זר בעלות יותר נמוכה. אמצא זר אקזוטי־לגשמי וזול לעומת מבטיין ישראלי העולה 100 אלף שקלים ברוטו. הזרים יחזירו קרימה. מדובר בנסיון שכדאי לעבור אותו אף כי אין שום הוראות שההעבר יצליח.

אני הייתי מנהל את המהלך כבר העונה ומביא זר אחד, ובעונה הבאה עוד זר אחד. אם כבר התחלנו, למה לא עכשיו? מים עכשיו מדוע לדחות?

אין סכנה שהדבר יפגע בנבחרת הלאומית כמו בכדורסל, שכן יש שם פחות שחקנים בקבוצה. לכן הפגיעה בשחקנים הישראלים תהיה מיזערית. אין בכדורגל בעייה במתית כמו בכדורסל.

מה שקרה בשוק השחקנים בשנים האחרונות היה חסר תקדים. כזאת השתוללות כבעד משלים הייתי פותח את שוק השחקנים וחוסל עוד שלוש העבירות. זו סערוריה שנותנת עזרות כה לשחקנים ללא כל הצדקה. ירדים האגודות יצטרכו לשמור על סדר התשלומים בלי תקנון מטופש. כוחות השוק צריכים לגבור.

אני בעד מה שהקהל אוהב: כדורגלנים דרום־אמריקאיים. אבל זה עניין של שיקול המאמן. מול ביזק דרום־אמריקאי יש יעילות והציניות של כדורגלן גרמני או הולנדי. אני אוהב במחנה אימונים מיום חמישי, והלוואי והייתי יכול להביא איתי בחזרה איזה זר אחד".

הבישולים להרכבת נשיאות איגוד הכדורסל בהפועל – להילוך גבוה

מאת משה כהן

הבישולים להרכבת נשיאות איגוד הכדורסל נכנסו בימים האחרונים להילוך גבוה. אמנם הכל נעשה „בחדרי חדרים", אבל כמה עסקנים לא ישנים טוב בלילה.

היומן לקראת ההכרעה ישנה ביום רביעי, בעת שוועדת הסקר המנגנויים של מרכז הפועל לאיגוד הכדורסל תדון בהמלצות הסקר. חברי הוועדה יצאו מנקודת הנחה שבקצב הנוכחי תוך 3–4 שנים לא יהיה רוב להפועל באיגוד. גם לגבי הנעשה בכדורסל הנשי יהיה לוועדת הסקר מה לאמר והמלצה המרכזית מדברת על מגבלה של העברת שתי שחקניות לכל קבוצה, כמו שקורה בליגה הלאומית לגברים. מתברר, כי הרכש של מכבי ת"א הבהיל את ראשי הכדורסל בהפועל והם לא מסתירים את החשש מאובדן ההגמוניה גם בכדורסל הנשי.

אחרי הגשת ההמלצות יגיע תור המינויים של נציגי הפועל להנהלת האיגוד. כמה עסקנים פעילים ניסו בימים האחרונים להפעיל לחץ כדי להכלל בהנהלה החדשה. הם מציגים קבלות על פעילות ענפה, אבל המקומות מוגבלים ורובם עלולים להתאכזב.

הדראמה העיקרית תהיה בעת הרכבת נשיאות האיגוד. המאבק יהיה בין נציגי הת"קים על מקומו של מנחם לוין, שהודיע על פרישה. מתמודדים יואב גלסמן וחמי גילטק. גלסמן הוא עסקן ותיק יותר בהנהלה, וקשה לדעת מי משניהם יבחר.

גם על מקומו של דני קורן צפוי מאבק חריף. על המקום מתמודדים אברהם פלדה, הטוען כי המקום שמור לנציג הפועל ת"א ומישקה לפרזון מהפועל חולון. לפרזון מכהן גם כמנהל הנבחרות והוא לא יהיה מוכן לוותר על כהונה בנשיאות האיגוד.

בימים האחרונים ניסו גורמים שונים להעלות הצעות פשרה כמו הכנסת שניהם לנשיאות על חשבונו של מנהל היכל הספורט ביד־אליהו, גרשון פורמן. אולם, פלדה צריך להמתין קודם כל להחלטת היועץ המשפטי של ההסתדרות לגבי כהונת חברי עמותות בתפקידים ייצוגיים.

פלדה שואף גם לכהן כסגן יו"ר האיגוד. הוא לא מסתיר את כוונתו להוליך את איתן חפר. התומכים בפלדה טוענים, כי חפר מכהן כיו"ר הוועדה המקצועית ומוטב למנות אדם אחר לתפקיד הסגן, אבל בת"קים לא ישושו לוותר את התפקיד וחפר, הרואה עצמו כאחד מראשי הכדורסל בהפועל, לא יסכים לוותר על התפקיד שמשמעותו כבוד בלבד.

בימים הקרובים ימשכו ההתייעצויות בין ראשי הפועל הלוחצים מכל הכיוונים ימשכו. אולם, בסופו של דבר יהיו כמה מרוצים וכמה מאוכזבים כי זאת דרכה של התמודדות.

פלדה חוזר היום

מנהל הפועל ת"א, אברהם פלדה עומד לשוב היום לארץ לאחר שלושה ימי שהייה בארה"ב, לשם הוא נסע כדי לנהל מגעים עם מועמדים לחיזוק הקבוצה בעונה הקרובה.

פלדה הצטרף למאמן יעקב ארליך שבחן את המועמדים. ההערכה היא, כי ארליך ופלדה מעוניינים להחתים שחקן זר נמוך, במטרה לבסס את משחקה של הפועל ת"א על מהירות. גם המגבלה התקציבית מאלצת אותם לוותר על החתמת שחקן זר גבוה וטוב.

הכוכבים הלהיבו בספורטן

דורון ג'מצ'י, חן ליפין, ניר ריבלים, גיל שחרצמן, הילי ומורה, עוזיאל קאליש ואבי שילר הלהיבו אתמול 1500 צופים בספורטן בפ"ת בעת שני משחקי ראווה שנערכו במקום.

במשחק הראשון הם הביסו ללא קושי את נבחרת הספורטן בתוצאה 6:20 ובמשחק השני הם שיחקו ביניהם כשהתחלקו לשתי קבוצות והלהיבו את הצופים בכמה מבצעי כדורסל מצוינים.

250 טניסאים באליפות חיפה

מאת יוסי גלזר

250 טניסאים וטניסאיות, מקרית שמונה עד אילת, השתתפו בסוף השבוע באליפות הארצית הפתוחה של חיפה לגילאי 18 – 12, שנערכה במרכז הטניס בחיפה.

אלה תוצאות משחקי הגמר לבנים: גיל 18: רוני בירון (ת"א) – גיל קובלסקי (ת"א) 4:6, 6:7; גיל 16: גיא איל (רמת השרון) – רני לפלר (חיפה) 4:6, 6:3, 3:6; גיל 14: ליאור דהן (לוד) – חנוך דנברג (חיפה) 1:6, 4:6; גיל 12: גיר הלגרין (חיפה) – אביב קרני (רמת השרון) 6:4, 4:6, 0:6.

אלה תוצאות משחקי הגמר לבנות: גילאי 17 – 16: היה גבריאלי (קרית מוצקין) – יפעת עזריאל (ת"א) 2:6, 3:6; גיל 14: לימור מאאירוב (ת"א) – הגר לוי (ת"א) 4:6, 0:6; גיל 12: תגית אורון (חיפה) – הילה רחן (חיפה) 1:6, 1:6.

את הפרסים העניק מ"מ ראש עיריית חיפה, שמעון רודיק, ויו"ר הנהלת מרכז הטניס, אהרון שפירא.

טניס

הטניסאי הישראלי רוני רוזאנק רשם הישג נאה בתחרות טניס מקצוענית בקלוסטרס, שוויץ, שם העפיל לשלב שמינית הגמר ונוצח ע"י להנו מספרד 1:6, 5:7.

בתחרות התאומים הגיע משה סלפין לגמר.

בתחרות אחרת, במערב גרמניה, הפתיע גיל קובלסקי כנצחון על המדורג מספר אחד, יורן גון מגרמניה –6:4, 4:6 ונוצח ברבע הגמר ע"י אלוף בולגריה, איוואן וולב – 6:3, 6:4. בתחרות אחרת במערב גרמניה זכה ג'ייסון שר בבכורה, לאחר שניצח בגמר את גמב 6:3, 6:1, 4:6.

● יותר מ־600 צעירים משתתפים בתחרות המסורתית ע"ש זיתוני, שהחלה הבוקר במרכז הטניס בירושלים ותמשך עד סוף השבוע.

שלזינגר גילה „ידע" מקצועי

מאת יוסי גלזר

הכדורסלן שחום העור דוגלאס ואלאס, שנבחן במשך ימיים בקבוצת הפועל חיפה, נשלח ביום שישי חזרה לארה"ב, לאחר שהמאמן, יעקב שלזינגר, החליט כי המגוע אינו עונה על הדרישות.

גורמים בהפועל חיפה הביעו פליאה על החלטתו של שלזינגר, שאינו נחשב בעל סמכא בתחום הכדורסל ויש המנמקים אותה ב„חתול שחור" שעבר בינו לבין המאמן, דייב ורשיצקי.

ההחלטה על שיגורו של ואלאס לארה"ב נתקבלה ללא תאום עם המאמן ורשיצקי, שהיה זה שהביאו ארצה, לאחר שבועיים של שהות בארה"ב. כאשר הגיע ורשיצקי לאימון הקבוצה ביום שישי בבוקר, נוכח לדעת, כי ואלאס אינו נמצא במקום. הוא סבר, כי אחד העסקנים שכח להביאו לאימון מבית המלון, בו הוא מתגורר וכאשר הוא התקשר למשרדיו שלזינגר, התברר לו, כי ה„בוס" כבר שיגר את הכדורסלן חזרה לארה"ב.

כעת מחכים בהפועל חיפה לתשובתו של רונלד יוסטון, הנבחן בקבוצה מהליגה השניה באיטליה. יתכן בואם של שחקנים נוספים למבחנים בהפועל חיפה וגם אפשרות שובו של קלפטריק הולס לעונה נוספת, עדיין קיימת.

חזרה הביתה

שלט גדול ובו מילה אחת – הביתה – קידם את פניו של הכדורגלן הוולשי יאן ראש, בבואו לאנפילד, איצטדיונה של אלופת אנגליה, לאחר שסיים את חוזהו עם הקבוצה האיטלקית יובנטוס וישחק העונה שוב במדי ליברפול

פסק זמן

עם: אהרן להב

עידן חדש של עמותות, מינהל, זרים בכדורגל

סביר להניח, כי הכדורגל הישראלי ניצב לפני עידן חדש, לאחר שראשי מרכזי הספורט החליטו לאפשר שיתוף זרים בקבוצות הליגה הלאומית החל מעונת 1989/90 בד בבד עם צימצום הליגה הלאומית ל־12 קבוצות. יש כאלה הרואים בהחלטה זאת, שעדיין חייבת באישורי המרכזים, ביחוד זה של מרכז הפועל – מקור ישועה לעתידו של הכדורגל שלנו, המצוי היום במשבר כלכלי ומקצועי. יש אחרים, הם לא מעטים, שאינם מוכנים לעכל את הדמיון הזה. הם חוששים, שחורות, מצביעים על הדרבן שעשו הזרים המתאחרים לקבוצות הלאומית והארציות בכדורסל. יש שרואים בהחדרת זרים לכדורגל פגיעה בערכים והפיכת הספורט ל„עסק שעשועים" בלי שום תכלית חברתית וחינוכית.

הדילמה הגדולה בנושא זה היא בתוך מרכז הפועל. ההתאגדות מצויה על פרשת דרכים ומחוייבת למצוא פתרונות מעשיים בכמה כיוונים בבת אחת. בסוף השבוע התבשרנו, כי מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הסיר את התנגדותו לשיתוף זרים, אך זאת תוך התניה מפורשת, כי קודמות לזרים הן העמותות, אשר לפי החלטת הוועדה המרכזת מ־31 ביולי השנה חייבות לשחרר את מועצות הפועלים וסניפי הפועל מכל אחריות כספית לקבוצות הייצוגיות וכי כל ההתחייבויות של העמותות הן באחריותם האישית של מנהלי העמותות.

רק בתנאי זה מוכן מזכ"ל ההסתדרות להתגמש גם אם אידיאולוגית וערכית, אין הוא שלם עם הכנסת זרים לכדורגל, כשם שאין הוא שלם עד עצם היום הזה עם תופעת הזרים בכדורסל.

בפני מרכז הפועל, המוליך ברוב מאסיבי בספורט הישראלי, שתי בעיות: אחת פנימית, הקשורה במבנה החדש של המינהל לספורט ייצוגי והשניה במישור החיצוני של ההתאחדות לכדורגל, שתצטרך לקבוע כללים – כלכלים ומקצועיים – להעסקת הזרים בקבוצות.

בשביל הפועל הבעיה הראשונה היא היותר קשה. כי מה אומרות החלטות ההסתדרות בהקשר לספורט הייצוגי: „הספורט הייצוגי בענפי הכדורגל, הכדורסל, הכדוריד והכדורעף בליגות הגבוהות מחייב ניהול מקצועי מבחינה אירגונית־כספית ומבחינה ספורטיבית. על כן ייעשה הניהול בליגות הגבוהות באמצעות עמותות, שיהיו מנותקות מבחינה משפטית וכספית ממועצות הפועלים, הוועד הפועל או כל גוף הסתדרותי אחר. בעלי התפקידים הבכירים במועצת הפועלים ובן מזכיר סניף הפועל לא יוכלו להיות חברים בעמותה. תקציב העמותה יהיה עצמאי ובלתי תלוי במוסדות ההסתדרות, לבד מההקצבות השנתיות שיועמדו לרשות העמותה בראשית כל שנה. חל איסור על עובד מועצת פועלים ו/או מרכז הפועל לחתום על הסכמים. מועצת הפועלים או הוועד הפועל של ההסתדרות לא יערבו להלוואות או לכספים במישרין או בעקיפין עבור העמותה" (מכאן הסיבה שמזכ"ל ההסתדרות מסרב לתת אישור למזכיר מ.פ. תל־אביב ליטול הלוואה לקבוצת הפועל ת"א, שסודרה לה על־ידי מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס).

עד כאן האיסורים המוחלטים. אולם הבעייתית מכולן היא ההחלטה מס 7 המטילה על מרכז הפועל להקים יחידה (מינהל) שתפקידה לסייע בהקמת עמותות מקומיות לענפי הספורט הייצוגיים ופיקוח עליהן. גם ליחידה עצמה אסור יהיה לערוב או ללוות כספים עבור העמותות. כן נקבע, כי כל קבוצות הייצוג חייבות בהקמת עמותות.

הבעיה השניה של שיתוף זרים, מרגע שתתקבל, היא הבעיה של ההתאחדות לכדורגל ואין ספק, כי כל הכלים הדרושים להפעלתה, על פי הצעה מפורטת שהגיש כבר יו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול מוזיר, יהיו מוכנים וערוכים לקראת העונה הבאה. הספק שמתעורר וחייב להעסיק היום את מזכירות מרכז הפועל, האם יספיק מרכז הפועל להתארגן בשנה הקרובה עם כל העמותות והפיקוח הנדרש כדי לקלוט את התשתית החדשה החייבת להיווצר עוד לפני כניסת עידן הזרים.

קל מאוד להרים היום ידיים ולהגיד כן לזרים. זה אפילו פופולארי. התקשורת תקשור זרי תהלה על ראשי המחליטים. אלה יורידו באחת בעיה מסדר יומם ויתפנו איש לביתו. אולם מי שיצטרך החל ממחר בבוקר להתמודד עם החבילה החדשה הזאת, אסור לו לנתק את הזרים מן העמותות.

מזכירות מרכז הפועל חייבת היום לקבל שורה של החלטות מקבילות, שבסופו של תהליך תהיינה תקפות. מזכ"ל הפועל צריך להביא לאישור מיידי את הקמת המנהל לספורט ייצוגי במתכונת של רשות עם מנגנון עצמאי של אנשי מינהל, משפט ומקצוע, שייסבו במשרד נפרד ועצמאי ויעסקו כטכנוקראטים, בלי פוליטיקה פנימית ומשא פנים, בהקמת העמותות, הבקרה והפיקוח ויחידה לקליטת זרים. לשם כך קיימת שהות של שנה תמימה עד לעונה הבאה שתחל בספטמבר 1989 עם 12 קבוצות ושני זרים.

בלי ההחלטה הראשונה ויישומה האגרסיבי בשטח – תהיה ההחלטה על שיתוף זרים בבחינת אקט הפקר, לא אחראי, שעלול לעלות בחרס כספי ומהלום של התשתית הספורטיבית.

עד כה נבנה במרכז הפועל השכל המעין על תאוות הזרים. כדי להכנס לעידן הזה ברגל ימין, אסור לאבד את הדרך. בד בבד עם ההחלטה על 12 קבוצות וזרים – גם החלטות וביצוע של הקמת עמותות ומינהל לספורט ייצוגי.

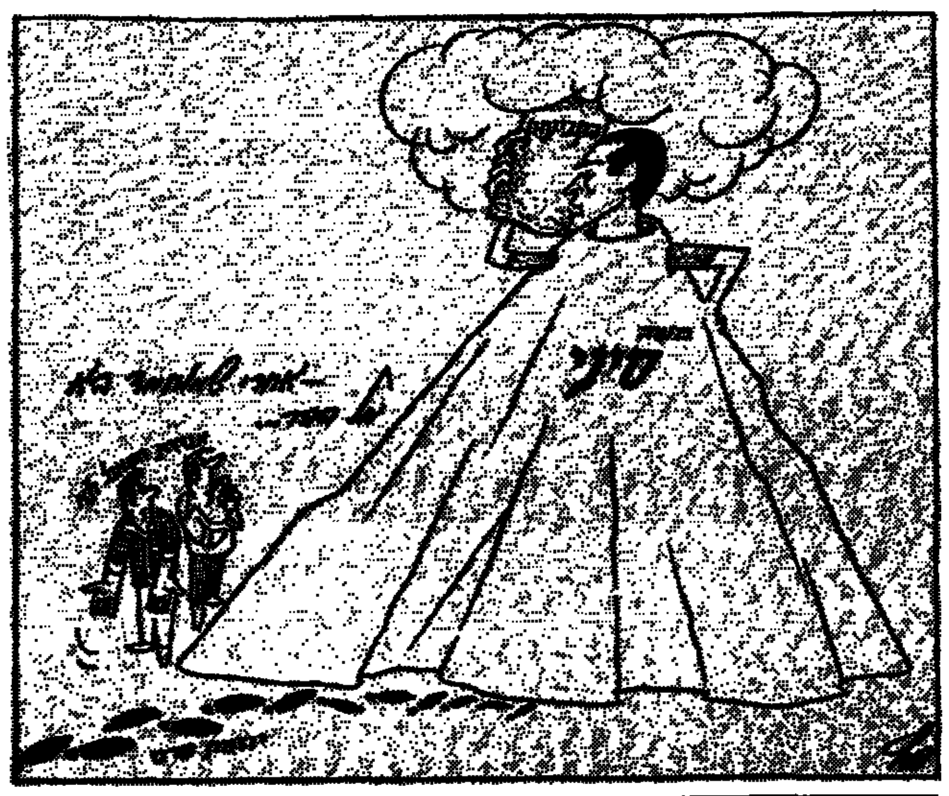

המטרה סיאול

הם הולכים על כל המדליות

מאת שבח בן־גבריאל

האתלטים החזקים של ברית־המועצות עשויים לזכות בכל המדליות האולימפיות בידוי פטיש בסיאול. השלושה הם: יורי סדיק, בעל שתי מדליות זהב אולימפיות במונטריאול ובמוסקבה, אלוף העולם סרגיי ליטבינוב ויורי טאם.

לברית־המועצות הגמוניה במכשיר הכבד ביותר. מידיה השיגו חמש מדליות זהב אולימפיות, החל ב־1960 על־ידי רודנקוב וכלה בסדיק ב־1980 במוסקבה.

הסובייטים חידשו את השתתפותם במשחקים האולימפיים ב־1952 בהלסינקי לאחר 40 שנה, אבל במקצוע הפטיש השתלטו למעשה ב־1960, אז כי ההונגרי ז'יבוצקי נטל את התואר האולימפי ב־1968 במכסיקו־סיטי. האיש שהחזיר את ברית־המועצות על מפת הפטיש, היה אנאטולי בונדארצ'וק, המשמש כמאמנו האישי של שיאן העולם, יורי סדיק.

בונדארצ'וק זכה בתואר האולימפי ב־1972 במינכן, בהישג של 75.50 מטר, אולם הניכו שיפר שיא אולימפי זה פעמיים. 77.52 מטר במונטריאול ו־81.80 מטר במוסקבה, בעוד ששיאו העולמי של סדיק עומד על 86.74 מטר, אותו קבע באוגוסט 1986 באליפות אירופה בשטוטגרט.

בונדארצ'וק, מאמנם של יורי הפטיש לסיאול, שהיה בעבר שיאן עולם, תולה תקוות רבות בסדיק ובליטווינוב, שיאבקו ביניהם על הבכורה, שלדעתו, בעוד טאם ייאלץ להיאבק קשה על מדליית הארד, עם המזרח־גרמני ראלף האבר.

המעניין, שבונדארצ'וק לא שמר על תוארו האולימפי כי זכה במינכן. הוא נאבק עליו, אך לבסוף הסתפק במדליית ארד ואת הזהב נטל הפינו־סדיק בן ה־33 כיום.

הסובייטים הגבירו לחצם במקצוע קשה זה והצליחו לזכות בכל המדליות במוסקווה (1980), כשסדיק מקיים את הבריה, שיופיע עמו גם בעבור שמונה שנים בסיאול – ליטבינוב וטאם. ה„סדיק" מסוגל לשחזר את הישגו גם בעבור שמונה שנים. נציגי המערב לא התקימו במקצוע זה, אלא רק השכנה, גרמניה המזרחית, אשר תהווה היריבה היחידה. הישגו של נציגה האבר – 82.36 מטר, אותו קבע ביוני האחרון בדרזדן.

האתלטים הסובייטים מצויים עתה במחנה אימונים בפודולסק, 50 ק"מ ממוסקבה, שם מתאמנים רק האתלטים הכבדים והסבכיים – כדור, דיסקוס, כידון ופטיש.

בענף הסכני, לברית־המועצות שני שיאי עולם. בפטיש (סדיק) ובדיסקוס, על־ידי יורי דומצ'ב (71.86 מטר ב־1983). הישגו האחרון בראשית החודש היה למעשה הטוב ביותר השנה 70.30 מטר.

האתלטים הסובייטיים הולכים לישון במחנה המיוחד בשעה 11 בלילה ומתעוררים ב־8 בבוקר. משקאות חריפים ועישון אסורים בהחלט, ומי שרוצה לצאת מן המחנה חייב לדווח ישירות לרשויות הספורט המפקחים בקפדנות על הנעשה במחנה האימונים.

יורי סדיק, שטרם חזר לכושרו הרגיל, היה נתון בחודשים האחרונים תחת פיקוח בהקשר לסמים, לאחר שידוה הפטיש הבריטי מרטין גירוואן האשים את סדיק בכתבה שפורסמה בעתון בריטי, כי הוא נוטל סמם. הוא אף ציין את סוג הסמים שהשתמש סדיק, כאשר הלה היה בסיור בבריטניה. רשויות הספורט של ברית־המועצות דחו זאת מכל וכל ובכמחאה, החליטו לא לשגר בחודש יוני את אתלטיהם לתחרות בבריטניה.

סרגיי ליטווינוב בן ה־30, שאשתקד שמר על תוארו העולמי, כשנטל פעם שניה את התואר ברומא, החלים מדלקת קרום הגווה חזר לתכנית האימונים. „לשכב על הגב כחודש ימים, זה סבל מספיק, וכל זאת, כדי להתגבר על המחלה המתישה", אמר ליטווינוב.

אלוף העולם הוסיף, שהוא מרגיש כללית מצויין ועדיין נותר לו זמן מספיק כדי להתאמן עד פתיחת המשחקים בסיאול ב־17 בספטמבר. הוא אף ציין, שסיאול לא תהיה האולימפיאדה האחרונה שלו. הוא מקווה לייצג את ארצו עד אולימפיאדת 1996, כשיהיה בן 38. „זה אינו מאוחר מדי", אמר.

ליטווינוב אינו צופה לשבירת השיא העולמי בסיאול. „אמנם יהיו מאבקים חריפים והכל צפוי להתרחש, אבל אינו חושב שישגו שם תוצאות טובות יותר מאשר באליפות אירופה". לדעתו של ליטווינוב, החום בסיאול לא עלול להוות בעיה, ומקווה שסידורת האימונים האחרונה בולאדיווסטוק השוכנת על חוף האוקינוס השקט הקרובה לקוריאה, תאפשר לו להסתגל בזמן לשינוי האקלימתי, מזה השורר במחנה האימונים הנוכחי.

כריסטה על סף היסטוריה: זהב באולימפיאדות שונות

מאת שמואל טל

לאחר הזכיה בתחרות ההחלקה על הקרח רוצה לודינג את הזהב באופניים

לצלילי הולאס של ריכארד שטראוס, ערכה המנצחת בספרינט ל־200 מ' באליפות מזרח־גרמניה ברכיבה על אופניים את הקפת הנצחון שלה. בעלה־מאמנה צילם את אשתו עבור האלבום המשפחתי.

האליפות הלאומית ה־16 במהלך הקריירה שלה על הדראופן הבטיחה לכריסטה לודינג מקום בנבחרת ארצה למשחקים האולימפיים בסיאול וההזדמנות לעשות היסטוריה ספורטיבית. שכן כריסטה לודינג, אז עדיין כריסטה רוטנבורגר, נטלה ב־1984 (במרוץ 500 מ') ולפני זמן קצר (במרוץ 1000 מ') בקאלגרי שתי מדליות זהב אולימפיות בהחלקה מהירה על הקרח, במסגרת משחקי החורף.

אם תצליח לזכות בסיאול במדליית זהב ברכיבה על אופניים תהיה האשה הראשונה, והשניה בכלל בהיסטוריה האולימפית, לזכות במדליות הזהב בשתי אולימפיאדות שונות – החורף והקיץ (היחיד שעשה זאת עד כה היה האמריקאי אדי איגן שנטל זהב באולימפיאדת 1920

כריסטה לודינג מהירות על הקרח

באיגרוף במשקל כבד ו־12 שנה לאחר מכן היה שותף לדביעיה האמריקאית שזכתה בבכורה בתחרות הבוב־סליי) והשאיפה להגשים את החלום הזה היא שדחפה את לודינג להתאמץ בקיץ האחרון.

המאמן שלה ברכיבה על אופניים מבריק. היא נטלה את הבכורה בספרינט ל־200 מ' בשנת 1986 במסגרת אליפות העולם, בקולורדו־ספרינגס, ודורגה שניה אשתקד ברינה אחרי הסובייטית אריקה סאלומאיי – נגדה תנהל גם בסיאול את המאבק על הבכורה.

לודינג בת ה־28 גילתה את האנרגיה האצורה בקירבה בהיותה בת 6. אימה לקחה אותה למרכז אימונים בהחלקה על קרח בעיר הולדתה וייסוסר. המפגש של הילדה עם הקרח הוליד רומן גדול ביניהם ובכל שנקפו השנים הלכו ביצועיה והשתפרו. בגיל 14 היא הצטרפה לבית הספר לספורט בדרזדן, בית־ספר שהוציא מתוכו אלופי החלקה כקאריך קאניה ואנדריאה אורינג.

כד בבד עם אימוני ההחלקה פתחה כריסטה בהדרכתו של ארנסט לודינג, עימו התחתנה בתחילת השנה הנוכחית, באימונים רציניים ברכיבה על אופניים. שנה לאחר שהתחילה באימוניה כבר הוכתרה כאלופה בשני הענפים.

כריסטה מעריצה את בעלה המבוגר ממנה ב־18 שנה. „כשהייתי צעירה יותר סיפרה – הוא היה עבורי כמו אבא, אולם כשחלפו השנים התבגרותי הפכו היחסים שלנו לשותפות שוות זכויות עד לאותו רגע בו הפכנו את השותפות הספורטיבית שלנו לשותפות חיים".

כריסטה מתכננת את פרישתה לקיץ הבא. עד אז היא רוצה עוד לזכות במובן בזהב האולימפי בסיאול. אחר־כך תתרכז באימוניה של סילקה לודינג, בתו בת ה־19 של המאמן מנישואיו הראשונים.

מסתבר, כי הקשר בין החלקה על הקרח ורכיבה על אופניים הוא בהחלט אפשרי. אריק היידן שנטל חמש מדליות זהב בהחלקה בלייק פלסיד 1980 הפך עם פרישתו לרוכב אופניים מקצועני; 12 שנים לפני שנטלה זהב אולימפי ברכיבה על כבישים, היתה קוני קארפנטר־פיני חברת הסגל האולימפי האמריקאי בהחלקה על הקרח; אחת מיריבותיה של לודינג ב„וולודרום" בסיאול קוני פארשקווין־יאנג היתה אף היא גולשת אולימפית; גיסתה של פארשקווין־יאנג, שילה יאנג־אוקוביץ נטלה מדליות זהב, כסף וארד באולימפיאדת החורף באינסברוק 1976 לפני שהוכתרה כאלופת העולם במרוצי אופניים ב־1981.

שני הענפים דורשים מהספורטאים קצב אחיד ומהיר סביב מסלול אליפטי. מסתבר שהרבה מחליקים מתאמנים בקיץ ברכיבה על אופניים וזוהי שיטת אימונים מוכרת היטב. בשני הענפים גם מפעילים הספורטאים את אותם שרירים.

מכל מקום, אצל כריסטה לודינג השילוב בין שני הענפים עבד מצויין. ולכן אפשר לצפות כי אחרי שתסיים את המירוץ שלה בסיאול ל־200 מ' תכנס לספרי ההיסטוריה. אחר כך תוכל להתפנות להרחבת משפחתה ולגידול ילדים.

על צמצום הליגות/ חנינה כללית שיפור הרמה/ שיטת הניקוד בליגה

מאת מיכאל אלמוג

א. צמצום מספר הקבוצות בליגה הלאומית – אף פעם אינך יודע מהיכן צצויה לך הפתעה. מתנגדי צמצום הקבוצות בליגה הלאומית מנסים לפתע להעביר החלטה במועצת ההימורים, שהצימצום יותנה בהסכמת הטוטו. ראשית, ייאמר שהטוטו משרת את הכדורגל והספורט בכללו ולא הכדורגל את הטוטו. ומה שטוב לכדורגל צריך להקבע על ידי ההתאחדות לכדורגל עצמה ולא בגוף אחר. לגופו של ענין, אין כל שוני אם יהיו 6 משחקי ליגה לאומית בטור הטוטו (במקום 7 היום) והשאר מהליגה הארצית (אם מהארצית יהיו רק 6 או 7 משחקים יוסיפו משחק אחד מליגה א'). נזכיר עוד שבמקביל ל־12 קבוצות בלאומית מדובר גם על 16 קבוצות בארצית, ואז יהיו 14 משחקים (6 + 9) משתי ליגות אלה.

לכן, ידידי במועצת ההימורים, בוא לרדת מהעץ.

ב. חנינה על־ידי הנהלת ההתאחדות.

1. אם לא שונה תקנון ההתאחדות לכדורגל, אזי לפיו רשאית ההנהלה ברוב מיוחס (של שני שלישים ממספר הנוכחים) להחליט על חנינות כלליות. מוסד החנינות של נשיאות ביה"ד העליון, הנו לחנינה פרטית ולא כללית.
2. לא צריכה נשיאות ביה"ד העליון להכריז הכרזות שונות. אין זה מכובד ואין זה מקובל, ובוודאי לא לאיים בהתפטרות קולקטיבית, אם אכן כך נאמר. ההתאחדות (האסיפה הכללית) ממנה את מוסדות השיפוט ולא ההיפך. בא לא לאיים. לא אלמן ישראל. חוק ותקנון צריך להיות מכובד על־ידי הכל.
3. על חנינה כללית רצוי מאד להחליט רק בקונצנזוס כללי ולא בהחלטות של רוב ומיעוט.
4. בכל מקרה יש לבקש ולהתחשב בחוות דעתו של היועץ המשפטי.

האמור לעיל, מתיחס לגישה העקרונית ולא לנושא קונקרטי זה או אחר.

ג. מאמן בכיר שקרא רשימתי על שיפור רמת הכדורגל, שאלני מהי ההצעה המעשית לשיפור האמונים. השבתי לו, שיזכור את מה שנאמר ב„תנ"ך" של הפלמ"ח, בספר „אנשי מנסילוב", אשר בו נאמר „קל באמונים – קשה בקרב". האימונים צריכים להיות אמיתיים וקשים. בליגה המקצוענית העליונה, צריך לעבור לשיטה של אימונים בבוקר ולא אחר־הצהריים או בערב, לאחר יום עסקים של השחקן המגיע תשוש ועייף ולעתים גם רעב לאמון. כך מקובל בליגות בקבוצות המקצועניות הטובות בעולם. האמון צריך להיות „נמר" שעה וחצי – שעתיים ולא „בדוסר". רק באימונים קשים ישנו גם כושר וגם את שאר מטרות האמון והעיקר יש להכין ולהחדיר בשחקן את המשמעת העצמית מעבר בעת האמון לשגיא האחרים.

ד. שיטת הניקוד בליגה – לא באמצעים מלאכותיים ישיגו את שיפור רמת המשחק ואת משיכת הקהל למגרשים. שיטת 3 הנקודות לא שינתה מאומה. לא הביאה צופה אחד נוסף למגרשים ולא הוסיפה שער אחד נוסף. הליגה בה מובקעים שערים במספר הגדול ביותר, הינה הליגה הגרמנית. שם משחקים עדיין בשיטה הפשוטה המסורתית של 2 נקודות לנצחון. צריך „טיפול שורש" בבעיות ולא „זריקות אספירין" מרומות. לכן, גם השיטה ההונגרית של בעיטות 11 להכרעה, לא אמורה להשיג את התקוות המצופות. מה שנכון להכרעה הכרחית במשחקי הגביע (נוק אאוט) אינו מתאים לשיטת הליגה. האם משחק שהסתיים למשל, בתוצאה 3:3 לאחר מאבק והבקעת שערים רבים, יסתיים בהענקת נצחון לאחת הקבוצות על ידי הכרעה מקרית בבעיטות 11?

טוב שמחפשים דרכים ורעיונות, אך הכיוון צריך להיות לעמק ולטווח ארוך ולא למהר ולהיתפש לגימיקים ראשוניים של מדינה זו או אחרת. מה שטוב כשיטת הניקוד במשחקי גביע העולם וגביע אירופה בגמר ובמוקדמות, יכול להיות טוב גם בשבילנו.

אליפות אירופה שהיתה בגרמניה – סיפור הצלחה בכל המישורים

נבחרת הולנד – אלופת אירופה שהוכיחה כי עדיף משחק קבוצתי על מפגן של כוכבים

מאת שמואל טל

ערב פתיחת משחקי אליפות אירופה בכדורגל, בחודש יוני האחרון בגרמניה, היו למרבית ראשי ההתאחדות האירופית „פרפרים" בבטן. מכת האלימות איימה להטיל את המפעל ולסכן את המשך פעילות גל הכדורגל ביבשת.

אולם סיכום שערכו ראשי אופ"א בעקבות המשחקים הוכיח כי הפחדים היו מוקדמים מדי. ההגדרה הטובה ביותר אמרה כי „המנצח האמיתי באליפות היה הכדורגל". ואמנם להוציא 2000 מעצרים שרובם ככולם בוצעו בתקופות שבין המשחקים, ואשר מספרם אינו עולה על כמות המעצרים המתבצעת בכל סוף שבוע במשחקי ה„בונדסליגה", התנהל הכל כסדרו.

את זכות ההוליגניות העיקרית נטלו על עצמם האוהדים האנגלים, ומסתבר כי הם פגעו בראש ובראשונה בכדורגלני ארצם. את המשתוללים זיהו למעצר ולקבוצת האנגליות האריכו את תקופת ההשעייה מהזירה הבין־לאומית במסגרת גביעי אירופה. זה עצוב מאד בעיקר עבור הכדורגלנים אך מוכיח פעם נוספת כי במלחמה נגד האלימות תהיה בסופו של דבר ידם של „הטובים" על העליונה.

במישור המקצועי היה נצחונו של הכדורגל מושלם. הפופולריות של הענף עלתה. למרות שממוצע השערים ב־88 היה נמוך יותר מאשר לפני ארבע שנים (2.27 בגרמניה לעומת 2.73 בצרפת) ולמרות שמבחינה אישית היו באליפות ב־84 יותר כדורגלנים בעלי כושר מנהיגות דוגמת מישל פלטיני (שהבקיע אז תשעה שערים לעומת חמישה שהבקיע הפעם מרקו ואן־באסטן), מודים כולם כי ניתוח רמת הכדורגל בשתי האליפויות מוליך למסקנה כי הרמה באליפות הנוכחית והאיזון בין הנבחרות המשתתפות עלה על זו שלפני ארבע שנים.

היתה גם הוכחה מעודדת נוספת שהכדורגל הפתוח והאטרקטיבי חזר למקומו הטבעי על חשבון הסגנון הטאקטי השמרני והקשוח שמנע בעבר כל הנאה מהמשחק.

חובבי הכדורגל כנראה ניחנו בחוש נבואי שכן מיד לאחר הגרלת הבתים נערכה הסתערות על הכרטיסים וכבר ימים רבים לפני שריקת הפתיחה נמכרו מרביתם. צופים רבים ממדינות רחוקות הטריחו עצמם והגיעו למשחקי נבחרותיהם תוך התגברות על המרחק וקשיים אחרים. והמספרים מדברים בעד עצמם. באיטליה 1980 היה ממוצע הצופים למשחק – 25,047. כעבור ארבע שנים בצרפת עלה הממוצע ל־39,977 ובגרמניה כמעט הוכפל המספר ועלה ל־62,295 איש למשחק. רק בארבעה משחקים מתוך ה־15 לא נמכרו כל הכרטיסים.

את הצלחת הטורניר ניתן למצוא גם מבחינה כלכלית וגם כאן מדברים המספרים בעד עצמם. כל אחת מהנבחרות שנטלו חלק בטורניר חזרה הביתה עם סכום הקרוב לשלושה מליון מארק וזהו ללא ספק הנחה מוצקה להצלחת המפעל. תרמו לכך מתקני המשחקים המודרניים, הרמה הגבוהה הדרמות ואותה טיפ טיפה מזל שמעניקה את היופי הנכון למשחק הכדורגל.

איש לא יכול להכחיש את עובדת עליונותה של הנבחרת ההולנדית על פני יריבותיה. מאמנה רינוס מיכלס הוכיח פעם נוספת כי השיטה המתבססת על משחק קבוצתי עדיפה הרבה יותר מאשר הכדורגל המבוסס על יכולת אישית של כוכבים בודדים מוכשרים ככל שיהיו.

הפתעה נעימה סיפקו הרוסים שמאמנם לובאנובסקי הצהיר ערב המשחקים כי „אנו הולכים לקחת את האליפות" בהסתמכו על כך שבארצו רק החלו משחקי הליגה בעוד שבשאר המדינות הם כבר הסתיימו. באליפות הם לא זכו אבל ללא ספק הצליחו להרשים.

המארחת, מערב־גרמניה לא היתה בשיאה אולם הפסדה מול הולנד בחצי הגמר לא התקבל בהפתעה. איטליה שבאה לגרמניה כדי לרכוש נסיון לקראת 1990 עמדה היטב במשימה ואף למעלה מזה.

הפתעת הטורניר היתה ללא ספק הנבחרת ה„ירוקה" תת־משמעה של צפון־אירלנד, שהיתה רחוקה רק כמלוא השערה מהופעה בחצי־הגמר. האירים הגיעו כדורגל פתוח ונאה אך בעיקר ספורטיבי וזכו באהדת הקהל.

הישגם החשוב ביותר של האירים היתה כמובן הנצחון על האנגלים (1:0). עבור האנגלים זה היה תחילת הסוף. שוב הוכח כי סגנון המשחק האנגלי השמרני, בעיקר של הגולה העורפית, אינו מתאים לסגנון האירופי החדש. בכל משחקיה של אנגליה ניכר הפער בין כדורגלניה וכדורגלני היריב וההפסדים שספגה היו מוצדקים לחלוטין.

אצל דנמרק נרשמה סופה של תקופה. גם הספרדים נכשלו. קברניטי שתי הנבחרות יצטרכו לעשות מחשבות כדי להחזיר לעצמם את יוקרתם.

אי־אפשר לסיים בלי מלה טובה לוועדה המארגנת שהעבירה את הטורניר בצורה כמעט מושלמת. האירוח היה חם ואוהד וטענותיהם של נציגי אמצעי התקשורת המפונקים, לא היתה להם כל הצדקה.

טבריה יצאה למחנה בהולנד

מאת גבעתי בן יוסף

העולה החדשה לליגה הלאומית, קבוצת הפועל טבריה, יצאה למחנה אימונים בן עשרה ימים בהולנד. עם 18 הכדורגלנים יצאו גם עשרה מלווים.

בין היוצאים: רפי אוסמו הגדול, סמי מלכה ושחקן ארגנטינאי העונה לשם ליאו. ערב היציאה אמר המאמן דרור ברנור כי הידיעות על עלות מחנה האימונים אינן נכונות ומוגזמות. בסך הכל עלות הנסיעה היא 35,000 דולר.

על השאלה מה קורה עם שחקני הרכש, השיב ברנור כי הקבוצה טרם חתמה עם שחקן חיזוק, אולם קיימים סיכויים טובים שגם רפי אוסמו וגם סמי מלכה יחתמו על חוזה משחקים במהלך מחנה האימון ולצורך כך נלקחו טפסים.

לגבי סיכוייה של הקבוצה בליגה הלאומית אמר ברנור: „המשימה שלי בראש וראשונה היא להשאיר את הקבוצה בליגה לאומית וזאת אינה משימה קלה. הקבוצה חסרה ניסיון ויש לה בעיות בהגנה. אני תקווה שהרכש יתן תשובה ואני מאמין שסיכוייה של הקבוצה להיות קבוצת מרכז טבלה הם טובים".

● קבוצת הפועל חולון המריאה אתמול למחנה אימון באיטליה. לפני כן קיימה הקבוצה החולונית משחק אימון עם מכבי פ"ת וגברה עליה בתוצאה 2:3.

ליאון פנסו הבקיע שני שערים והבלם מאיר יעקבי, בעזרת השוער סיני, הוסיף שער אחר. לפ"ת הבקיעו דורון רבינוביץ ורפי כהן.

● קבוצת הפועל פ"ת עומדת לצאת היום למחנה אימון בצרפת. אל הקבוצה יצטרף קשר הפועל חיפה, שלומי שטיקר.

שטיקר יבחן בצרפת ע"י המאמן אברהם גרנט. התחתוקאים יקיימו בצרפת ארבעה משחקי מבחן מול קבוצות מקומיות. במידה ושטיקר יעבור את המבחנים, הוא יושאל למשך שנה תמורת סכום כספי של כ־20,000 דולר. הפועל פ"ת מעוניינת לרכוש את שטיקר לצמיתות, אבל טרם נפלה הכרעה סופית.

● לפני שלושה שבועות נפגש „ספסף" הפועל ת"א, משה סיני, עם מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, ועם מזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

שמעון פרס הבטיח להעביר עד ה־21 לחודש 200,000 דולר להפועל ת"א. הכסף מוכן למסירה, אך אין מי שיקח אותו בהפועל ת"א, שכן כל החשבונות מעוקלים. בינתיים, ממתינים בהפועל ליצחק אופק, שהבטיח באותה פגישה להסדיר את עניין מס הכנסה בסכום של מיליון דולר.

היום אמורה הנהלת הפועל ת"א להפגש בנושא עם מזכיר מועצת הפועלים, חיים קאופמן. הפגישה תקבע גם את עתידו של משה סיני, שהציב אולטימטום להנהלת הקבוצה לפתור את המצוקה הכספית.

مكزامن الأصل

בחירות 88 • בחירות 88 • בחירות 88

קיסר: אם הליכוד ינצח נצטרך לחשוב שנית על מטרות חבה"ע

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

"אם הליכוד, חלילה, יחזור לשלטון, נראה כי עלינו לחשוב מחדש על כל המטרות שהצבנו כ'חברת העובדים'. אולי עלינו לעשות רוויזיה בתפיסת המהות שלנו. אסור לקנא על השמרים ולדבוק בכל מאודנו במה שאנחנו מאמינים. האמונות הללו אינן זוכות לימינו". בהצהרה מפתיעה זו יצא מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בפגישה עם ראשי הישובים אנשי מפלגת העבודה בגליל המערבי.

קיסר ביסס דבריו על דוגמאות, שבהן נמנעה הממשלה מלעזור למפעלים במצוקה של 'חברת העובדים', מתוך ידיעה, כי מדובר בגבור המזוהה בכיכול עם מפלגת העבודה.

"על־פי הפרסומים בעתונות, אפשר לחשוב שהממשלה הצילה את 'סולל בונה'. ובכן, אני רוצה להודיע חד־משמעית, שהממשלה לא נתנה ל'סולל בונה' אפילו שקל אחד. לכן, כש'כור' נקלעה לקשיים אמרנו: לא נפנה לממשלה, לא נתבזה פעם נוספת. לא רק שהם לא נותנים דבר, אלא הם יוצרים את הרושם שכאילו עוזרים לנו ומצטיירים כצדיקים גדולים. ולכן הולכנו לעזור לבד בניתוח קשה ומכאיב אבל לפחות שלא נתבזה. כבר הבנו מזמן שאין על מי לסמוך בממשלה הזו", אמר מזכ"ל ההסתדרות.

קיסר הוסיף: "הממשלה הזו לא רוצה אותנו בקופת־חולים, לא בקשות הגמל ובוודאי שלא בחינוך. לכן אנחנו צריכים לחשוב על כיוונים ומטרות אחרות. לא ייתכן שנסחוב המעמסה הזו על גבנו לבד".

שמיר: יש"ע והגולן — לא יינטשו 'התחיה': אלה להטוטי בחירות

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לעניני מפלגות

"ליציאה לשטחי יהודה, שומרון, חבל עזה והגולן יש כיום משמעות מעבר לבחירות, יש לה משמעות מדינית והיא תוכיח לעולם כולו שבאזורים אלה שולטת מדינת ישראל ואין כל מחשבה לנטוש אותם", אמר ביום ו' ואתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר.

בפגישה בלשכתו עם כמה עשרות מדריכים, פעילי הליכוד, שיארגנו את הסיורים במסגרת "מבצע חיים", שיזם ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול: "הפתרון לא יהיה טריטוריאלי, לא יהיה שינוי גבול ולא יהיו קווים חדשים במפה". לדברי שמיר, "הסכמי קמפ דייוויד אינם מחייבים אותנו לנסיגה מסנטימטר אחד של אדמת ארץ־ישראל. ארץ־ישראל היא אחת ואין לחלקה לחלקים".

שמיר אמר לפעילים, שמבצע כמו שלהם יוכיח לאלה המדברים על הכרזת מדינה פלשתינית, שדבריהם "דברי הבל ורעות". ראש הממשלה ליגלג לא רק על כוונות אש"ף, אלא גם על עמדות המערך, בציינו שהודעת המלך חוסיין על ויתורו על הפיקוד הירדני על יהודה מן הפרק של תכנית הקונפדרציה מוכיחה "על גוילת עוד סוס מהמערך, והעדותו שלו נשארה ריקה".

שמיר הדגיש, שאם העם יתן לליכוד מנדט להקמת ממשלה תחודש תנופת ההתיישבות ביו"ש, דוב תשרת גם את האוכלוסיה הערבית. בהקשר זה מתח ביקורת על 'התחיה', התוקפת את הליכוד. לדבריו, "מי שתוקף את הליכוד מחזק את המערך", והוא תוהה האם "התחיה" מעוניינת בממשלה בראשות המערך, גם אם התקפותיה על הליכוד יתנו לה עוד שני מנדטים.

ח"כ יובל נאמן, יו"ר 'התחיה', הגדיר את הבטחותיו של שמיר לחידוש תנופת ההתנחלויות כ"להטוטי בחירות". לדברי נאמן, הבטחה זו אינה מתיישבת עם הכרזותיו של שמיר כי יזמין את המערך לממשלת אחדות, שהרי המערך מתנגד להתנחלויות.

יתר על כן, נאמן גינה את הליכוד, על אוזלת־ידו להקים אפילו את שש ההתנחלויות הכלולות בהסכם הקואליציוני, כמיועדות להקמה בשנתה הראשונה של ממשלת האחדות. לעומת זאת, בירך נאמן את הצלחתו של המערך להעביר החלטה על הקמת ישוב חדש בגבע.

מפלגת העבודה אף היא תקפה את שמיר על הבטחתו לחדש את תנופת ההתיישבות. "הדברים של שמיר מבהירים את הכוונות האמיתיות של הליכוד לספח את יהודה ושומרון ולהביא ליצירת מדינה דו־לאומית", נאמר בהודעת מטה הבחירות של הליכוד. "הפניית המשאבים להתנחלויות תבוא בעתיד, כמו בעבר, על חשבון עיירות־הפיתוח".

השלטים יוסרו

מפ"ם נענתה לבקשתו של ח"כ דן מרידור והיא מסירה את שלטי־החוצות עם סיסמתה, שהודרה להציב במקומות שונים בארץ. ח"כ דן מרידור, נציג הליכוד בוועדת הבחירות המרכזית, הסב את תשומת־לבו של נציג מפ"ם, שהצבת שלטי־החוצות במועד המוקדם אינה תקנית. מפ"ם העדיפה לקבל את הטיעון ולא להסתבך עם פרשנויות לחוק עוד לפני פתיחת מערכת הבחירות.

72 יום לבחירות

'המתקדמת' מכינה טיעוניה לסיכול נסיון לפסילתה

(עש"ת).- "הרשימה המתקדמת לשלום" הטילה על צוות משפטנים להכין את טיעוניה לדיון לפני ועדת הבחירות המרכזית ולפני בית־המשפט העליון, במקרה שתובא לדיון דרישה לפסילתה מלהשתתף בבחירות.

מרכז צוות המשפטנים, עו"ד יוסף ברד, אמר כי הפוליטיקאים שינסו להתנכל ל"רשימה המתקדמת לשלום" לא יצליחו לבצע את זממם. "הנסיון הכושל לפגיעה בחסינות ח"כ מיעארי כבר הוכיח, כי המערכת המשפטית, האמונה על הגיון ואמינות, אינה מושפעת מהמלל הדמגוגי של אנשי הימין".

אנשי "הרשימה המתקדמת" מתכוונים לקיים "משחק מלחמה", כדי לבחון מראש את הטיעונים שעלולים להעלות נגדם אנשי הימין הקיצוני ולהביא להם תשובות. אנשי הרשימה מתכוונים לנקוט, אם יהיה עימות בוועדת הבחירות המרכזית, טקטיקה התקפתית. הם אוספים חומר על מפלגות הימין הקיצוני, ובכוונתם להציג כמה הפתעות לא נעימות כלפי אלה, שיבקשו לפסול אותם.

עוד כינוס של קצינים בכירים

★ קבוצה של קצינים בכירים במיל' ואנשי אקדמיה החברים בארגון הפרופסורים למען חוסן כלכלי חברתי תקיים היום ב'בית האיכר' בתל־אביב כינוס יסוד של המועצה לבטחון ולשלום, בתשובה למועצה לשלום ובטחון, המצדדת בפשרה טריטוריאלית וביוזמה מדינית.

מארגני כינוס המועצה הדגישו, שהקבוצה היא בלתי־מפלגתית, אף שקבוצת האקדמאים הביעה בעבר הזדהות עם עמדות הימין.

★ ביום שלישי מקיימת תנועת 'מולדת' של רחבעם זאבי כינוס בתל־אביב, בסיסמה 'מולדת יש רק אחת'.

'התחיה' קובלת על האגודה לזכויות האזרח

ח"כ גאולה כהן, יו"ר אגף ההסברה במטה הבחירות של 'התחיה', פנתה בסוף השבוע שעבר אל יו"ר ועדת הבחירות המרכזית והסבה את תשומת־לבו להטעיה שיוצרת ה'אגודה לזכויות האזרח', שכן היא למעשה אגודה בעלת מגמות פוליטיות וגזעניות באופיה.

מבקר עיריית תל־אביב מצא:

קהילת ניו־יורק הציעה תרומתה והותרמה לשפץ מועדון 'חירות'

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

קהילת ניו־יורק תמכה בשיפוץ מועדון של 'חירות' בשכונת התקווה בתל־אביב. כך עולה מדו"ח שעוד מבקר עיריית תל־אביב, שמואל רובינצ'יק.

לפני יותר משנה פרסם 'דבר', כי הסוכנות היהודית משפצת את מועדון 'חירות' ברחוב האצ"ל 4 בשכונת התקווה בתל־אביב, כדי להפכו למועדון לאנשי התנועה. בעקבות פרסומים, שבאו לאחר מכן בעתונים אחרים, ביקש ראש העיריה לבדוק את סוגיית שיפוץ המועדון, כפי שנתפרסמה. במהלך הבדיקה, שנתקיימה בחודש יולי האחרון, התקיימו שיחות עם יו"ר סניף 'חירות' בשכונת התקווה, ד"ר אבי רייך, מנכ"ל מוסדות חינוך של הסוכנות היהודית, יגאל גריפל, מ"מ ראש העיריה, ויורם ימיני, סמנכ"ל החברה.

מן הבדיקה התברר, כי חברת מוסדות חינוך של הסוכנות היהודית עסקה גם בעבר בשיפוץ מוסדות שונים־שיש להם זיקה־פוליטית. ב־25 במארס התקיים דיון שבו השתתפו בין היתר גם אנשי קהילת ניו־יורק. מטרת הדיון היתה למצוא מבנה מתאים, להפעלת תוכניות להכשרה מקצועית וקורסים לתושבי השכונה. בהעדר מקום מתאים הוצע לשפץ את המבנה של סניף 'חירות' בשכונת התקווה.

המבקר אומר, כי בדיון המסכם בעניין זה הבהירה קהילת ניו־יורק את ועד השכונה (הנשלט על־ידי 'הליכוד') לעקוב ולבדוק את התוכניות המופעלות במקום וליזום תוכניות נוספות בתיאום עם הנוער העובד והלומד. המבקר מוסיף: "לשאלת הביקורת הוסבר כי אין הנחיה או מסגרת מוגדרת באשר לסוג ושיטת התמיכה הניתנת על־ידי קהילת ניו־יורק".

4,000 אנשי מילואים בפיק. צפון שוחררו משירות בגלל אי־התאמה

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

קרוב ל־4,000 חיילי מילואים ואנשי הג"א במערך העורף וההגנה המרחבית של פיקוד הצפון נפלטו בשנתיים האחרונות מצה"ל, כתוצאה מאי התאמה לשירות מילואים בצה"ל, כך גילה בסוף השבוע אל"מ מוטי דביר שסיים בימים אלה את תפקידו כמפקד עורף צפון.

הוא אמר, כי שחרורם של חיילים אלה משירות המילואים הקטין אמנם את סדר הכוחות בעורף והקטין את המסגרות השונות, אבל הפך אותן לכשירות ויעילות יותר לשעת חירום. "מצב זה עדיף על פני יחידות גדולות ובלתי כשירות", אמר אל"מ דביר, וציין, כי יחידות עורף צפון מצויידות, מאומנות ומוכנות למלחמה ולשעת חירום, כפי שלא היו מעולם.

הוא ציין, כי מרבית הנפלטים משירות המילואים הם חיילים שסבלו מבעיות אישיות חמורות כתוצאה מעישון סמים, מעשי עבריינות וקשיי התאקלמות.

בהתייחסו לסכנת השימוש בנשק כימי בגבול הסורי, אמר אל"מ דביר כי, אכן, ישנה סכנה כזו ויש להתייחס אליה במלוא הרצינות. הוא אמר, כי כל תושבי הצפון מצויידים במסכות אב"כ ואלה מאוחסנות במחסנים אזוריים ויחולקו בשעת חירום. עוד גילה, כי בעת מפתחים ערכת אב"כ מיוחדת לבני נוער, שתקל על השימוש ועל נשיאתה בעת חירום.

קיסר בפגישה עם ראשי הישובים בגליל המערבי:

36 מפעלי טקסטיל נסגרו בשלושה חודשים — אך רק עובדיהם שמו לב

מאת יוסי ליבוביץ', סופר "דבר" בגליל המערבי

בשלושת החודשים האחרונים נסגרו 36 מפעלי טקסטיל ברחבי הארץ — זאת גילה מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בפגישה עם ראשי ישובים בגליל המערבי, שנערכה בנהריה.

קיסר הוסיף, כי מדובר בעיקר במפעלי טקסטיל קטנים, "שרובם לא תפסו כותרות בעתונים, ואיש לא שם לב לכך". הוא ציין נתון זה כדוגמה למצב הקשה אליו נקלע המשק הישראלי כולו, ולא רק קונצרן 'כור'. להערכתו, עד לבחירות אין כל סיכוי שהממשלה תנקוט בצעד משמעותי כלשהו. הוא הביע חשש שמספר המובטלים, הגדל ממילא, יגדל עוד יותר בקצב מהיר.

כדוגמה לאוזלת ידה של הממשלה הביא קיסר את מפעל 'כיתן' בבית־שאן. "ביוזמת השר דוד לוי נערך דיון בממשלה על המצב ב'כיתן', הקימו ועדת שרים לענייני בית־שאן ומה יצא מזה שום דבר. כולם זכו בכותרות שמנות, כולל ראש הממשלה, אבל העובדים לא הרוויחו מכך דבר. אחר־כך פנו העובדים אלינו ואז הוסכם, כי אלה שיפרשו יקבלו תנאי פרישה מוגדלים".

קיסר קרא לראשי הישובים לפעול להצטרפותם של מפעלים נוספים בגליל המערבי לקרן 'תנופה לצמיחה' של ההסתדרות. הוא גילה, כי הקרן סייעה עד כה ל־60 אחוז מהמפעלים שפנו אליה בבקשת סיוע. במפעלים הושקעו 20 מיליון דולאר ובכך נוסדו כ־2,000 מקומות עבודה חדשים.

קיסר גם טען, כי הנושא החברתי־כלכלי צריך להיות הנושא הדומיננטי יותר מהנושא המדיני במערכת הבחירות.

מפרק קפריש בודק את החשדות שמנהלי החברה רוקנוה מכספיה

בודקים את האפשרות למכור את החברה — אולי לרמי אונגר

מי הוציא את הכסף

המפרק הזמני, עו"ד רם נועם (מימין) עם לקוחות מקופחים של 'קפריש' בבית־המשפט ביום ו'. (צילום: ישראל סימיונסקי)

מאת אריה זרד, סופר "דבר"

המפרק הזמני של "קפריש" עו"ד רם נועם יתחיל לבדוק היום חשדות, שמנהלי החברה רוקנו אותה מכספיה והביאו בכך להתמוטטותה. ההערכה היא, שתעבור לפחות חצי שנה, עד שיהיה אפשר להתחיל בפירעון תביעותיהם של רוכשי המכוניות.

עו"ד נועם מונה למפרק ביום ו' על־ידי שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב אליהו מצא. אולמו של השופט מצא היה מלא מפה לפה והוא נאלץ להזהיר, שמי שלא ימצא מקום ישיבה לא־יורשה להיכנס. [illegible] שבוע לפני כן, ורואה־החשבון יגאל ברייטמן, נציגו של כונס־הנכסים הרשמי עו"ד כנען, פרקליטה של "קפריש" עו"ד אלמגור, פרקליטת העובדים עו"ד גלילה אורנשטיין ופרקליטי כל הבנקים הקשורים בפרשה.

בקשת נציגם של הלקוחות, עו"ד דניאל ארנס, למנות מפרק ל"קפריש", נתמכה על־ידי נציגת העובדים ועל־ידי הכונס הרשמי. טענת רואה־החשבון ברייטמן, כי די בכונס כדי להבטיח את זכויות הנושים, נדחתה על־ידי בית־המשפט. השופט מצא קיבל את טענת עו"ד ארנס, כי תפקידו של מפרק רחב בהרבה מתפקידו של כונס. בעוד שתפקידו של הכונס מוגבל לניהולה השוטף של החברה, כדי להחזיר במהירות את כספי הנושים, תפקידו של המפרק לבדוק את עניני החברה לעומקם.

עו"ד ארנס טען, כי על המפרק לחקור את עסקי החברה ולברר מדוע התמוטטה. יהיה עליו לבחון את אחריותם של המנהלים להתמוטטות, לאן הלכו הכספים ששולמו לחברה בעד מכוניות שלא סופקו, האם הוברחו כספים מהחברה לגורמים אחרים — אולי לחברות אחרות של משפחת אילין.

הרושם שנוצר על רקע טענותיו של עו"ד ארנס הוא, כי לכאורה קיים חשד שראשי "קפריש" השתמשו בכספי הלקוחות שלא לצורך הספקת המכוניות שקנו, וכי יש צורך לבדוק למשל, אם כספים שנגבו כדי לשלם את המסים על מכוניות חדשות לא הועברו לשלטונות המס.

חקירותיו של המפרק עשויות להוביל ליתר החברות של משפחת אילין, אם יימצא שכספי הלקוחות הועברו לקופותיהן, או אם יימצא שחברה ערבה לאחרת. "קפריש" היא רק חברת "הפצה", שאין ברשותה מכוניות. את כלי־הרכב מייבאת חברה אחרת של משפחת אילין, "קייזר אילין". אם "קייזר" קיבלה את התשלום בעד המכוניות ולא סיפקה אותן, יוכל המפרק לתבוע אותה לדין ואם לא תוכל לעמוד בהתחייבויותיה, יהיה דינה פירוק גם כן.

אם יתגלה, שמנהלי "קפריש" לא נהגו כדין בכספי החברה ובכספי הלקוחות, יוכל הדבר להוביל לנסיון להטיל עליהם אחריות אישית פלילית ואזרחית ודבר זה יאפשר לבית־המשפט לצוות לתפוס את רכושם האישי. מכאן, שמינוי המפרק ל"קפריש" שלשום יכול להיות צעד הכרחי ראשון לחיסול הקיסרות המסחרית של משפחת אילין, שאביה נמלט ערב ההתמוטטות לחו"ל.

עם העברת הטיפול בעניני הלקוחות הללו לפסים משפטיים, תבחן השבוע המועצה עם משרד התחבורה ועם גורמים אחרים, כיצד להבטיח שירותי תחזוקה סדירים לבעלי מכוניות ה"דאצ'יה" וה"אלפארומיאו". קיים חשש, כי הכונס, שמונה על־פי בקשת הבנק הבינלאומי, יסתפק בהחזרת עיקר החוב לבנק זה, 870,000 ש"ח, ממכירת חלפים שבמחסני "קפריש". באין כסף להזמנת חלפים חדשים, עלול להיווצר מחסור בחלפים כבר בימים הקרובים. כאן תידרש גם התערבותו של משרד התחבורה, אולם לא ברור כיצד יוכל המשרד לחייב את הכונס לרכוש חלפים, כאשר זה טוען שאין לו הכסף הדרוש לכך.

הסדרתה של בעיה זו תלויה במידה רבה בהסכמת גורם חיצוני להזרים כספים לרכישת חלפים חדשים. נראה, כי דבר זה יוכל להיעשות, רק אם "קפריש" תימכר במהירות לגורם אחר. דיון ראשון בנושא זה עשוי להתקיים בעוד שבועיים, כאשר יבקר יבואן מכוניות "לנצ'יה" רמי אונגר בטורינו. קיים סיכוי, שאם הדיונים על מכירת "קפריש" ייכנסו להילוך גבוה, ייאות אחד הבנקים להזרים זמנית את הכספים לצורך הספקת החלפים הדחופים.

לפי שעה לא ברור, אם אונגר, הלוטש עיניים זה שנה על יבוא מכוניות "אלפארומיאו", יהיה מעוניין גם ביבוא ה"דאצ'יה". אונגר מנהל זה זמן מה מו"מ על יבוא מכוניות פולניות. תעשיית הרכב הפולנית היתה קשורה זמן רב בקונצרן "פיאט", השולט גם על "לנצ'יה" ו"אלפארומיאו", בעוד שהמכונית הרומנית מיוצרת על בסיס המכונית הצרפתית "רנו 12".

ועדת גלעד טרם איתרה את מדליפו של דו"ח המבקר אדן

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לעניני משטרה

ועדת גלעד החוקרת את הדלפתו של דו"ח אדן, שעסק בשוחד המיוחס לבכירים במשטרת ישראל, עדיין לא הסיקה מסקנות ולא גילתה את המדליף אף כי התמנתה עוד באפריל האחרון.

ניצב (גימלאי) בנימין גלעד, העומד בראש הוועדה, לא זימן לחקירה ניצבי משטרה שהחזיקו בדו"ח או שהשתתפו בישיבות סגל הפיקוד הבכיר של המשטרה, וביניהם ניצב ברוך לדי וניצב לוי שאול, נציב שירות בתי־הסוהר.

ניצב שאול גבעולי הוזמן פעם אחת, כדי להיחקר בצוות החוקר את ההדלפה של דו"ח אדן, בראשותו של ניצב (גימלאי) בנימין גלעד. גבעולי נחקר ארוכות משום שהיה אחד מאלה שהחזיקו בדו"ח אדן. הדו"ח הודלף שלושה חודשים לאחר שגבעולי עזב כבר את המשטרה.

יחד עמו נחקרה אראלה שרמי, קצינה בכירה בצוות קצין חינוך ראשי של המשטרה. במהלך החקירה התברר, כי דו"ח שנמסר לניצב שאול גבעולי נעלם. גבעולי והקצינה שנחקרה עמו סיפרו, כי הדו"ח איננו ברשותם וביקשו מן המשטרה שתמצא את הדו"ח שנעלם להם. בעקבות כך, ואף שלא עלה כל ספק לגבי מהימנות עדותו של ניצב שאול גבעולי, הוא הוזמן שוב לחקירה בצוות החוקר. בתגובה לזימונו החוזר הודיע גבעולי כי הוא איננו מוכן להגיע כדי להיחקר שנית על ידי הצוות.

אף שוועדת גלעד החלה בעבודתה לאחר קבלת כתב מינוי משר המשטרה עוד בחודש אפריל האחרון היא לא הגיעה עדיין לחקר האמת. ניצב (גימלאי) בנימין גלעד לא הזמין ניצבי משטרה, שהחזיקו בדו"ח או שהשתתפו בישיבות סגל הפיקוד הבכיר, וביניהם ניצב ברוך לדי וניצב לוי שאול, נציב שירות בתי־הסוהר.

שולץ ויתר על רעיון הוועידה, טוען שמיר

מאת יקיר צור, סופרו המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר טוען, כי שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ נסוג מהרעיון של ועידה בינלאומית.

בהופיעו בסוף השבוע לפני חברי המועדון לחברה ורווחה בירושלים אמר שמיר: "שמעתי היום שמזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, מתחיל לפקפק בצורך ובאפשרות של פתרון באמצעות ועידה בינלאומית וחוזר ומדגיש את העיקרון של משא־ומתן ישיר, שבלעדיו כלום לא יזוז".

שמיר הוסיף, כי צעדיו האחרונים של חוסיין והסתלקותו מהשותפות עם הפלשתינים מבטלים כמעט לחלוטין את הסיכוי לפשרה טריטוריאלית. הוא ציטט מקור ירדני אשר אמר, לדבריו, כי עניין הקונפדרציה בין ירדן וחבל עזה ירד מהפרק. "אלו היו שני הסוסים שעליהם רכבו אלה שהטיפו לפשרה טריטוריאלית. הסוסים ברחו מהאורווה ולכן ברור היום שהאלטרנטיבה היחידה היא להיצמד בדבקות לקווי היסוד של ממשלת האחדות".

ראשי הסוכנות ייצאו במשלחת למוסקווה

מאת יקיר צור, סופר "דבר"

יו"ר הסוכנות היהודית שמחה דיניץ ויו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות מנדל קפלן אמורים לצאת באוקטובר הקרוב לביקור במוסקווה, במשלחת משותפת שבראשה יעמוד נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן ויו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים מוריס אברם. תהיה זו הפעם הראשונה, שנציגים רשמיים של הסוכנות היהודית יבקרו במוסקווה מאז נותקו היחסים בין שתי המדינות.

חברי המשלחת יקיימו במוסקווה דיונים בקשר לפרוייקטים משותפים להרחבת התרבות היהודית בברה"מ. בביקורו האחרון של אדגר ברונפמן במוסקווה הסכימו הסובייטים על הקמת מרכז לתרבות יהודית בברה"מ בצמוד לבית הכנסת הגדול במוסקווה. באחרונה כבר הוחל בשיפוץ מבנה, הצמוד לבית הכנסת, שבו אמורים לקום מוזיאון לתרבות יהודית וסמינר לתרבות יהודית.

אחת הבעיות המטרידות את יוזמי הפרוייקט המשותף היא העובדה, שהרב שייבייץ', הרב של בית הכנסת הגדול במוסקווה, הוא חבר בוועד האנטי־ציוני במוסקווה. בפגישה שהתקיימה לפני כחודשיים בבוקרשט, אמר מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי בישראל, ד"ר אבי בקר, לרב שייבייץ' שכל עוד הוא חבר בוועד האנטי־ציוני, הממסד היהודי לא יקיים אתו שום מגע. הרב שייבייץ' התנצל וטען, שהוא כלל אינו פעיל בוועד ושרק מנצלים את שמו. הרב שייבייץ' אמור להגיע בקרוב לארץ כאורחו של רבה הראשי של רחובות, הרב שמחה קוק.

ספן תורכי נורה על ספינה של מבריחים

מאת סופרו הצבאי של "דבר"

ספינת סיור של חיל הים לכדה אור ליום שישי ספינת מבריחים. במהלך המרדף אחר הספינה פתח ה"דבור" של חיל הים באש. אחד מאנשי הצוות של המבריחים נהרג ושני נפצע.

ביום שישי בשעה 2.00 לפנות בוקר, הבחינה ספינת סיור של חיל הים בספינה חשודה, ללא כל סימני זיהוי, המשייטת מול חופי אשדוד.

הספינה החשודה לא נענתה לקריאות ספינת חיל הים וניסתה להתחמק. תוך כדי מרדף פתחו חיילי חיל הים באש, הרגו אחד מאנשי הצוות ופצעו שני.

בחיפוש שנעשה על הספינה נמצאו שישה אנשי צוות תורכים, שהיו במשימת הברחת 2 טונות חשיש. הספינה ואנשי צוותה נעצרו. לא היו נפגעים לכוחותינו.

משערים, כי הספינה עשתה את דרכה לחוף צפון סיני ואולי לחוף רצועת עזה.

הודעה נמסרה לשגרירות תורכיה בישראל.

ישראלים יוכלו לבקר בסין בדרכון ישראלי

מאת דויד משולב, סופר "דבר" לעניני תיירות

ישראלים בעלי דרכון ישראלי, הרוצים לסייר בסין העממית, במסגרת סיור היוצא מישראל למזרח הרחוק, יוכלו לעשות כן לאחר שהתקבלו האישורים המתאימים לכך. חברת 'תמסה טורס' בבעלות ארמנדו שגב, מארגנת סיורים אלה ובהתאם לתכנית ייצא הסיור הראשון מישראל ב־10 בנובמבר.

מנהל 'תמסה טורס' ארמנדו שגב אמר לסופר 'דבר', כי הסיור הוא למשך 29 יום והוא כולל את תאילנד, הונג־קונג, סין העממית, פיליפינים וסינגפור. בסין העממית יבקרו המטיילים במשך 11 יום. בין השאר הם יבקרו בשנגחאי, בפקין, בחומה הגדולה, בקברי שושלת מינג, בעיר האסורה בה היו קיסרי סין, בקנטון, בגוילין בדרום סין ובקסיאן. השהייה בסין כוללת לינה, סיורים, נסיעה או טיסה ממקום למקום וכולל ארוחות.

מכוניות נשרפו מחום בפקק הארוך בטבריה

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

שתי מכוניות עלו באש ועשרות מכוניות פרטיות אחרות התקלקלו, בעיקר במנועיהן, כתוצאה מהמתנה של למעלה מחמש שעות בפקקים ארוכים, שסתמו אתמול בשעות הבוקר והצהריים את מבואותיה של טבריה ואת מרכז העיר. המכוניות עלו באש וניזוקו כתוצאה מהחום הכבד ששרר באיזור.

הפקקים שנוצרו במבואות העיר ובמרכזה, החלו סמוך לשעה עשר בבוקר ונמשכו כחמש שעות. שוטר תנועה שנכח במקום ניסה לכוון את התנועה, אך ריבוי המכוניות וחוסר ההיענות של הנהגים הנרגזים, סיבכו עוד יותר את הפקקים. בעיקר הוארך הפקק בכביש הכניסה הצפוני לטבריה, שם השתרך הפקק לאורך של יותר מחמישה ק"מ. הנהגים הכועסים צפרו ארוכות.

כאשר הנהגים ראו כי הפקקים מתארכים וצפויה להם המתנה ארוכה משחשבו, פרצה במקום מהומה גדולה ובמהלכה נשרפו שתי המכוניות ורבות אחרות ניזוקו. נהגי מכוניות נתפסו לפאניקה והיה צורך בתגבורת משטרתית על־מנת להרגיע את הרוחות. רק בשעות אחר הצהריים הצליחו השוטרים להתיר את הפקקים בכבישי העיר ובמבואותיה.

[illegible]

הנהלת מפעל „תדיראן" בקריית עקרון משביתה העבודה

הוועד מאיים: נשתמש בכוח כדי להבטיח פתיחת המפעל

מאת דני צדקוני ואבי שושנים, סופרי „דבר"

הנהלת מפעל הסוללות של „תדיראן" בקריית עקרון משביתה מהיום בהשבתת מגן את המפעל, המעסיק 900 עובדים, וזאת על רקע העיצומים שנקטו העובדים בשבוע שעבר באישור מועצת פועלי רחובות.

הפועלים דורשים להעלות את בסיס חישוב הפנסיה. הם גם טוענים, שהסכם העבודה שלהם לא מחודש זה שבעה חודשים. העובדים הפסיקו לעבוד שעות נוספות מאז הכריזו על סכסוך עבודה.

ועד העובדים הורה לעובדים להתייצב הבוקר כרגיל לעבודה.

הוועד הודיע, כי ינקוט צעדים שונים כדי להבטיח את פתיחת המפעל, והזהיר שאם אלה לא יועילו – הוא לא יירתע משימוש בכוח. במברקים לראש ההסתדרות ולהנהלת „כור" אומר הוועד, כי סגירת המפעל אחרי שהוכרז בו סכסוך עבודה נוגדת את חוקי ההסתדרות. הוועד הארצי של „תדיראן" שיגר מברקי עידוד לפועלים בקריית עקרון ומשלחות הזדהות מטעמם תצא לשם היום.

העיצומים שנקטו העובדים בשבוע שעבר כבר גרמו להפסדים גדולים לחברה. לדברי ההנהלה, ביטול הזמנות של קונים מחו"ל כתוצאה מאי־מילוי ההזמנות בזמן עשוי לגרום נזקים בסך מיליוני דולארים.

היום מסתיימת חופשתם מאונס של 204 עובדי המפעל למעגלים מודפסים של „תדיראן" בקריית מלאכי בעקבות השריפה שפרצה במפעל לפני חודש וחצי, ועדיין לא ברור אם תהיה להם תעסוקה. מפעל זה נקלע למשבר כספי, והבנק „המזרחי" עיקל את פיצויי השריפה בסך 12.5 מיליון דולאר. נמסר, כי מנהלת „תדיראן" מנהלת מו"מ על מכירתו. אחת הדרישות מהעובדים לחידוש היצור במפעל היא פיטורי כמחצית מהם.

בכיר לשעבר במשטרת ב"ש חשוד בהברחת 10 ק"ג הרואין

אצל מרדכי שכיני היה מידע רב על עסקי הסמים בעיר

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

מרדכי שכיני, לשעבר רכז המודיעין במשטרת באר שבע, הוא העצור המרכזי בפרשה שעסקה ביבוא ובסחר בין־לאומי של הרואין באמצעות משלוחי דואר שהוצעו מאירופה לישראל.

משטרת מרחב הנגב, בשיתוף פעולה עם מפלג הסמים של היחידה המרכזית במשטרת תל אביב, עלתה על עקבותיה של הרשת, לאחר שפיענחה את שיטת המשלוח המתוחכמת של הסמים ותפסה כ־1.250 ק"ג הרואין. המשטרה עצרה שלושה תושבי באר שבע, ביניהם מרדכי שכיני בן ה־38, לשעבר רכז המודיעין של משטרת באר שבע, רעייתו אורלט בת ה־31, וקרן (קריסטינה) גרייס בת 27, שעל פי החשד שימשה כבלדרית סמים ואף נסעה לשם כך לחו"ל ביחד עם בני הזוג שכיני.

במשטרה מעריכים, שהרשת פעלה זה כמה חודשים והצליחה להחדיר לישראל לפחות עשרה ק"ג הרואין. הסמים הוברחו לאחר שהוסתרו בתוך מכשירי חשמל, כלי בית, בובות ופריטים אחרים, שנשלחו מאירופה לכתובות, שאינן מוכרות למשטרה. הנמענות, נשים שנבחרו על פי הכרות אישית, היו מעבירות את החבילה לסוחר הסם, וכפרס היו מקבלות את המכשיר במתנה. עשר נשים, רובן נשואות ואמהות לילדים, ששימשו על פי החשד בבלדרות בשיטה זו, נעצרו על ידי המשטרה, ושוחררו בינתיים בערבות עצמית.

בשבוע שעבר נתפסו באחד מבתי הדואר בתל אביב כ־250 גרם הרואין שהוסלקו בשיטה זו, ובדואר בבאר שבע נתפסו מיקסר וצידנית שנשלחו מאירופה והכילו ק"ג אחד של הרואין. סגן מפקד משטרת מרחב הנגב, סגן ניצב יוסף אבני, מסר כי חקירת המשטרה בפרשה הולכת ומתפשטת, ולפי החשד יש לרשת זו סניפים בכל הארץ.

לדבריו, חלק מהבלדריות הספיקו לבצע כמה משלוחי סמים.

בהתייחסו למעידתו של איש המשטרה לשעבר, מרדכי שכיני, אמר סנ"צ אבני: „קשה לומר שהופתענו, אולם מאד הצטערנו על כך שאדם שבמשך שנים נלחם בפשע מעורב במזימה בין־לאומית שנועדה להרעיל אוכלוסיה גדולה. במשטרה נחשב שכיני כאיש מודיעין לא רע".

לסופר „דבר" נודע, כי בהיותו רכז המודיעין, היה רס"ר שכיני ממונה על הפעלת סוכני סמים ומתוקף תפקידו זה הצטבר בידיו מידע רב בתחום זה. יצויין, כי זהו המקרה השני בשנתיים האחרונות, שבו מועד איש משטרה בתפקיד רגיש במשטרת מרחב הנגב. לפני פחות משנתיים הורשע רכז המודיעין במשטרת אילת, רס"ר אלי שטרן, בגניבת כסף מזומן ותכשיטים מהכספת של מלון „המלך שלמה" בעיר.

80,000 דולאר יעלה הטיפול ברביעיה; בי"ח יקבל 1,130 ש"ח

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

כ־80,000 דולאר יעלה הטיפול ברביעיה, שילדה במזל טוב בשבוע שעבר עקרה כהן בבית החולים „השרון" –פתח תקווה, ואילו דמי הלידה שמשלם הביטוח הלאומי עבור כל יולדת ללא יוצא מן הכלל מסתכמים ב־1,130 ש"ח בלבד. בעקבות זאת יוצאה הנהלת בית החולים בקריאה לביטוח הלאומי להשתתף במימון לידות בשיעור ריאלי.

דוברת בית החולים „השרון" הסבירה, כי הרביעיה נולדה לאחר טיפול בהפריה מבחנה, והילודים הם פגים. משקלו של כל אחד מהם יותר מקילו והם אינם זקוקים לטיפול נמרץ, אולם יצטרכו להשאר בפגיית בית החולים במשך מספר שבועות.

„הטיפול בפג עולה לבית החולים בין 20,000 ל־40,000 דולאר", אמרה הדוברת בציינה, כי במקרה זה הטיפול בכל אחד מהפגים לא יעלה על 20,000 דולאר הודות למשקלם הגבוה יחסית. לדבריה, הביטוח הלאומי משלם עבור אישפוז כל יולדת 1,130 ש"ח בלבד ואינו מתחשב במספר הנולדים ובעלות האשפוז בפגיה. „כל כובד ההוצאה נופל במקרים כאלה על תקציבו של בית החולים", אמרה הדוברת.

מנהל בית החולים ד"ר יעקב הרט הדגיש בפנייתו לביטוח הלאומי, כי לרפואה המודרנית יש הישגים אדירים, אולם אסור להתעלם מן העובדה, כי הישגים אלה גורמים להוצאות אדירות.

תושב אשדוד הודה ברצח הקשישה ורה פרלשטיין

הקשישה נרצחה במכות ובחנק ע"י חוט החשמל של המאוורר

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

המשטרה עצרה את בנימין בן דוד, בן 24 מאשדוד, בחשד ברצח תושבת העיר ורה פרלשטיין בת ה־78 שנרצחה במכות וחנק לפני 15 יום. יחד עם החשוד, שהודה במעשה, נעצרה גם חברתו.

סגן מפקד משטרת מרחב לכיש סנ"ץ אהרון לוי אמר, כי למשטרה יש תיק הוכחות מוצק נגד בן דוד, שאינו בעל עבר פלילי. מניעי המעשה שלו עדיין אינם ברורים לחוקרים. החוקרים עדיין בודקים, אם בוצע מעשה אונס בקשישה, שנמצאה פגועה באבר מינה.

לוי סירב למסור כיצד נכנס החשוד לדירה ואם היתה בינו לנרצחת היכרות קודמת. ככל הנראה לא נגנב דבר מהדירה. הרצח עצמו התבצע במכות אגרוף ובחניקה על ידי חוט החשמל של המאוורר שהיה לידה.

בן דוד, טבח במקצועו, נעצר כבר בתחילת השבוע, אולם המשטרה אסרה את פרסום הידיעה כדי לאסוף ראיות. לוי לא מסר מהם ההוכחות נגד חברתו של בן דוד. השופט שלמה שהם החליט להאריך את מעצרם של השניים ב־15 יום.

יצויין שמשטרת לכיש הצליחה לפענח תוך זמן קצר ארבעה מתוך שלושה מקרי רצח שקרו במרחב שיפוטה – הרצח והשוד של התכשיטן אלברט טוסראשווילי מאשדוד, רצח חברת מושב שפיר רחל וייס והרצח של ורה פרלשטיין. עדיין לא פוענח הרצח של אלי כהן ממושב שקף.

הנהג שנשדד – שדד את עצמו עם שותפיו

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

חוקרי משטרת קריית גת לא נטו מתחילה להאמין לסיפורו של נהג מפעל „סוגת", כי בעת שהיה בשליחות המפעל עם כספים והמחאות נשדד על ידי שני רעולי פנים, שלפי עדותו דיברו בינהם ערבית.

לאחר חקירה מאומצת הסתבר למשטרה, שהנהג גבי סקורי בן ה־30 היה הצלע השלישית בשוד שלו עצמו. ב־7 בחודש התלונן סקורי, שיצא מהמפעל עם המחאות בסך כולל של 380,000 ש"ח ו־14,000 ש"ח במזומן כדי להפקידם בבנקים. לפי סיפורו, ביציאה מהמפעל התנפלו לו שני רעולי פנים, פרצו לרכב שבו ישבה גם עובדת המפעל פיבי אסאייג ואילצו אותו באיומי אקדח וסכין לנסוע לכיוון בית גוברין. שם עצרו בפרדס, ולאחר שהיכו אותו ופגעו באשה, לקחו את הצ'קים והמזומנים, נטלו את מפתחות הרכב ונעלמו.

סנ"ץ אהרון לוי סגן מפקד משטרת מרחב לכיש סיפר, כי השוד בוצע בתיאום עם אחיו של גבי, מוריס בן ה־28, וגבריאל בתורפיקר בן 25. מעצרם של השלושה הוארך בשבוע. העובדת לא היתה קשורה לשוד המבוים.

ייתכן שנהג התובלה נשרף כתוצאה מקצר

(ע).– חקירת חוקרי מכבי האש, הבודקת את נסיבות התאבדותו של נהג מפעלי התובלה בבאר שבע, מעלה אפשרות כי האיש לא ניסה כלל להתאבד – אלא רק לאיים על חברי ההנהלה.

עד־כה לא נמצא כל פריט העשוי להבהיר כי העובד יצחק כהן הצית עצמו. לעומת זאת, גוברת האפשרות שהשריפה נגרמה כתוצאה מקצר חשמלי, בעקבות חדירת דלק לשקע חשמלי עשוי מפלסטיק, שנעקר מן הקיר ונמצא שרוף בחדר הישיבות.

בישיבת עובדים זועמת, שהתקיימה ביום ו' טענו העובדים כי חברי ההנהלה, ובראשם המנכ"ל יעקב שניצור, אחראים לפציעתו הקשה של כהן. העובדים הודיעו, כי יתבעו הקמת ועדת חקירה לבדיקת המתרחש במפעל.

מצבו של יצחק כהן, המאושפז בבית החולים סורוקה בבאר־שבע מוסיף להיות אנוש. הוא סובל מכוויות בדרגה שלישית ב־98 אחוזים מגופו.

פנייה לוועדים לרכוש מתוצרת הארץ לחגים

יו"ר מטה כחול לבן בהסתדרות, שאול בן שמחון, פנה בקריאה לציבור בכלל ולוועדי העובדים בפרט, לרכוש תוצרת הארץ לקראת החגים הקרבים.

בן שמחון אמר שעל הציבור בארץ להשתחרר מסנוביזם ולהעדיף תוצרת מקומית, שבמקרים רבים היא באיכות טובה יותר וגם זולה יותר מאשר תוצרת חוץ.

בתקופה שבה מפעלים יצרניים מתמוטטים וסכנת אבטלה מאיימת על עובדים, יש לעשות כל מאמץ כדי לחזק את ערכו ודימויו של המוצר הלאומי. עוד הדגיש, שנוכח הלחץ בשטחים להחרים מוצרים ישראליים, לקניית תוצרת הארץ יש חשיבות כפולה ומכופלת.

המיקרוביולוגים מאיימים לשבש את פתיחת שנת הלימודים באוניברסיטה

(ע). – 8,000 מיקרוביולוגים ועובדי המעבדות במוסדות להשכלה גבוהה מאיימים לשבש את פתיחת שנת הלימודים הבאה במכוני המחקר ובמוסדות האקדמאיים, מאחר שהמעסיקים לא עמדו בהסכם עמם, לטענתם.

מזכ"ל הסתדרות המיקרוביולוגיים אשר גולדשלגר טען ביום ו', כי ראשי המוסדות האקדמאים לא העבירו לעובדים את המקדמה על חשבון הסכם השכר כפי שסוכם עם נציגי האוצר.

גולדשלגר שיגר מברקים לראשי האוניברסיטאות ובהם הזהיר, כי אם הם לא יורו לשלם להם לאלתר את המקדמה המובטחת, הם ישביתו את המעבדות ומכוני המחקר החל מה־1 בספטמבר.

עיקול מהכנסות הסרט „נישואין פיקטיביים"

(ע). – רשם בית משפט השלום בתל־אביב חיים ליטבינסקי הורה ביום ו' לעקל 10,000 ש"ח מהכנסות הסרט הישראלי החדש „נישואין פיקטיביים", שהקרנת הבכורה שלו התקיימה אתמול.

העיקול ניתן לבקשת עו"ד חיים שטנגר, אחד המשקיעים בסרט, שטען כי מפיק הסרט מיכה שרפשטיין חייב לו 10,000 ש"ח בגין הפסדי מס שגרמו לו, משום שהסרט לא הוכר כהשקעה מוכרת על־ידי שלטונות מס הכנסה.

13% עליה בהרוגים בתאונות השבוע

מאז תחילת השנה נרשמה עלייה של 4 אחוז בהרוגים ו־8 אחוז בפצועים קשה; מחקר מלמד: חובת חגורות הבטיחות „חסכה" 1,000 נפגעים בתאונות בערים

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

ששה אנשים נהרגו, מהם ארבעה הולכי־רגל, ו־42 נפצעו קשה ב־40 תאונות־דרכים שהיו בשבוע שעבר. בכך מגיע מספר ההרוגים מתחילת השנה ל־294 ומספר של הפצועים קשה ל־2,477. מתחילת החודש מסתמנת עליה של 13 אחוז במספר ההרוגים, המלווה בירידה של 14 אחוז במספרים של הפצועים קשה.

מגמת יציבות תוך עליה קלה הסתמנה בשבעת החודשים הראשונים של השנה, שבה נפגעו 13,491 אנשים ב־8,957 תאונות־דרכים עם נפגעים. סך כל התאונות נשאר יציב בהשוואה לאותה התקופה אשתקד, אולם בולטת עליה של שמונה אחוזים במספרים של הפצועים קשה. מספר ההרוגים עלה בשלושה אחוזים ומספרם של הפצועים קל גדל באחוז אחד. ממוצע הנפגעים לתאונה עלה בשני אחוזים מ־1.48 בשנה שעברה ל־1.51 השנה.

מנהל מחלקת המחקר במינהל לבטיחות הדרכים אמר, כי לעומת עלייה זו נרשמה ירידה במספר התאונות בערים. להערכתו, הסיבה לירידה היא הפעלת התקנה המחייבת לחגור חגורות בטיחות גם בערים. לדבריו, בדיקה ראשונית העלתה, כי הודות לתקנה החדשה ניצלו מפגיעה כ־1,000 בני אדם בתאונות באזורים עירוניים.

ללא פגע

בשדרות בן צבי ירושלים התהפכה אתמול מכונית וחסמה את מסלול הנסיעה לכמה שעות. בדרך נס יצא הנהג ללא פגע. (צילום: יצחק הררי)

אבינו נרצח בבית החולים וכספו נשדד ממנו – טוענת משפחה בצפת

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפת

„אבינו נרצח בבית החולים בדם קר והכסף נשדד ממנו", כך טוענת משפחה בצפת. ממשטרת העיר נמסר, כי המשטרה מתייחסת לתלונה בזהירות רבה ולא מן הנמנע כי בימים הקרובים תבקש צו להוצאת גופת הנפטר מקברו לצורך בדיקה פאתולוגית, שכן האיש לא נותח לאחר מותו עקב התנגדות המשפחה.

בתו של הנפטר, ריקי דאן, התלוננה בשם בני משפחתו של המנוח דוד כהן, שמת בגיל 69, כי גילתה סימני אלימות על גופו של אביה ובחדר בו אושפז, למרות שהרופאים דיווחו לבני המשפחה, שאביהם נפטר כתוצאה מדום לב. לדבריה, זרועו השמאלית היתה שבורה ודם רב ניגר מפניו. עוד סיפרה כי הביאה את אביה לבית החולים הממשלתי בצפת ביום א' לפני שבועיים בעקבות הפניה דחופה של רופאת קופת חולים בעיר, שהורתה להעניק לאיש מנת דם דחופה.

„כל אותו הזמן הרגיש אבי נהדר", סיפרה בסוף השבוע ריקי ג'אן. „הוא צחק, חייך ולא התלונן על כאבים. סמוך לתשע בערב נפרדתי ממנו והשארתי את ארנקו האישי לידו ובתוכו 1500 ש"ח". לדבריה, למחרת בבוקר התקשר אליה אחד מרופאי המחלקה ודרש מבני המשפחה להגיע בדחיפות לבית החולים, שכן האב נמצא במצב קשה.

„כשהגענו לבית החולים, אבא כבר לא היה בחיים. צוות במחלקה סירב לאפשר לי לראות את אבא למרות הפצרותי ומנהל המחלקה אמר שאבא נפטר מדום לב. בדיקה שערכתי בחדרו, גילתה לי כי כמה מחפציו האישיים נעלמו ובהם הארנק עם הכסף", סיפרה הבת. היא הוסיפה, כי מעדויות שגבתה ממאושפזים ומעובדים בבית החולים, נאמר לה כי סמוך לשעה אחת אחר חצות הועבר אביה לצילום דחוף, לאחר מכן הוכנס לחדר הטיפולים ונפטר בשעה שבע וחצי בבוקר.

המשפחה חוששת, כי בבית החולים מעלימים ממנה מידע חיוני על שעותיו האחרונות של אב המשפחה, בפרט על רקע העובדה כי מעולם לא סבל בלבו. ריקי דאן אף הפיצה בימים האחרונים כרוזים ברחובות העיר, ובהם קראה לתושבים להיזהר כאשר הם משגרים את קרוביהם להתאשפז בבית החולים בעיר. בכרוזים אף תיארה את הסיפור המזעזע מנקודת מבטה.

מבית החולים בצפת נמסר, כי הם מטילים ספק בטענות המשפחה, ובית החולים ממתין למסקנות החקירה המשטרתית. ממלא־מקום מנהל בית החולים, ד"ר יעקב שיפשטין, אמר, כי הוא מנוע מלהגיב על הפרשה מאחר והנושא נמצא בטיפול המשטרה. „כשנקבל את תיק החקירה", אמר, „נמסור את מה שיש לנו לומר".

חדרו למחשב מע"מ והורו לו להעביר 2 מיליון ש"ח החזרים לחשבון שפתחו

(ע). – בית משפט השלום בתל־אביב הסיר ביום ו' את צו איסור הפירסום, שניתן לפני כשלושה שבועות סביב מעצרם של חמישה החשודים בנסיון להוציא במרמה ממע"מ סכום של שני מיליון ש"ח באמצעות חדירה למחשב המרכזי של מע"מ.

ב־29 ביולי עצרה היחידה לחקירות הונאה במשטרה את מנחם פאר בן 34 מראשון־לציון ושמעון אורן בן 32 מבת־ים. לפי החשד, הצליחו השניים לחדור למחשב המרכזי של מע"מ, דרכו מעביר מע"מ את ההחזרים החודשיים לחברות הגדולות, פיענחו את הקוד הסודי של חברת „אגרקסקו", פתחו חשבון בבנק „ברקליס דיסקונט" בתל־אביב על שם דוד לוי באמצעות פרטים כוזבים, ונתנו הוראה למחשב להעביר את סכום ההחזר של שני מיליון ש"ח המגיעים ל„אגרקסקו" לחשבון שפתחו.

לפי החשד ניגש מנחם פאר לסניף של „ברקליס דיסקונט" בבבלי, רשם צ'ק על סכום של שני מיליון ש"ח, הגישו לפקיד בצירוף תעודת זהות מזוייפת על שם דוד לוי ודרש שהסכום יועבר לחשבון בסניף בתל־אביב. הדבר עורר את חשדו של הפקיד, וזה הפנה את תשומת־לב מנהלו, אשר ביהר והזעיק את המשטרה. כאשר הבחין החשוד בתכונה סביב בקשתו – עזב מייד את המקום, ונעצר מאוחר יותר.

ב־5 באוגוסט שוחרר שמעון אורן בערבות, לאחר שהמשטרה לא הצליחה לבסס את החשד נגדו. אולם במהלך השבוע האחרון עצרה המשטרה חשודים נוספים – רפי רבין, לאון דם ואלכס קוסטין. מעצרם הוארך ב־10 ימים בבית משפט השלום בתל־אביב.

החשוד העיקרי, בפרשה, מנחם פאר, הובא ביום ו' לבית המשפט. בא כוח המשטרה טען, כי בידי המשטרה ראיות לכאורה, המבססות את החשד והאפשרות הגשת כתב אישום נגדו. בשלב זה אין התנגדות לשחרורו בערבות.

לא רוצים לעבוד אצל קיבוצי הגליל המערבי בשל 'מילואות'

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

26 קיבוצי הגליל המערבי, הבעלים של תשלובת המזון הבין־קיבוצית „מילואות", נפגעו בצורה קשה ומשמעותית מהפרסומים בעיתונות על מצבה הכספי הקשה של התשלובת – זאת גילה בסוף השבוע ראש המועצה האזורית מטה אשר יחזקאל בריס.

בריס, שקבל קשות על הפרסומים ה„לא אחראיים" בעיתונות, הוסיף כי לא רק שהבנקים צמצמו את האשראי לקיבוצי הגליל המערבי, אלא שספקים למיניהם מערימים קשיים על הקיבוצים בתפקודם השוטף. „הגענו למצב, שכאשר הספקים שומעים בטלפון, כי מדובר בהזמנה של אחד מקיבוצי הגליל המערבי, הוא מוכן לבצע את העבודה רק אם יופקד בידיו צ'ק אישי לפני תחילת העבודה", סיפר בריס.

עם זאת הודה ראש המועצה של מטה אשר, שמילא בעבר תפקיד בכיר ב„מילואות", כי גם להנהלת התשלובת חלק לא מבוטל באחריות לפרסומים הרבים נגדה.

עם המשפחה ובית חמדיה
אבלים על מות
אריאל רנן
ידיד וחבר לעבודה
יושבי בקעת בית־שאן
המפעלים האזוריים
המועצה האזורית

חברנו
אריאל רנן
איננו
ההלוויה תתקיים היום יום א' ח' באלול תשמ"ח 21.8.88 בשעה 18.00 בקיבוץ חמדיה.
אבלים: נועם, ורד, יעל
יוסי והנכדים
ובית חמדיה

בת־שבע כצנלסון
לבית נגל
אלמנת ראובן כצנלסון ז"ל
אמו של שמואל תמיר ז"ל
הלכה לעולמה
שולמית כצנלסון וב"ב
רות תמיר וב"ב
מסע ההלוויה יצא ביום שני ט' באלול תשמ"ח ב־22.8.88 מבית ההלוויות העירוני הדר דפנה ת"א בשעה 15.00 ויעבור בדרכו על פני רחוב רשב"א 10 ברחביה ירושלים.
הטקס יתקיים בבית העלמין בסנהדריה בירושלים בשעה 17.00.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים ליד הדר דפנה.

לזאב שור (ולוולה)
זר ברכות
לבחירתך בשנית
לראש המועצה האזורית עמק הירדן
אבי אגוזי   מנשה שוען
וצוות השילוב האזורי עמק הירדן – טבריה

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותה
של חברתנו
בלנקה קאושנסקי ז"ל
אמפל ישראל בע"מ
ההנהלה והעובדים

העיתונאית
מרים בר
איננה
נפטרה בת"א ז' באלול תשמ"ח 20.8.88
יהי זכרה ברוך
מידידיה: אתל זוסמן,
סיומה, מאיר

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו
דניאל (דגן) פריד ז"ל
הלוויה התקיימה ביום ו' ו' אלול תשמ"ח 19.8.88 בבית העלמין בפוריה.
המשפחה
ובית פריד

על מותה של
מרים בר
מי שהיתה מבקרת מוסיקה
מתאבל
בית „דבר"
המנוחה תרמה גופתה למדע ולא הותירה שאר בשר

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו
ישראל שטרנפלד
ההלוויה היום יום ראשון ח' באלול תשמ"ח 21.8.88 בשעה 17.00 בבית העלמין בנען
המתאבלים:
אשתו: שרה שטרנפלד
אחיה: אוסיה שביט (שטרנפלד)
בניה: עמוס ורחל שביט
דוד ודניאל שביט
גדעון ואירים שביט
חבריו ובית נען

היום יום ראשון ח' באלול תשמ"ח, 21.8.88,
יום השנה לנפילת בננו־חברנו
משה גוטהלף ז"ל
זה יום השנה למות חברתנו
בתיה גוטהלף ז"ל
נעלה לקברם ונתייחד עם זכרם
בשעה 17.30 בבית העלמין ביגור
המשפחה
ובית יגור

דבר הוא דבר חדש של היום

קבלת מודעות 24 שעות
מודעות משפחתיות ודחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

דבר היום

עוד אלימות בפקיסטאן

פקיסטאן נולדה באלימות ואינה מצליחה להשתחרר ממנה. תוכנית־החלוקה הראשונה שיושמה בעולם המסוכסך שהניח מלחמת העולם השנייה היתה לא בארץ־ישראל, אלא בתת־היבשת ההודית. שם נחצתה כברת־עולם ענקית לפקיסטאן המוסלמית ולהודו ההומקת מהגדרה מדויקת – „הינדי" אינו מאפיין מושלם של הרוב בה. החלוקה לוותה במעשי־טבח איומים ובטראנספר כפוי של מיליונים. היא נחשבה להכרח־המציאות מצד ראשי מפלגת הקונגרס בניו־דלהי, בלחץ מחולל פקיסטאן מוחמד עלי ג'ינה, אך והתיזה תו של בגבר בחוגי הודו השלמה על מצחו של המהטמה גאנדי והביאה לרציחתו בידי קנאי יעבי. החלוקה הרוחשת על קשמיר הביאה לשלוש מלחמות בין הודו לפקיסטאן ולבסוף לחלוקה השנייה, בין שתי הגדות המרוחקות של פקיסטאן, המזרחית (בנגלה־דש) והמערבית שרדתה בה. הזעם בשארית פקיסטאן על אבדן החבל הבנגלי העלה לשלטון את זולפיקר עלי בוטו, שהתעמר ביריביו וסופו שהופל בעצמו בהפיכה, הועמד לדין בעוון רצח פוליטי והוצא להורג. בשבוע שעבר נגלל עוד פרק בעלילה זו, בהתפוצץ מטוסו של האיש שהפיל את בוטו הרגו, זיא אול־האק.

שידור הפרק הבא כבר החל מכבר והוא משתייך, כמקובל בתת־יבשת זו, ל„שושלת": כשם שבהודו עבר השלטון (לא ברציפות) מנהרו לבתו אינדירה גאנדי וממנה (בהירצחה, אם כי בהתנקשות ולא ברכיים שבהן הומתו בוטו ואול־האק) לבנה ראג'יב, כך מתקינה עצמה ה„בייבי" של פקיסטאן, בנאזיר בוטו, לגמול לאויבי אביה ולעלות לכסאו. במשטר הבלתי־דמוקרטי של פקיסטאן קשה לקבוע אם מפלגתה של בוטו זכה לאמון רוב בציבור; כעת היא מתוארת כגדולה במפלגות האופוזיציה. מוקדי־כוח אחרים הם כוהני־הדת וקציני־הצבא, אך האחרונים איבדו את בכיריהם שהשתתפו לטוס יחד עם אול־האק.

פקיסטאן היתה לבנה חשובה ב„בריית המרכז" של שנות ה־50 ונרשמה תמיד בטור ידידות המערב, תוולה עם תורכיה, עיראק (עד הפיכת 1958 שהפילה את המלוכה ואת נורי סעיד) וירדן (שבסיפוח הגדה המערבית אליה הכירה לבדה, יחד עם מעצמת־החסות של עמאן אז, בריטניה). בעוד הודו נוטה אל ברית־המועצות, תחת הכותרת המתוסרת של „בלתי־מזדהות", נעשתה פקיסטאן ללקוחת־סיוע אמריקאית גדולה, במיוחד בשנות המעורבות הסובייטית באפגניסטאן הסמוכה. מכאן גם הסלחנות האמריקאית היחסית כלפי תוכניתה הגרעינית של פקיסטאן, שתחילתה בימי בוטו המשבה, אולי בשיתוף קדאפי, ב־11 שנות אול־האק. תוכנית זו הניבה פרסומים תקופתיים בנוסח כוונות ישראליות, עצמאיות או בשיתוף הודו, להקהות את עוקצה של „הפצצה האיסלאמית" קודם שתופנה מערבה, אל הסכסוך הישראלי־ערבי.

ישראלים רבים יותר הכירו את השגריר האמריקאי באיסלאמבאד ארנולד רפאל, לשעבר סגנו של ריצ'ארד מרפי, מאשר את הסוגיה הפקיסטאנית הנרחבת. רפאל נאלץ להיאבק על קולתו בפקיסטאן, כשגריר יהודי בארץ מוסלמית. הצלחתו צלחה לו בחייו, בהתלוותו לאול־האק. יחסה של פקיסטאן שאחרי אול־האק ליהודים ולישראל עודנו סתום: היא יכולה להיות תורכיה שנייה, כלומר חיובית במוצנע, אך גם איראן נוספת, במובן החומייניסטי. כך או כך, אין להתייחס למתרחש בפקיסטאן כאל זוטת־חוץ רחוקה.

משמר כבוד מדגל נשקו בשדה התעופה בהולמר, משם הוטס ארונו של נשיא פאקיסטן שנהרג בתאונת־מטוס, לעיר הבירה איסלמבד. צילום רדיו: אי.פי.

הסתדרות / יורם פרי

העיקר לא לפרגן

כנס ההערכות, שבו הוצגה תכנית הרפורמה בחברת העובדים, מוצג כמבצע של יח"צנים לשיפור תדמיתה של ההסתדרות. אף אחד אינו מוכן לומר מלה טובה, כאשר העקרון הוא לא לפרגן

העיקר הוא לא לפרגן. בשום פנים ואופן. הרי מי שאומר מלה טובה הוא סתם פראייר, ואף אחד לא רוצה להיות כזה. 600 איש גדשו ביום ה' שעבר את האולם ברמת־אפעל לכנס היערכות, שבו הוצגה תכנית הרפורמה בחברת־העובדים. האירוע לא זכה לתיאור של ממש בעתונים. וכיצד תיאר העתון „הארץ" את האירוע? „ההסתדרות קיימה אתמול כנס הסברה, בנסיון מרוכז לשפר את תדמית חברת העובדים, על רקע הויכוח על כשלונותיה הכלכליים והמוסריים".

חוצפה, שגם ציניקנים, וכאלה היו לא מעטים גם בקרב המשתתפים בכנס, לא היו מרשים לעצמם. מי שעוקב מקרוב אחר הנעשה בשבועות האחרונים בהסתדרות, אינו יכול שלא להתפעל – זאת אומרת, אם הוא ישר עם עצמו – למראה המאמץ הממשי להפיק לקחים מן המשבר העובר עליה.

הדברים אינם פשוטים, כמובן, כשמדובר במשק המקיף רבע מן התעשייה בארץ, [illegible] המספקת [illegible] ל־80 אלף מתושבי המדינה, ואיגוד מקצועי המקיף כ־85 אחוז מהשכירים בארץ. אבל המאמץ נעשה, ובאינטנסיביות כזו, שכבר עתה, שבועות מעטים לאחר התפרצות המשבר ב„כור", יש תכנית לרפורמה בהסתדרות.

אבל כשהעקרון הוא שאסור לפרגן, אז לא מפרגנים. שום דבר לא יעזור. אפשר כמובן לטעון שהרפורמה שהוצגה אינה מספיקה. אפשר לומר, שהיא לא תעלה יפה. אבל לכנות אותה „נסיון מרוכז לשפר את התדמית"?

אני מדפדף בתכנית הרפורמה. דפדוף רופף. עמוד ארבע. הכותרת: מועצת המנהלים. „...המתמנים למועצת המנהלים לא יכהנו יותר משתי קדנציות" (סעיף 3). או: „לא ייכללו מנהלים בתאגיד במועצת המנהלים" (סעיף 2). האם זהו עניין של שיפור תדמית? כל כך קשה לראות כאן שינוי מהותי במבנה המוסדי ובמערכת החוקתית של חברת העובדים? בוודאי קשה, אם העקרון הוא שלא מפרגנים.

עמוד אחר. תשע. הכותרת: שיתוף עובדים בבעלות על המפעל. סעיף ראשון: „חברת העובדים תשתף את העובדים בבעלות על המפעלים, שבהם הם עובדים, באמצעות מניות או אגרות חוב". אם כבר ביקורת שבאה מחוגים ליבראליים, הייתי מצפה מ„הארץ" שירתיע מפני הפיכתה של ישראל ליוגוסלאביה. כשהציעה המפלגה הסוציאל־דמוקרטית של שוודיה הצעה דומה לפני כמה שנים, נעשה העניין נושא מרכזי במערכת הבחירות. אבל לפטור את העניין בטענה שזהו „שיפור תדמית" בלבד, זה לא רציני, אלא אם כן העקרון הוא שאסור לפרגן לעולם.

וכך אפשר לעבור סעיפים אחרים. אבל מי מכיר את הסעיפים כשהרפורמה אינה מוצגת בכתבות השונות, והסיפור הוא רק על הכשלונות הכלכליים והמוסריים או לכל היותר על חילופי דברים שנאמרו במהלך הכנס.

חוצפה לא פחותה היתה בניסוח „הויכוח על כשלונותיה הכלכליים והמוסריים של ההסתדרות". כשלונות מוסריים? היום, לאחר שהתמונה הכללית כבר ברורה? היום, אחרי התמוטטות המפעלים הפרטיים המשגשגים של הורדיץ ושפירא, אחרי הנפילה של „מעוף" ו„פרי־זהב", חברות בניה, סוכנות קאפריש וקופל, שלא לדבר על „אלסינט" וענקי אלקטרוניקה אחרים? היום הרי כל הדיוט מבין, כי בשורש המשבר בחברת העובדים עומדת מדיניות הממשלה הפועלת נגד צמיחה, נגד פיתוח ונגד התעשייה. גם זו הפרטית. הרי כבר עברנו – כלומר הישרים שבנו – את השלב בויכוח הציבורי, שבו נדמה היה כי רק מפעלי חברת העובדים מתמוטטים. אז מה זה „הכשלונות הכלכליים והמוסריים". אבל כשלא מפרגנים – לא מפרגנים בשום מקרה.

אם יש הבדל בין הסקטור הפרטי לבין הסקטור ההסתדרותי, הרי הוא שהאחרון עבר תהליך של חשבון נפש, הבא על החזה ונסיון אמיתי של הסקת מסקנות ארגוניות, תפעוליות וחברתיות. ויש עוד הבדל אחד: במשק הפרטי פגע המשבר בבעלים אבל גם בעובדים. חברת העובדים עשתה הכל כדי שהעובדים ייפגעו כמה שפחות. אם זה הוא „הכשלון המוסרי" צריך להיות גאים בו. אבל כשהעקרון הוא שלא להגיד מלה טובה, או מי יסכים להיות פראייר?

קריית ספר / חנה זמר

מי פוצץ את הגשר?

במסגרת מדיניות הגלאסנוסט של משטר גורבאצ'וב, מן הראוי שיתוקן גם עוול הטשטוש של חלקם של היהודים במלחמת „הצבא האדום" נגד גרמניה הנאצית

„הגשר פוצץ פעמיים", סימה ושמואל לטיצ'בסקי, הוצאת מודשת

אחת העוולות הקשות של המשטר הסובייטי כלפי היהודים בכלל, וכלפי יהודי ברה"מ בפרט, היא המגמה הבולטת ב־40 השנים האחרונות לטשטש את חלקם של הלוחמים היהודים ב„צבא האדום" במלחמת העולם השנייה. מאות אלפים לחמו, רבבות נפלו, ולא־מעטים הוכרו כגיבורים. אבל במרוצת הזמן כל זה טושטש גם רשמית, וגם בגלל מלאכת הטשטוש ה„אותנטית" של האנטישמיות העממית. במסגרת מדיניות הגלאסנוסט, המבקשת לתקן עוולות עבר, ולפעמים גם עושה זאת, יש מקום לתקן גם את העוול הזה.

מה שאי אפשר לעשות במוסקוה, אלא צריך לעשות בירושלים ובתל־אביב, בחיפה ובבאר־שבע, הוא למוטט את הסטריאוטיפ של „היהודי הגלותי" שנכנס לתודעתם של ילידי הארץ. דורות של צברים הודרכו (לפחות במשתמע) להאמין, כי היהודים בארצות הגולה לא היו חיילים טובים, אם היו חיילים בכלל. וזהי כמובן אגדה אנטישמית שנקלטה כאן בחלקה מתוך מדיניות היישוב להתנך לשלילת הגולה, ובחלקה מתוך סיפורי פולקלור על מאמצי היהודים להתחמק משירות צבאי. ודאי שהיו גם תופעות כאלה, אבל בכלליות לחמו היהודים במלחמות של ארצות מגוריהם: בצבאו של הקיסר הגרמני, למשל, נפלו במלחמת העולם הראשונה יותר יהודים מאשר בכל מלחמות ישראל גם יחד.

חשבתי על כל אלה למקרא ספר שהופיע בהוצאת „מודשת". הסדרה „בית עדות ע"ש מרדכי אנילביץ'" (המשותפת עם ספריית הפועלים) חשובה בערכה התיעודי החינוכי ומדברת אל לב כל מי שטורח לעיין בה. הספר שבו מדובר הפעם, „הגשר פוצץ פעמיים", נכתב בידי סימה ושמואל לטיצ'בסקי. זהו סיפורה של כיתת חבלנים שנשלחה על־ידי הצבא האדום לבצע פעולה נועזת מאחורי קווי האויב, וסיפורו של מפקדה היהודי איזהאן אנטונוביץ' ליובין.

שמואל לטיצ'בסקי, יליד המשטר החדש בברה"מ (1919), היה מורה לפיסיקה ומאתמטיקה בבית־ספר תיכוניים ופרסם סיפורים ברוסית בכתבי־עת בברה"מ. עד לנישואיו היה יהודי מתבולל. את הסיפור „הגשר פוצץ פעמיים" כתב בהיותו ברוסיה וכתב־היד הוחזר לו לצורך „תיקונים". מכיוון שהתכונן לעליה, נמלך בדעתו והביא עמו את כתב־היד לישראל. בעלותו ב־1958, המשיך בהוראה בטבעון ובתל־אביב, ואף שעסק בספרות ובציור בעתות הפנאי, זנח את כתב־היד ורק אחרי מותו גאלה אותו רעייתו סימה.

סימה לטיצ'בסקי, בניגוד לבעלה, קיבלה חינוך יהודי־עברי, וסיימה סמינריון עברי למורים בלבוב. בארץ עסקה גם היא בהוראה והשלימה את השכלתה האוניברסיטאית בהיסטוריה ובסוציולוגיה. היא תרגמה את כתב־היד של בעלה, השלימה ושיפצה, והוא ראה אור לא מכבר.

„הגשר פוצץ פעמיים" איננו בדיוק ספר תיעודי. יש בו אלמנטים של סיפור עלילתי, אבל הרקע והדמויות המרכזיות הם אותנטיים. מפקד כיתת החבלנים הוא קצין יהודי שהיה כל ימיו רחוק מקשר לעמו, והוא התקרב אליו רק בעקבות התנסויותיו במהלך מלחמת העולם השנייה. פגישותיו עם יהדות פולין בעת שהותו בגליציה המזרחית אחרי סיפוחה לברה"מ (1939) ומראה החורבן של קהילות יהודיות שלמות אחרי הפלישה הגרמנית, עוררו בו את רגש ההשתייכות לעמו וחוללו בו תמורות רגשיות ואינטלקטואליות.

הספר, מלבד היותו סיפור מרתק על הווי מעין־פרטיזני המשתלב גם במצבה המורכב של האוכלוסיה האזרחית בשטחים הכבושים, משקף את התמורות האלה; ועם כל היותו סיפור קשה, הוא אנושי ומרגש.

שיטת הבחירות / יוסף מיכלסקי

אזורי יותר מארצי

שיטת הבחירות החדשה המוצעת לנו בנויה על עקרונות השיטה המערב־גרמנית. ד"ר בריכטה מציע שיטה שתהיה תואמת יותר את המציאות הישראלית

שיטת הבחירות החדשה שמציעים המשפטנים של אוניברסיטת תל־אביב בנויה על עקרונות השיטה המערב־גרמנית. גם ד"ר אברהם בריכטה, מרצה בכיר באוניברסיטת חיפה שהתמחה בנושא הבחירות ומטיף לשינוי השיטה, מצדד בדרך־כלל באופציה המערב־גרמנית, אך טוען שאי אפשר להשתיל אותה, כמות שהיא, בקונטקסט הישראלי, כי התנאים פה ושם שונים מאוד.

גרמניה המערבית היא מדינה פדראלית, גדולה בשטחה ובאוכלוסייתה, ויש הגיון בשיטתה לבחור את מחצית חברי הבונדסטאג באזורים של המדינה. ואילו אצלנו, ההצעה לחלק את הארץ ל־60 אזורי בחירה חד־נציגיים, כפי שתובעים מצדדי השינוי בהצעת־החוק שלהם, אינה מתיישבת עם ממדיה של מדינת ישראל ועם מסורתה הצנטראליסטית. אם תמומש ההצעה, ייווצרו אזורים מלאכותיים, ללא הגיון וללא הצדקה מבחינת ייצוג מסורת ותרבות מקומית. יהיה זה מאיץ לפיצול יתר, על בסיס אינטרסים לוקאליים.

ד"ר בריכטה מונה עוד שני ליקויים בולטים, המעמידים בספק את עצם קבלת ההצעה על־ידי הדרג הפוליטי וציבור הבוחרים: האחד, חברי כנסת שייבחרו באזורים חד־נציגיים ברוב פשוט, ייצגו מיעוט מתוך ציבור הבוחרים באזורם. אין להעלות על הדעת שבתרבות פוליטית מפוצלת על בסיס מפלגתי ואידיאולוגי, כמו זו הקיימת בישראל, יסכימו הבוחרים שנציגם הבלעדי בכנסת ישתייך למחנה השמאל או הימין בלבד. שיטת הבחירות באה לאפשר לבוחר לבחור לא רק במפלגה התואמת את השקפתו הפוליטית, אלא גם בנציג הרצוי לו. אך הבחירה באזורים חד־נציגיים היא, למעשה, בחירה מפלגתית־רשימתית. לבוחר אין שום אפשרות לשנות את הרשימה החד־נציגית שמגישה לו מפלגתו.

עוד ליקוי בולט: על־פי הצעת משפטני אוניברסיטת תל־אביב תהיה שיטת הבחירות חלק בלתי נפרד מהחוקה, בשעה שברוב מדינות מערב־אירופה החוקה קובעת רק כללית את אופיה של שיטת הבחירות. לפי החוק השורר כיום בארץ דרוש רוב של 61 חברי כנסת כדי לשנות את שיטת הבחירות וקשה לגייס רוב כזה; על־פי השיטה המוצעת יהיה צורך ברוב של 80 חברי כנסת בכל שלבי החקיקה.

(המשך בעמוד 8)

בחירות / שבח וייס

היכן האחריות הכוללת

תעמולת הליכוד נגד המערך משתלבת בתעמולת השמאל. אלה ואלה מצמצמים את סיכויי הניידות מן הימין שמאלה

מפלגות השמאל יודעות היטב, כי המערך ממלא שליחות של השמאל כולו. הן יודעות, כי הסיכוי לכונן קואליציית שלום אחרי הבחירות טמון ביכולתו של המערך להעביר מצביעים מן הליכוד ומן המחנה הדתי למחנה. אף־על־פי־כן יש סימנים רבים בשטח כי אחותינו בשמאל ידכוו מאמץ תעמולתי ניכר נגד המערך.

אילו ניתן היה לקיים מערכת בחירות חשאית, מפה לאוזן, לא היתה תעמולת השמאל גורמת נזק. אך ראשי השמאל זוכים, ובצדק, לחשיפה נריבה, והתקפות־המוח שלהם על המערך משפיעות על הכלל ומשניאות את המערך על מתנדדים פוטנציאליים מן הימין. מי שאימץ את נוסחת הזהות בין שני היצחקים (רבין ושמיר), כאילו אמר למתלבטים ולמהססים: תעדיפו את יצחק שלכם (שמיר) על יצחק האחר (רבין).

הליכוד נוקט טאקטיקה הדומה לזו על־פי צורתה, אם־כי שונה בתוצאותיה. דובריו מדברים בהכללה על „השמאל התבוסתני", על פרס ושריד, ויצמן וצבן, נמיר ואלוני. בנופפם במסכת האש־פיוציה של השמאל כולו, מבקשים ראשיו להפחיד את המתלבטים והמהססים. פאראדוקסלית, תעמולת הליכוד משתלבת בתעמולת השמאל. אלה ואלה מצמצמים את סיכויי הניידות מן הימין שמאלה. אלה ואלה עלולים לסלול את הדרך לנצחון הליכוד.

במצבים של קרע חציוני בין שמאל לימין, קרע עמוק, פוליטי, מנטאלי ואידיאולוגי, מסייע הרדיקאליזם השמאלי לימין. דווקא בשעת מבחן זה, מן הראוי היה שהשמאל יתרכז בסיוע לוגיסטי נמרץ למערך ויתרכז במאבק נגד הימין הלאומני.

מצביעי השמאל הם אנשים אינטליגנטים ויודעים להבחין היטב בין המערך לר"צ, בין ר"צ למפ"ם, בין מפ"ם למערך ובין כל אלה ל„מתקדמת" ולחד"ש. אם ירכז השמאל את המאמץ האלקטורלי שלו נגד המערך הוא עשוי לזכות באלפי תומכים נוספים, אך יגרע מן המערך רבבות. האלפים, שיעברו מכיס המערך לכיס השמאל, לא ישנו במאומה את מאזן הכוחות הכולל; הרבבות שיוסרו למערך עלולות לסלול את הדרך לשלטון ימני־קלריקאלי קיצוני.

זו השעה להגיע להסכם אי־התקפה בין כל מפלגות השמאל. ללא פאטריוטיזם ואחריות כלל־גושית מצד השמאל ינצח גוש הימין. בעניין זה, האחריות שמפגין הימין כלפי כלל המחנה שלו גדולה מזו של השמאל. אני משוחח על כך לא פעם עם עמיתי בר"צ ובמפ"ם. הם מודעים למורכבות של המצב. הם חדורים הרגשת אחריות גורלית ואפופים חרדת אפוקליפסה־עכשיו, אך בהתייצבם בשורת המערכה, השופים בצריה הבוחרים, לא עומדת להם גבורת ההתגברות על יצר הקרב. הם חסרים את מידת הריסון העצמי, החיונית כל־כך בבחירות אלה.

ההנהגות של כל מפלגות השמאל צריכות להתכנס בדחיפות ולגבש טאקטיקה נבונה, שאם לא כן עלולים אנו, במו פינו ובלהט יצרינו, להדביר את עצמנו.

פסיכולוגיה / עמלה עינת

אצלנו מדברים על הכל בגלוי

חופש ואוטונומיה אישית חייבים בתוספת של „בערבון מוגבל". יוסי קריים לא שמע כנראה על זה

בכינוס מורים ומפקחים, שהתקיים בשלהי שנות ה־50, סיפר אריה סימון, אז מפקח מחוז הדרום מטעם משרד־החינוך, על נער צעיר, יליד מארוקו, שהובא לבירור ללשכתו בעוון גנבה. כשנשאל, בישירות ובפשטות, מדוע גנב, ענה: במארוקו ידעתי שלא נוסעים בשבת, שקמים לפני זקן באוטובוס ושאסור לגנוב. כאן בארץ נוסעים בשבת ולא קמים באוטובוס. מדוע אסור לגנוב?

משמעות הסיפור ברורה, כמובן; היא מצביעה לא רק על המהפך התרבותי־נפשי שעברו עולי המזרח במגעם הראשון עם התרבות הישראלית החילונית־פתוחה, אלא גם על התוצאה הבעייתית של תהליך שבירת האיסורים המוסריים־חברתיים, האופייני לכל תרבות המערב.

שני כיווני חשיבה – ההומאניסטי־דמוקראטי והפסיכולוגיסטי – שינו לחלוטין את התייחסותו של האדם לעצמו ולזכויותיו. הראשון נתן, בין השאר, לגיטימאציה לאינדיבידואליזם וליכולת הבחירה האוטונומית של כל פרט במרחב התבטאותו הפנימית והחיצונית; השני, בעיקר הזרם הפרוידיאני שלו, פרץ את שסתום הבטחון שבין עולמו היצרי־אגרסיבי של האדם לבין מודעותו, תוך שהדגיש את חשיבות המודעות והשפעתה על־פני כל מחסום מוסרי כובל ומעוות.

ההנחה שבבסיסם של שני קווי־חשיבה אלה, שקבעו לא במעט את פני התרבות בתקופתנו, היתה כמובן שהאדם הבריא מסוגל להיות אוטונומי ולעשות שימוש נכון בחופש הבחירה שניתן לו, ובהתאם לכך לאמוד נכונה גם את היחס שבין דחפיו האגוצנטריים ובין „חוסמי העונקים", שמקורם בסולם הערכים המוסרי שהוא בסופו של דבר „מותר האדם".

אלא שבמרווח שבין אידיאה והגשמתה, התפוגגה, כדרכן של תיאוריות, גם תיאוריה זאת. יותר ויותר מתברר, שחופש ואוטונומיה אישית חייבים בתוספת של „בערבון מוגבל", כדי שלא יהיו לאנארכיה נפשית־פנימית או חיצונית־התנהגותית, ושדחפים אגוצנטריים, אם אין מוסתים את ניקוזם על־ידי שסתום בטחון – חוקי או טיפולי – סכנת הצפה ופגיעה קשה נשקפת מהם, הן לפרט עצמו והן לזולתו.

אחד ממוקדי הסכנה המרכזיים שנחשפנו, בעיקר בשל השפעת הגישה הפסיכולוגיסטית על חיינו, היה, כנרמז, זכויות ה„אני", שתפחו והלכו על חשבון פניית ה„אתה" – הלגיטימציה „לעשות מה שבא לי", ובעיקר „להגיד מה שבראש שלי", גם אם אלה אינם לרוחו של הזולת. והדברים ידועים. אף־על־פי־כן הורגלנו. גם במקרים התריפים והבוטים ביותר של „חופש ביטוי", בסייגים כלשהם, בעיקר בנושאים הכאובים של נכות ומוות, ובמיוחד כשמדובר ביחסים בין הורים וילדים.

עתה פורסמו שני ראיונותיו של יוסי קריים עם בנו יואב (ב„חדשות" וב„מוסף המוספים" בטלוויזיה) וקטעו גם קוד מוסרי־אנושי זה. „אילו ההחלטה היתה נתונה בידי, לא הייתי נותן לך להמשיך להיות בגיל שנה, שנה וחצי" – אומר האב לבנו בפנים נינוחים, סימפאטיים כמעט, מול המצלמות וקהל מראייניו, צופיו וקוראיו, ובתמימות מזועזעת הוא ממשיך: „תגיד לי, יואבי, אתה שונא אותי בשביל זה?" ויואב, מניה וביה: „חס וחלילה".

ובהמשך, מפי אותו אב, איש הרוח, בעבר הלא־רחוק עורך עתון ספרותי: „הוא דפוק (הילד באותיה) וכל החיים שלו יהיו דפוקים... בבית הזה כבר היו יכולים להיות חמישה ילדים, אם לא היינו עסוקים בלטפל בו". ועוד בהמשך: „תשמע (לכתב), אם נ. מוליכה מחר ללדת ואם נולד לנו ילד עם סי־פי; אני גורם לו למות", ועוד בהמשך: „אין איפה לשים ילד כזה... אם יואב היה ילד שלא מבין ובנוסף לזה נכה, אתה שם אותו במוסד ושלום על ישראל. אבל יש לך ילד עם אינטליגנציה..."

ומדובר, אכן, בנער כבן 12, יפה פנים, בעל אינטליגנציה גבוהה במובהק; הנכות הפיסית אמנם מגבילה ומכבידה, אבל רחוקה מלהיות משתקת פעילות; נער זה יוכל לעסוק בעתיד בכל תחום רוח שיחשוק לעסוק בו, אם רק יוסדרו בשבילו מעקפים טכניים מתאימים ואפשריים.

ידוע לי, מתוך עבודתי, עד כמה גדולים הסבל, הכאב, עגמת־הנפש האכזבה והזעזוע, של הורים המטופלים בילד פגוע. ידוע לי עד כמה בלתי־נסבלת לפרקים היא תחושת החנק, האין מוצא, הצורך בשחרור, ההרהור האסור – לו היה אחרת, לו בכלל לא... אלא שבמקביל ובמעורב עם אלה קיים גם הקשר העמוק, הסיפוק מכל הצלחה, חוויית המאבק והנצחונות הקטנים והגדולים ובעיקר, חיפוש דרך חיים שתפתח לפני הילד הפגוע אפשרויות לנצל את המשאבים הבריאים הקיימים בתוכו. כל שכן כשמדובר בילד מחונן ובעל מוטיבאציה עצומה לחיים.

„אני רוצה לחיות", אומר יואב. „אני אוהב את החיים" (המלה „אהבה", אגב, או מקבילות לה, אינה מופיעה אפילו פעם אחת בלקסיקון ההורי – לאורך כל עמודי הראיון).

לו דובר בהתפרצות הורית במעמד טיפולי או בעידנא דריתחא, בחדרי חדרים של ביתם, היה לבי אתם ולהם, אבל חשיפת ילדם לפרהסיית התקשורת ו„הניתוח" הראציונלי הפרפורמאטיבי? („תקום רגע יואב, תעמוד, תלך"), תוך הדגשת הסבל הקשה הנגרם למשפחתו בגללו, וכל זה בשיתופם הפעיל רב־ההנאה־התמימה של מראייניו – אנשים רגישים, נציגי הספרות העברית ונושאי דברה של המערכת החינוכית; ובהשתחצנות הפסוודו־פסיכולוגיסטית: „אצלנו מדברים חופשי, בגלוי על הכל" – כל זה עורר בי צמרמורת, ולא רק בגלל הפגיעה בילד המיוחד הזה (פגיעה שלטעמי היא לא פחות קריטית מהמגבלה הפיסית שממנה הוא סובל). הצמרמורת התעוררה בי למחשבה על ההשפעה שעלולה להיות לחשיפה מעוותת מעין זו על מאות ואלפי הילדים הלוקים בראייתם, בשמיעתם, בהליכתם, ואולי בהמשך גם על הג'ינג'ים, המנומשים המרושקפים ואלוהים יודע מי עוד.

צמרמורת, בגלל שבריר התחושה שראיית־עולם כמו זו העולה מהראיונות, ברמה הפילוסופית והביצועית שלה, מוכרת לי מאיפשהו ומשתלבת, כמעט מאליה, במאורעות אחרים הפוקדים את המדינה יום־יום בעת. עד שנדמה כי אותו נער, עולה ממרוקו, שבו פתחתי, יכול היה לצרף לנימוקיו מאז ארגומנטציה ערכית, כמו למשל: „שם" ידעתי שחובתם של הורים לתת חיים ולא לקחת חיים, ובכלל, שילדים מכל סוג ועם לא הורגים רק משום שהם גורמים הפרעה או הטרדה לסביבתם.

הייתכן שבשל השבר המוסרי הכללי העובר עלינו לא מצאו לנכון אנשי המערכת החינוכית, הרגילה והמיוחדת, להגיב בדרך כלשהי על הנושא, כדי להקל על אוכלוסיית הילדים ה„לא מושלמים" שעל גורלה הופקרו?

שכר מנהלים / דויד מושיוב

שתי שכבות

ההוצאה הענקית על שכר המנהלים נופלת בסופו של דבר על ציבור הצרכנים. מישהו הרי צריך לשלם את המחיר

הגימלה בסך 30,000 דולר שנקבעה לארנסט יפת לא היתה בגדר מעשה חריג. מכוח הדיווחים שחברות ומפעלים הנסחרים בבורסה חייבים להעביר לרשות לניירות ערך נודע לציבור, כי רבים מהמנהלים ומהעובדים הבכירים של החברות האלה מקבלים שכר חודשי המשתווה לשכר שמקבלים 20, 30 ואפילו 40 עובדים רגילים. ביום ראשון 14 באוגוסט, למשל, התפרסם ב„ידיעות אחרונות" כי שכרו של נשיא סופרסל הוא 29,500 ש"ח בחודש; שלושה סמנכ"לים מרוויחים כל אחד 20,000 ש"ח בחודש; ומנכ"ל בנק כללי משתכר 23,700 ש"ח בחודש.

אלה דוגמאות בלבד, ומשכר גבוה נהנים מנהלים רבים בחברות המספקות שירותים ובמפעלי תעשייה. הציבור יודע על שכרם של מנהלי החברות הנסחרות בבורסה, אבל אין הוא יודע כמה משלמים או נוטלים לעצמם מנהלי חברות ומפעלים פרטיים, שאינם חייבים בדיווח. ברור שהוצאה ענקית זו על שכר המנהלים נופלת בסופו של דבר על שכם הצרכנים הרוכשים את מוצרי החברות האלה או נזקקים לשירותיהן. המשכורות הגבוהות נכנסות לחשבון העלויות של החברה או המפעל, וכדי לאזן את ההוצאות ואף להרוויח, החברה צריכה להעלות את מחירי מוצריה.

בה בשעה שמקצת העובדים נהנים ממשכורות אסטרונומיות, ממשיך ציבור העובדים השכירים במשק – וזאת ללא קשר לכישוריהם, הכשרתם, לימודיהם והתארים האקדמיים שלהם – לקבל משכורות נמוכות ביותר. דוגמה בולטת לשכר הנמוך הניתן במשק היא עשרות אלפי העובדים הנזקקים להשלמת הכנסה, משום ששכרם אינו מגיע לשכר המינימום שנקבע בחוק.

מאז עלה הליכוד לשלטון רוצה משרד האוצר להנציח מצב שבו יש במשק שתי שכבות – האחת נהנית מכל טוב, משתכרת שכר עצום, ובגלל המניעים האידיאולוגיים של הליכוד משלמת מס הכנסה נמוך יחסית; והאחת, המקיפה את רוב רובו של ציבור העובדים, משתכרת שכר נמוך, שאינו מאפשר לה לגמור את החודש, וחיה על אוברדראפטים בבנקים.

משרדי הממשלה אינם יכולים לקבוע מה יהיה שכרם של מנהלים ועובדים בכירים של חברות פרטיות. אבל עתה, כאשר רבים מבעלי המפעלים מתלוננים שמצבם קשה ומבקשים סיוע ממשלתי, יכולים המשרדים הכלכליים להשפיע בנושא. אפשר לבדוק את עלויות השכר של המנהלים, של הבעלים ושל העובדים הבכירים, ולהתנות את מתן הסיוע בהורדת שכרם.

מגמת השוויוניות, אשר מקימי ההסתדרות חרתו על דגלם, חלפה לפני שנים רבות כאשר בוטלה הדרגה המשפחתית שלפיה שולמה משכורתם של עובדי ההסתדרות בהתאם לגודל המשפחה שלהם, ולא בהתאם לידע, ליכולת ולתפקיד שלהם. במקומה הונהגה דרגת השכר המקצועית הנהוגה כיום. ואולם יש להדגיש, כי ההסתדרות לחמה כל השנים כדי לצמצם את הפער בין מקבלי השכר במשק. כיום גדל הקיטוב בין המנהלים המשתכרים עשרות אלפי שקלים בחודש ובין הצבא הגדול של העובדים המקבלים שכר נמוך.

ההסתדרות חייבת להילחם, פשוטו כמשמעו, בתופעה חברתית קשה זו. עליה לדאוג לכך שציבור העובדים יקבל שכר הולם תמורת עבודתו, שכר שיאפשר לו קיום הוגן, ועליה לעשות הכל כדי למנוע את השתרשות נורמות השכר הגבוהות של המנהלים.

هكذا من الأصل

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

כבד את אביך

ג'קי לוי, בנו של סגן ראש הממשלה ושר הבינוי, דוד לוי, החליט סופית להתמודד על ראשות המועצה המקומית בבית־שאן והוא עתיד להתמודד בשלב הראשון על המועמדות לתפקיד מטעם סניף הליכוד בעיירה. בעקבות החלטתו הסופית התפטר לוי בימים אלה מתפקידו כעוזרו האישי של ראש מועצת רמת ישי, דוד מוגל, איש בכיר במחנה לוי, כמובן. כזכור, נכרך שמם של השניים בחשדות למעשים לא כשרים במהלך עבודתם במועצה המקומית, אך המשטרה והפרקליטות במחוז הצפון לא גילו חומר מרשיע כדי להעמידם לדין. לוי ג'וניור העיד כי התייעץ רבות עם אביו בטרם גמלה בליבו ההחלטה לרוץ לבחירות בבית־שאן ועסקנים מקומיים בעיירה בעמק מעידים, כי חלק מההחלטה להתמודד נבע מהתהום העמוקה הפעורה בין משפחת לוי לבין ראש המועצה הנוכחי בבית־שאן, שלמה בן לולו, גם הוא איש הליכוד.
שמעון וייס

וזאת להוקרה

גם זאב רווח (סאלח שבתי) "מלביש ירוק". במסגרת מבצע ההתרמות "עץ תחת עץ" תרם רווח את חלקו וקיבל תעודה.
צילום: יונתן סלינגר/ישראל סאן

מאוצר הלשון הרוסית

יצירות משל "כוריאוגרף בלתי ידוע עד כה בברית־המועצות" – הרקדן יליד רוסיה, בלנשין, יועלו בפעם הראשונה על־ידי בלט בולשוי. כך הודיע הכוריאוגרף של הבולשוי, אנדריי פטרוב. הוא לא הוסיף באילו יצירות מדובר ומתי.

"25 שנים לא תפרתי חליפה חדשה, אך הרגשתי כי אני צריך לתרום את הכסף". גדליהו ערמוני (מימין) בן ה־90 תרם את כל חסכונותיו, 60 אלף ש"ח לפרוייקט הלביא; כאשר בוטל הפרוייקט העביר את הכסף לקרן לקידום ההכשרה הטכנולוגית לעובדי התעשיה האווירית. ערמוני אשר בנו בן ה־18 יאיר נפל במלחמת העצמאות בקרב על נבי יושע עם עוד 27 נערים, תרם גם את דירתו למוזיאון ישראל, שם נקרא אולם על־שם בנו. הוא מתגורר עם אשתו בבית האבות במוצא עילית. עד לפני חצי שנה היה שוטר מתנדב במשטרת ירושלים. ביום שישי קיבל ערמוני משר הבטחון יצחק רבין ומיו"ר מועצת המנהלים של התעשיה האווירית, מרדכי הוד, שי – "ארץ ישראל וירושלים" מאת דוד רוברטס.
צילום: דוד נאור

בחוץ הכל בסדר

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ניסה לשכנע את ראשי הישובים בגליל המערבי, במהלך פגישה עמם במלון קרלטון בנהריה, כי אפילו מנקודת ראות הסתדרותית־אגואיסטית, "צריך שיהיה לנו אינטרס ראשוני במעלה שמפלגת העבודה תזכה במערכת הבחירות הקרובה". קיסר קרא לראשי הישובים ליטול חלק פעיל בשכנוע אנשים בשטח בנכונות הרעיון. על כך העיר ראש עיריית כרמיאל ברוך ונגר: "לפעול ולא לעצור עד המקום ה־48 והלאה", ברומזו להצבתו במקום ה־48 ברשימת מפלגת העבודה לכנסת הבאה. קיסר, אגב, גילה באותה פגישה כי הוא מסתדר מצויין עם הפועלים בשטח: "אתם אין לי בעיות בכלל. הבעיה היא עם החברים שלי בהסתדרות המנסים להרוויח אישית רווח קטן מכל סכסוך. אלה רואים מיד בקצה האופק את התפקיד הבא שלהם ואת הקריירה. כבר מזמן הגעתי למסקנה שאם אסתדר עם החברים מהבית יהיה לנו טוב, כי בחוץ אין שום בעיות".
יוסי ליבוביץ'

שליח מצווה

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון ביקש בסוף השבוע מאיל התקשורת היהודי בברזיל, אדולפו בלוך, לדון בפגישתו הקרובה עם גורבצ'וב במצב יהודי ברה"מ. בלוך אירח את שר החינוך ויועצו, ישראל פתן, במשרדו בריו דה ז'נירו ובתחנת הטלוויזיה שלו, המצויידת במיכשור החדיש ביותר בעולם בתחום התקשורת האלקטרונית. אדולפו בלוך, יליד רוסיה בן יותר מ־80, סיפר לנבון כי הוזמן על־ידי נשיא ברזיל להתלוות אליו בביקורו הקרוב במוסקווה ובפגישתו עם מנהיג ברה"מ. נבון הציע להעלות בפגישה את רצונה של ישראל לקדם את היחסים הדיפלומטיים עם ברה"מ, להפציר בה לחדול מאספקת נשק מתוחכם לסוריה ולמתן את הפלשתינים הנתונים תחת השפעתה כדי לזרז את תהליך השלום במזרח התיכון.

מתחרים

ביון אורנס (בתמונה), הטוען כי הוא הגבר הקשיש ביותר בעולם, חגג ביום שישי את יום הולדתו ה־111. לרגל החגיגה השמיע שיר בטלוויזיה ואמר כי הצריך לחיות בעצרת רבש ומים. מאז הגיעו לגיל 100 הוא זוכה כל שנה לברכות ממלכת בריטניה. כורה הפחם לשעבר מדרום ולס מייעץ למעוניינים לחיות חיים כה ארוכים, לא להשתמש במעלית – לעלות במדרגות.
אבל את השיא האמיתי שוברים הגרוזינים: מיבלוד דוזידזה חגג 131 שנה להולדתו הסוד שלו – לא להתרגז מדברים קטנים ומטופשים. לדוזידזה 167 צאצאים המבוגר ביניהם בן 98. לרופא הלך פעם ראשונה בחייו בשנה שעברה, בגלל הצטננות.

אופנת הביליארד לא פסחה גם על קבלת ההחלטות של כרמלה אלברמן, שמיהרה לפתוח בצפון תל־אביב מועדון ביליארד (שבעה שולחנות מיובאים מאנגליה) עם מסעדה סובה. ובערב הפתיחה – הרשימה המסורתית: הדוגמניות תמי בן־עמי (במרכז) וקאררין דונסקי, הרוזנבלום, המעצב עודד גרא (מימין), יואל שר (משמאל), השדרנית ענת דולב, אילי גורליצקי ו...אחרים.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

על ערבות לבטחון העם

"ההיסטוריה מלאה הוכחות לכך, שהצבא הטוב והנאמן ביותר אינו ערבות מלאה לבטחון העם" – כותב יחיאל הירשביין ("דבר" 3.8.88) והוא ממשיך, כי יש מאמינים "שבורא עולם, ורק הוא, יכול להבטיח את שלומנו בתנאי שנקיים מצוותיו – ותלמוד־תורה כנגד כולם".
הדברים ברורים, אלא שאין בהם הוכחה לשום דבר.
לפני חודשים אחדים פירסמתי במדור זה – כתשובה למכתב דומה לנ"ל, כעין סקירה היסטורית בתולדות עם ישראל, ואחזור על מקצת מזה.
כל תקופה של לימוד־תורה מוגבר – סופה היה שבר ואבדון. מסעי־הצלב האיומים, שהשמידו המוני יהודים (או נתגלתה גבורת מסירות־הנפש העילאית על קידוש־השם), באו בסוף ימי רש"י ובימי בעלי "התוספות", כשהישיבות מלאו תורה "כמים לים מכסים": פרעות חמילניצקי – כהן נמחו מעל פני האדמה מאות קהילות יהודי פולין, באו בימים שפולין זו היתה מרכז היהדות בתורה וביראה, וגאוני תורה חיו ופעלו בה; האינקוויזיציה בספרד באה כ"גמול" (אוי ואבוי) על זה שיהודים, שהמירו דתם מתוך אונס (והם קדושים אנוסים) רצו לשמור על יהדותם בסתר, וידעו מראש כי הם מסכנים את עצמם, ולכשיתגלו יטעמו טעם ייסורי־גיהינום בעולם הזה.
ולא תמו באלה הראיות ההיסטוריות, כי תקופות מפוארות בעבודת ה' נסתיימו בייסורים ו"חבלים" (אלי חבלי משיח), והיה מי ששאל – זו תורה וזה שכרה והוא אלישע בן אבויה.
ולא נפרט את הקורות במאה ה־20 שלנו, כי אלה הן כמכוות־אש בבשרנו החי
ואין כאן מקרה של "ברי ושמא" כהגדרת הכותב, כלומר: בידי המאמינים ישנו הוודאי, ולצד שכנגד נשאר רק האולי. כי, כידוע, "ישועת ה' כהרף עין" – אינה מובטחת כללו וכי "דרכי השם נסתרות" וילוד־אשה אינו יודע את נפתוליהם.
"חלק העם שאינם מאמינים", כדבר הכותב, יודע שהוא איננו יודע עתידות. יהיה נא גם "חלק העם המאמין באמונה שלמה", כי ניתנו לאדם רק הניגלות, ואת הנסתרות יניחו נא ל"יודע נסתרות".
וההצעה המחוכמת "לתת אופציה" לכל מתגיים להחליף שירות צבאי בלימוד תורה – היא "התחכמות" של לאו־דווקא, "גוי אובד עצות" כבאמר בשירת האזינו. ההצעה איננה ראויה לתשומת־לב כלל.
יעקב שופט
רמת אביב

פייסל אל־חוסייני

הדמוקרטיה והתדמית

מעצרו המינהלי השלישי ברציפות של פייסל אל־חוסייני הוא פגיעה נוספת בתשתית הדמוקרטית של מדינת ישראל. בוודאי קיים צורך, גם במדינות הדמוקרטיות ביותר, לעצור אנשים החשודים בעבירות בטחוניות על סמך מידע חסוי ללא הבאתם לפני בית המשפט (למשל, אם צער זה יחשוף מקורות מודיעיניים וכו'). אך אם אמצעי זה ננקט באופן שיגרתי נגד אדם מסויים מתעורר החשש שאין בידי כוחות הביטחון ראייה כלשהי נגד העצור על ביצוע עבירה בטחונית או אחרת.
אם פייסל אל־חוסייני מהווה סיכון בטחוני יש להעמידו לדין על כך ולהראות שעמדותיו הפומביות המתונות (שהושמעה לאחרונה בכנס של "שלום עכשיו") אינה אלא מסווה לפעילות חבלנית.
ישראל תמיד הציגה את עצמה כמדינה הדמוקרטית היחידה במזרח התיכון. השימוש ההולך וגובר במעצרים מינהליים מן הסוג הנ"ל אינו מתיישב עם תדמית זאת.
דוד הרווי
ירושלים

האמת על האמת

למכתבו של דוד כהן, יו"ר הוועדה להגנת הדייר בוועד הפועל, "האמת על הגנת הדייר" ("דבר" 9.8.88), ברצוננו להתייחס לטענה אחת בלבד והיא שההסתדרות תובעת זה שנים הקמת ועדה ציבורית. אנו סבורים, שלפני שמקימים ועדות ציבוריות נוספות (בעבר דנו 5 ועדות ציבוריות ואחרות) בנושא, יש לקיים ולהגשים המלצות הוועדות הקודמות כגון:
1. ועדת "רפפורט" מיום 14.2.52.
לאפשר לבית־דין לקבוע דמי־שכירות מתקבלים על הדעת בדירות מ־2.5 חדר ומעלה בהתאם לצורתה, שטחה, ציודה, מצב בדקיבית ומצב תפוסה (צפיפות נורמלית תיראה ישיבתם של לא יותר משני אנשים בחדר אחד).
2. ועדת "אייזנברג" מיום 23.8.60.
א. הוועדה מצאה, כי הגיעה השעה להתחלת הערת רצועת הפיקוח ההדוקה על ענף בתים להשכרה.
ב. הוועדה ממליצה על הקמת קרן בכל רשות שתהיה מיועדת לשיפוצים בחלק החיצוני של הבית. הקרן תמומן על־ידי ארבעה גורמים: בעל־בית, דיירי הבית, הרשות המקומית והממשלה.
3. ועדת "רוזה" מיום 5.6.69 ו־5.7.70.
א. הוועדה היתה ערה לכך, כי יתכן ויש משכירים אשר הגיעה העת לשחררם מהגבלות בדמי־שכירות.
ב. הוועדה ממליצה על הענקת מענק דיור למשפחות המתגוררות בדירות מוגנות לאחר שיחוייבו לתת דמי־שכירות כלכליים.
ג. דמי־השכירות בדירות יהיו פונקציה של תכונות המושכר, האיזור והסביבה.
ד. דייר יוצא שלא שילם דמי־מפתח ומצבו הכלכלי מאפשר זאת, לא יהיה זכאי לקבל דמי־מפתח (עפ"י קביעת בית־הדין) ו/או לחלוקה אחרת בדמי־המפתח שלפי החוק הקיים.
4. ועדת "רוטנשטרייך" מ־1978.
א. דמי־השכירות המוגנים יהיו 60% מדמי־השכירות הראויים והנקבעים בשוק החופשי.
ב. דיירים שלא שילמו דמי־מפתח ומצבם הכלכלי מאפשר זאת ישלמו דמי־שכירות כלכליים מלאים.
לשם מה אם כן, דרושה למר דוד כהן וההסתדרות ועדה חדשה אם לא לשם משיכת הבעיה הכאובה לעוד 15 – 10 שנים.
חבר כהן הנכבד: זו כבר לא בעיה יותר של חוק הגנת הדייר, הבתים המוגנים מסביבך הולכים ונהרסים. באין בתים – אין דיירים מוגנים – ואין חוק הגנת הדייר.
נחמן לב־גורן
דובר התאחדות בעלי בתים
תל־אביב

ועכשיו, גרמניה המזרחית

בארץ דווח שגרמניה המזרחית החליטה להכיר בזכות קיומה של מדינת ישראל. פליאה היא על שום מה כה נתאחרה אותה הכרה לבוא. חיילינו בחזיתות המדינה מרוסים בנשק מתוצרת גרמני קטלני נמצא כבר זה שנים בידי הערבים, וכי לא מעט מחיילינו נפגעו הימנו.
עד עתה לא קיבלנו שילומים מגרמניה המזרחית. הם טוענים, שאין אצלם נאצים, ועל כן הם פטורים מלפצות אותנו. המזרח גרמנים גורסים, כנראה, שטיהור ארצם מפושעים נאציים הוא טובה אותה הם מעניקים לעם היהודי. מדינת ישראל אינה זקוקה להכרה בקיומה משום מדינה, ופחות מכל מגרמניה, תהא זו המערבית או המזרחית. שתיהן כאומת זקוקות להכרתנו האף אם לא יהיה חשבון הדמים בינינו סגור עד תום. ניתן לנהל פנקסנות דמים כוזבת במשך דורות. היא תצליח אולי להוליך שולל את הדור הצעיר של הגרמנים. היא לא תצליח לשנות את מהלך ההיסטוריה בדורות האחרונים, ולמרוח הדמים שממנו סבלו בעיקר היהודים, בבין [illegible] של הגרמנים.
מרדכי אנתייקר
תל־אביב

פועלים משך שנים

קראתי את מאמרו של ד"ר אורי מרינוב "אוויר נקי" ("דבר" 8.8.88) והופתעתי, כי אינו מצוי בעשייה ההסתדרות בנושא הבטיחות והבריאות העובדים, ובתוך כך איכות הסביבה במקומות העבודה. הוא גם הפך דיון בוועדת העבודה הרווחה של הכנסת על אודות בעיות אקולוגיות באיזור חיפה ומכליל על עמדתה של ההסתדרות בכלל.
האמת היא, שההסתדרות בכלל, והמחלקה לבטיחות גיהות ואיכות חיים בעבודה בפרט, פועלים משך שנים לקידום ושיפור איכות חייו של העובד על־ידי יוזמות בתחום החקיקה והתקינה, פרסומים, פעולות הדרכה וסיורים במפעלים ועוד. בהסכמי העבודה הקיבוציים המפעליים יש מאמץ להביא לידי ביטוי דגשים לשיפור וקידום איכות החיים של העובד.
אין בכוונת ההסתדרות להזניח את נושא איכות הסביבה או בריאותם של העובדים והיא תמשיך בפעולתה וביוזמותיה למציאת פתרונות גם באיזור מפרץ חיפה.
יאיר אנגל
מנהל המחלקה לבטיחות

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

לשכת העבודה בבאר־שבע

מספר הפועלים במושבה יחד עם חברי קבוץ "הכובש" מגיעה למאה וחמישים. הלשכה נתקלת בקשיים בהכנסת פועלים לעבודות הנטיעות. האכרים מבכרים להזמין פועלים מבחוץ.
ראוי לציין המנהג היפה שבה יש לעובר אורח זכות קדימה לעבודה. כך סודרו בעבודה 15 אורחים מטיילים.

חג נהלל הושבת ע"י הבצורת

ביום השנה השביעי לייסוד נהלל לא התקיימה החגיגה בצורתה המסורתית, מפני הבצורת בעמק. תמורתה שני תערוכות בלבד, של עגלות ושל עופות.

לפני 40 שנה

בסיס חדש לחיל־האויר הישראלי

בסיס חדש של חיל האויר הישראלי נפתח חגיגית, "אי שם בדרום הארץ". בטקס רב רושם בו השתתפו ראש הממשלה ושר הבטחון ד. בן־גוריון, נערכו כמה טיסות־ראווה ונערך גם מסדר של עובדי הקריה.

שוב התנקשה שיירה ליד לאטרון

שיירה שלפניה נסעה מכונית של משקיפי או"ם, הותקפה כשהתקרבה ללאטרון. נורו עליה יריות ממכונות ירייה. היריות באו מעמדת המשטרה בלאטרון.
התנה זו נמצאת בידי הלגיון הערבי ואין כל ספק שההתקפה נערכה על ידי הלגיון עצמו ולא על ידי כוחות בלתי סדירים.

פינת הנוסטאלגיה

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

כשאנו מתבוננים בשחקני ברידג' כיום, ושומעים אותם מדברים, נוצר הרושם כאילו "הם המציאו את משחקי הברידג'", וכדי להחזיר אותם לאמת ההיסטורית נביא יד ששוחקה לפני יותר מחמישים שנה. היד, שנכתבה על ידי אלפרד שיינוולד, שוחקה במשחק רעים.

	♠AK52 ♥876 ♦9643 ♣J9	
♠1094 ♥32 ♦AJ1052 ♣876	צפ / מז מע / דר	♠QJ8 ♥K94 ♦Q87 ♣K532
	♠763 ♥AQJ105 ♦K ♣AQ108	

מערב הוביל בדיאמונד, כנגד חוזה של 4 הארט. מזרח זכה באלוף וחזר בקלאב (חזרה בספייד מקשה על הכרוז), הכרוז ביצע עקיפה, מערב זכה במלך ושוחק קלאב נוסף, שנלקח עם הנסיך שבדומם. הכרוז המשיך בשמינית הארט, כשהוא משחק את המלכה מידו, מערב, שחקן בעל מעוף, ראה שאם יוכה במלך הארט, ויחזור בנה שיחזור, ימשוך הכרוז סיבוב נוסף של הארט, ימשיך באלוף ובמלכה קלאב, כשהוא משליך שני ספיידים מהדומם, ישחק את המלך והאלוף ספייד, יחזור ליד בחיתוך דיאמונד, ישחק את הספייד השלישי מידו, ויחתוך אותו בדומם, (כשהמנורת, חסר אונים לכל אורך הדרך. משום שבידו שני הארטים בלבד, ואילו ה־9 הארט הגורלית, נמצאת בידי מערב) ויבצע את החוזה. כל זאת "ראה" מערב בשבריר שניה, ולכן שיחק במהירות את ה־9 הארט על המלכה. בשלב זה "נוצרה" לכרוז אופציה נוספת, מכיוון שאם המלך הארט בידי מזרח (לאור העקיפה "המוצלחת"), כל מה שעליו לעשות הוא לחזור לדומם, לבצע עקיפה נוספת בהארט, למשוך את השליטים ולמסור בסופו של דבר לקיחה בספייד, וזה סיכוי טוב יותר מאשר הסיכוי של "הימצאות 4 הקלאבים ושלושת הספיידים באותה היד".
אולם מה לעשות כשבחיים לא כל סיפור נגמר בסוף טוב, ובמציאות כשהכרוז שיחק את המלכה ספייד, הושיט מזרח את ידו כדי לאסוף את הלקיחה, בטרם השליך מערב את ה־9 הארט, וכך גילה לכרוז שבידו אין שום "תמונה בהארט", וביטל את האפשרויות "שיצר" מערב, הכרוז הבין את "הרמז", המשיך באלוף הארט (כששני המתנגדים משרתים), והמשיך בקלאבים כשהוא משליך ספייד מהדומם...... וזה הסוף.
תארו לעצמכם כיצד היה הכרוז מגיב לו היה מבצע עקיפה נוספת בהארט, מערב היה זוכה בלקיחה. חוזר בהארט, והכרוז היה נאלץ למסור לקיחה בספייד.

אזורי יותר מארצי

(המשך מעמוד 7)

"היתרון היחיד בשיטה המוצעת הוא בהעלאת אחוז החסימה ל־2.5 אחוזים, אך שינוי זה אפשר להנהיג גם במסגרת השיטה הקיימת", אומר ד"ר בריכטה. הוא מציע לאמץ שיטת בחירות, המבוססת על העקרונות של השיטה המערב־גרמנית, אך תואמת את המציאות הפוליטית, החברתית והתרבותית שהתגבשה בישראל.
לדעתו, צריך לחלק את הארץ ל־14 אזורים, שבהם ייבחרו 80 חברי כנסת; 40 הנותרים ייבחרו על־פי השיטה הארצית־רשימתית הנהוגה היום. החלוקה האזורית תתבסס על הנפות הקיימות. כיום מחולקת הארץ ל־17 נפות. ד"ר בריכטה מציע לצרף את נפת צפת לנפת כנרת וליצור איזור שבו ייבחרו שני צירים; גם נפת עפולה ונפת נצרת יצורפו יחדיו וישלחו לכנסת ארבעה צירים. נפת רמלה ורחובות יהוו איזור אחד, בן שבעה צירים. גודל כל איזור בתוך 14 האזורים הנפתיים ייקבע על־פי מספר בעלי זכות הבחירה בה; מספר הנציגים שייבחרו בכל איזור ינוע משניים – בנפת צפת־כנרת – עד 11 בנפת תל־אביב. לנפת חיפה יהיו תשעה צירים ולנפת ירושלים – שבעה. שיטה דיפרנציאלית כזו, על־פי מספר בעלי זכות הבחירה בכל איזור, נהוגה בכל מדינות מערב אירופה, למעט צרפת ובריטניה.
המאנדטים בנפות יחולקו בין הרשימות שישיגו לפחות 2.5 או 3 אחוזים מכלל הקולות הכשרים במישור ארצי (אחוז חסימה). הבוחרים בכל איזור יבחרו את המועמדים מתוך רשימות מפלגתיות. לכל בוחר תינתן הזכות לבחור מועמדים הרצויים לו.
ד"ר בריכטה מונה את יתרונות השיטה הזו: מספר המפלגות יצומצם לכדי ארבע עד שבע ואף־על־פי־כן יינתן ביטוי נאות לזרמים המרכזיים בפוליטיקה הישראלית; כל המפלגות שיעברו את אחוז החסימה הארצי יזכו לייצוג יחסי הולם, בהתאם לכוחן האלקטורלי; יהודק הקשר בין הבוחר והנבחר; יבוטל תהליך מינוי המועמדים וסמכות המינוי תועתק מהמרכז למחוזות.
ד"ר בריכטה מציין, שהחלוקה הנפתית אינה כרוכה בצורך לחלק את הארץ על־פי שיקולים פוליטיים־אלקטורליים, כלומר אינה פותחת פתח למאניפולאציות בחלוקת האזורים על־פי אינטרסים מפלגתיים. ברשימה הארצית יוכלו המפלגות להציב במקומות הבטוחים מועמדים שהן מעוניינות להבטיח את בחירתם, אך הרשימה הארצית תשמש בעיקר להשלמת מכסת המועמדים המגיעים לכל מפלגה, בהתאם לשיעור התמיכה שזכתה בה בקרב ציבור הבוחרים. למשל, אילו התקיימו הבחירות לכנסת ה־11 לפי שיטת בריכטה היו זוכות הרשימות "אמת" ב־52 מאנדטים במקום 44 היום, כה"ל ב־47 מאנדטים במקום 41 ושאר המאנדטים היו מתחלקים בין ארבע מפלגות אחרות. כיום מחזיקות שש הרשימות האלה רק ב־102 מאנדטים וכושר התמרון והסחיטה של המפלגות הקטנות רב יותר.

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 2116
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 986 בגוש 6021, רח' מבורלסון מס' 6, חולון, הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה, 6% משטח המגרש, 250 מ"ר בשתי הקומות; ב. שונות – הקמת מקלט עילי במקום תת קרקעי.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן הקלה המבוקשת.
מגינה שלקבייץ
מבורלסון 6, חולון

הוועדה המקומית לתיכנון ולבניה אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1)
לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה (1965)
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לבנין ערים בקשה להתרת הקלה בבנס, בדירכה מ.ח.ב.צ. מפורשת מספר 138/03/2.
מהות ההקלה: תוספת של 1.02% למותר קיים, פתיחת דלת במתחם לחזית מערבית בבנין 152 שכונת גנים אילת.
שם המבקש: שי ציפורה וזהבי.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום במשרדי הוועדה המקומית לתיכנון ולבניה אילת. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע ע"י אישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה, לוועדה המקומית בעיריית אילת רחוב חטיבת הנגב 5, תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו.
רפי הוכמן
יו"ר הוועדה

אלמקס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 283731
בזל – בזל 25 – 5461806
ירושלים
מרפאת רוממה – המג' 28 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
כפר גנים – לוחמי הגיטו 6 9227416
בני־ברק – רמת־גן
יהלום־קריניצי 63 רמת־גן 721968
בת־ים
מזור – הכיבה רייך 20 בת־ים 585560

אלמקס

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של כתובות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות והתחנות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־435300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' וערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04־523566 כל יום מלבד ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 25.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים ניתן תורן הנוער לטיפול קדום לכאבי שיניים בהדסה עין כרם בהר הצופים – 02־446220
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־535316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
באר־שבע – 053־915999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נקמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 14.00 – 03־233923
קו מצוקה לקשישים 03־490465
האגודה להגנת [illegible] בישראל
סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טלפ' 239102 בימים א' – ה' 9 – 3

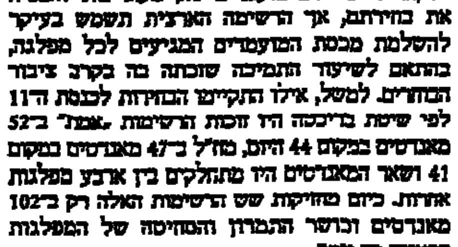

קטנה, נוחה, מהירה... חכמה!!!
הפקסימיליה הקומפקטית של HARRIS/3M עכשיו במבצע.
6 תשלומים ללא ריבית
תכונות: משדרת ב–15 שניות בלבד
בעלת 30 זכרונות קבועים
מדפיסה אשור שידור דו"ח תעבורה מלא
צלום מסמכים באיכות גבוהה
בעלת מזין אוטומטי ל–10 מסמכים
חותכת את הנייר אוטומטית... ועוד.
קנו עכשיו את התקשורת והשרות הטובים ביותר שכסף יכול לקנות.
EUROCOM הקשר שלך לתקשורת
יורוקום שווק (1986) בע"מ 03-7520666
ת"א והמרכז: אינטרפון (א. קלאר) בע"מ 03-7519192
חיפה: 04-330142 נתניה־חדרה: 053-613912
אשור משרד התקשורת 919.

רפואה / רבקה הרניש

חזון האיברים המושתלים

רופאים צופים השתררות של „פרוטקציוניזם מקומי" בארצות המבצעות השתלות. סימנים ראשונים לסגירת הדלתות בפני זרים נראים כבר בארה"ב, באנגליה ובצרפת

בקהילה הרפואית בארץ מעריכים, שבתוך זמן לא רב ייסגרו דלתות ארצות המערב בפני זרים הזקוקים להשתלות. בזכות ההשתלות ניצלו בשנים האחרונות חיי אנשים רבים, וההצלחה הנבאה גררה ביקוש גובר. הניתוח עצמו הוא כיום החלק הפשוט יחסית בהשתלות. גם סכנת הדחיה של גוף החולה את האיבר המושתל צומצמה במידה ניכרת בזכות התרופות החדישות. בעיית הבעיות כיום היא המחסור באיברים להשתלה. הדבר נובע בעיקר מרתיעתן של המשפחות מפני הרשאת השימוש באיברים של יקיריהן – לשון אחר: תרומה – וכן מן הצורך למצוא שתל שיתאים לגוף החולה.

„יהיה זה אך טבעי אם במצב של מחסור באיברים יתנו בכל מקום עדיפות לאיש שלנו", אומר בשיחה ל„דבר" ד"ר רישארד נקש, מנהל יחידת ההשתלות במרכז הרפואי „בילינסון", המובילה זה שנים בהשתלות כליה ובאחרונה הוסמכה על-ידי משרד הבריאות להשתלות כבד. ד"ר נקש צופה השתררות „פרוטקציוניזם מקומי" בתחום ההשתלות. סימנים ראשונים לכך כבר נראים, לדבריו, בארה"ב, באנגליה וגם בצרפת.

בבלגיה ובצרפת עניין תרומות האיברים להשתלה הוסדר בשנתיים האחרונות באמצעות חוק מיוחד. בשתי הארצות הללו החוק קובע, עקרונית, כי כל גופה מועמדת לתרומת איברים, למעט מקרים שמשפחת הנפטר מודיעה במפורש על התנגדותה לכך. במקרים כאלה מכבדים את רצון המשפחה. חוק כזה מבטיח פעילות רחבה בתחום ההשתלות, מציין ד"ר נקש. בארצות סקנדינאוויה, באנגליה וברוב ארצות מערב-אירופה, קבלת האיברים להשתלה מותנית בהסכמת המשפחה. כך גם בארה"ב. התניה זו היא מגבלה, אבל המודעות הרחבה בארצות אלה לעניין ההשתלות, מותירה עדיין לרופאים שדה פעולה רחב. לדברי ד"ר נקש, משפחות רבות מסכימות לתרום איברים של יקיריהן המתים. לעומת זאת בישראל המצב עדיין רחוק מאוד מלענות על צורכי הצלת חיים. „יש פירושים שונים לדיני ההלכה ואין חוק שיכול לתמוך בהחלטות המשפחה ברגעים הטראגיים", אומר ד"ר נקש. הוא מדגיש את הצורך הדחוף בקביעת מדיניות ברורה בתחום קבלת איברים להשתלה.

להצלחה בהצלת חיי אדם באמצעות ההשתלות הגיעה הרפואה לאחר שנים רבות של חיפושי הדרך, ניסויים ומחקרים. בהשתלת כליות הוחל בשנות ה-50, עם התפתחות האימונולוגיה – תורת החיסונים – שבאמצעותה חיפשה הרפואה פתרונות לתופעת הדחיה של האיבר המושתל. בתחילה הצליחו להאריך את חיי החולה בימים ספורים בלבד, אך נסיונות שנעשו בארה"ב לימדו, שאפשר להאריך חיי אדם בכמה וכמה שנים אם הכליה שמשתילים בו לקוחה מאחיו התאום. מכך הבינו אנשי הרפואה, שבהשתלות יש הכרח בתיאום הרקמות.

התפתחות נוספת במניעת הדחיה של האיבר המושתל הכשירה את הקרקע לנסיונות הראשונים שנעשו בארה"ב, ב-1964, בהשתלת הכבד והלבלב, ואחר-כך לנסיונות הראשונים בהשתלת לב, עד להצלחה המרשימה של פרופסור ברנרד בדרום אפריקה, שהאריך חיי חולה כ-18 ימים. אחר-כך באו הנסיונות בהשתלת ריאות ובהשתלת ריאות ולב, וכיום מבצעים השתלות של כליות, כבד, לב, ריאות, לב וריאות, לבלב ותאי לבלב שמפרישים אינסולין, מוח עצם והמעי הדק.

על-פי הסטאטיסטיקה תיפקוד השתל נשאר תקין בשנה הראשונה אצל 70 אחוז מהשתלות לבלב, 80 אחוז מהשתלות לב, עד 98 אחוז מהשתלות כליה שנתרמו על ידי אדם חי ואצל 75 עד 80 אחוז מהשתלות כליה שנלקחו מן המת. ההצלחה מעטה עדיין בהשתלת המעי הדק. כאן הרפואה עוד לא התגברה על בעיות שימור האיבר וגם לא על תופעה של דחיית הגוף על ידי השתל. אותה בעיה קיימת גם בתחום השתלת מוח העצם, ועם זאת נרשמת כאן הצלחה של 80 אחוז אם מבצעים את ההשתלה בזמן הנכון.

תופעת הדחיה קיימת רק לגבי שתל טבעי – איבר הקשור בתהליך אספקת הדם בגוף – היינו כליה, כבד, ריאות, לב, לבלב, מוח עצם והמעי הדק. ד"ר נקש מסביר, כי איברים כמו קרנית, עצמות, עור וגידים אינם קשורים בזיבור כלי הדם ומשום כך לגביהם תופעה של דחיית השתל פחותה יותר. אף שתהליך הדחיה מוסיף להתקיים לגבי האיברים הקשורים באספקת הדם, הוא ניתן כיום לבקרה באמצעות תרופות ובזכות ההתפתחויות המהפכניות בתחום האימונולוגיה, השתל נהפך לבסוף לחלק מהגוף.

הצלחת ההשתלה תלויה במידה לא מעטה גם באיכות האיברים המושתלים. על האיכות שומרים על-ידי המשך חימצונה של הגופה לאחר המוות. ד"ר נקש מסביר, כי בעולם קובעים מותו של אדם על-פי המוות המוחי. מוות מוחי הוא תהליך בלתי הפיך. הקביעה נעשית על-ידי קבוצת רופאים, המקיימים בדיקות קליניות ובדיקות מכשור. הגדרת מוות מוחי מסובכת מאוד אך קשוחה. לדברי ד"ר נקש, „לא היה מקרה אחד בעולם של התעוררות ממוות מוחי". הוא מציין, כי בארצות מערב-אירופה מסמיך החוק כל רופא להפסיק את פעולת ההנשמה במקרה של מוות מוחי.

השתלת כליות היא הבסיס למיומנות בכל ההשתלות – טוען ד"ר נקש. מבחינה זו יש ל„בילינסון" רקורד מצוין. השתלה ראשונה של כליה בוצעה ב„בילינסון" עוד ב-1964. ב-1981 הוקמה שם יחידת השתלות עצמאית, בראשותו של ד"ר ז'אקי שפירא, ומאז ועד היום בוצעו בבית-החולים יותר מ-500 השתלות כליות. בזכות שיתוף-הפעולה שקשרה היחידה עם בתי-חולים אחרים, גדל מספר תרומות הכליות-להשתלה שברשותה. היא גם פעלה להגברת המודעות הציבורית לתרומת איברים, בשיתוף פעולה עם רבנים מקומיים ועם ארגונים ציבוריים.

באחרונה שופרו ללא הכר גם התנאים הפיסיים של היחידה, שקיבלה תוספת שטח ומיטות. צוות כירורגיים, מרדימים ואחיות, שעברו התמחות בהשתלות במרכזים רפואיים מתקדמים באירופה, נמנים עם היחידה. היום, יחידת ההשתלות ב„בילינסון" לא זו בלבד שהיא ערוכה להשתלות כבד, והצוות מקווה שההשתלה הראשונה תבוצע בקרוב, אלא היחידה מוכנה מבחינת יכולתה גם להשתלות לבלב והמעי הדק שטרם נעשו בארץ.

ד"ר נקש מעלה על נס את המשפחות, שמספרן בארץ עדיין מועט מאוד, שהסכימו לתרום איברים מגופות יקיריהם להצלת חיי אנשים אחרים. „הציבור כולו חייב להן תודה והוקרה", הוא אומר, „אך אסור ששמן ייוודע". גם המשפחות עצמן מעדיפות, ברובן, להישאר בעילום שם. פרסום השמות מחטיא את המטרה ומרתיע את התורמים הפוטנציאליים – טוען ד"ר נקש ומציין, כי שמירת הסודיות חשובה ביותר לא מבחינת המשפחות התורמות בלבד אלא מבחינת החולים. לטובת בריאותו הנפשית של החולה מוטב שזהות התורם תישאר אנונימית.

כיום נמצאים בהמתנה להשתלות איברים שונים עשרות רבות של חולים. חייהם תלויים בנכונות המשפחות. בלי הסכמתן, לא תהיה לחולים אלה ישועה. להשתלות כבד בלבד זקוקים כל שנה כעשרים חולים. המערכת מוכנה, דרושה רק הסכמת המשפחות לתרומה.

אפשר להשתיל כליות, ואפשר להשתיל כבד, לב, ריאות, לבלב, מוח עצם, מעי דק, קרנית, עצמות, עור וגידים. הבעיה היחידה היא הקושי בהשגת איברים להשתלה.

זכרון / בלה קרני

„מוביל המדינה"

השבוע מלאו 13 שנה למותו של פנחס ספיר. האם היה „מוביל המדינה" או, כפי שטען, „שרת הציבור"?

בשנות כהונתו של פנחס ספיר כשר האוצר רווחה הדעה בקרב אוהדיו ומתנגדיו כאחד, כי „ספיר מוביל את המדינה". ספיר הסתייג מן התואר וחשד כי משתמשים בו מי שרוצים לגנות אותו. בשל הדינמיות שלו והעוצמה שצבר, שימש ספיר מטרה לחיצי הביקורת. מבקריו תקפו אותו לא רק בנושאים כלכליים. הם ראו בשלילה גם את השפעתו על החיים הפוליטיים ועל החברה.

מי בעצם העניק לספיר את העוצמה הזאת? התשובה לשאלה נמצאת ברשימת האישים שהתדפקו על דלתות משרדו ואשר ביקשו ותבעו, כל אחד על-פי דרכו, את התערבותו בענייניהם. בין האישים האלה היו ראשי מוסדות ציבור שנתקלו בקשיי תקשורת עם עמיתיהם, ראשי השלטון המקומי שהסתכסכו עם מינהל מקרקעי ישראל, אנשי חברת העובדים והקיבוץ המאוחד המדיינים אלה עם אלה ועוד. מפי כולם נשמעו אותן בקשות: „ספיר, דרושה התערבותך, הפעל את השפעתך". „ספיר, היה בורר, נקבל את הכרעתך". נוסח תקיף יותר נשמע מפי ועדי עובדים: „ספיר, עליך להמשיך להיות האפוטרופוס שלנו. איננו מכירים באיש אחר זולתך, לא לפני כן ולא בהווה ולא בעתיד".

ברוב המקרים ניסה ספיר להתנער מהאחריות הזו: „מדוע אני, העניין לא שייך לי" אבל בעיני ה„קליינטים", כפי שכונו בפי ספיר, לא היה זה סוף פסוק. הם חזרו כעבור שבוע-שבועיים כשבפיהם איומים: „ספיר, המערכת מתמוטטת, העסק מתפוצץ, הכסף יורד לטמיון. ספיר, אנחנו לא נלך לשר אחר, נמשיך לבוא אליך".

ואמנם, העניינים שהגיעו על שולחנו של ספיר הטרידו את מנוחתו. סקרנותו הציקה לו, והוא היה מתקשר עם הנוגעים בדבר, חוקר ודורש נתונים, נכנס לעובי הקורה של כל בעיה, ומתקומם על נזקים שנגרמו בעקבות סכסוכים. „לא אסבול זאת" – צועק ספיר לתוך השפופרת. וככל שספיר מתרתח, כך נושמים לרווחה המעורבים בסכסוכים על שעלה בידיהם להעביר את משא הבעיות אל כתפי ספיר, ועל שהצליחו להפוך אותו לשותף לאחריות ובהמשך לבורר, פוסק, מיישב הדורים ומדין דברים.

את משרדו של ספיר פקדו אישים מכל גוני הקשת הפוליטית, וכהם אישים שהתנגדו לשיטתו. מי שידעו להעריך את מעורבותו הרגשית בכל יוזמה ידעו לערב אותו בענייניהם באמצעות האוהדה, כי בלעדיו לא יקום דבר. באו גם יזמים לקבל תמריץ ואפילו טפיחה על הכתף. ומי שלא עשה את דרכו אל ספיר, לא התבייש להשתמש בשמו – "ספיר אמר". גם אם השומע יפקפק באמיתות הציטוט, טוב שהשם ייקלט באוזניו.

נסיונותיו של ספיר להפריך את המוניטין שיצאו לו על עוצמה וכוח השפעה עלו בתוהו. הגדרתו העצמית, „אני בסך-הכל שרת הציבור", עומעמה על-ידי אינטרסנטים שהעדיפו את ספיר „מוביל המדינה".

מידע

גרנאדה

★ היחס שבין מספר המוקשים, תרמילי הפגזים, והפצצות שלא התפוצצו, לבין מספר הכבשים על האי גרנאדה – 1:4.

★ היחס שבין כל אלה, לבין מספר האנשים שגרים על האי – 89:1.

מתוך האינדקס של הארפר'ס.

גרמניה / שלמה שפיר

מנירנברג נפתחה הרעה

טקס חנוכת יד זכרון לבית-כנסת שהחריבו הנאצים. על האירוע האפילה פרשה המשמשת תזכורת לקושי לסלק מבתי-הספר מורים המכחישים את השואה

אלפים לא צעדו ב-7 באוגוסט ברחובות נירנברג לטקס חנוכת יד הזכרון לבית-הכנסת הגדול, שנחרב לפני חמישים שנה בפקודתו של ה„גאולייטר" הידוע לשמצה, יוליוס שטרייכר, מו"ל „שטירמר". פנייתו של ראש העירייה הסוציאל-דמוקראטי לכל תושבי המטרופולין, השניה בגודלה בבוואריה, להשתתף במצעד הזכרון, לא נתמלאה. אך כמעט כל בני הקהילה היהודית, המונה כ-300 איש, ויותר מ-500 נציגי העירייה, הממסד הפוליטי, האיגודים, הכנסיה הקאתולית והפרוטסטנטית, שיוו לאירוע אופי מכובד. גם מיליוני צופי הטלוויזיה יכלו לראות זאת ביומני החדשות.

שטרייכר הקדים את הריסת בית-הכנסת בעירו לשריפתם של רוב בתי-הכנסת בגרמניה בליל הפרעות של ה-9–10 בנובמבר 1938, מתוך רצון להבליט את אופיה של „העיר הגרמנית ביותר". ב-1946 הוצא שטרייכר להורג, יחד עם שאר פושעי המלחמה המרכזיים. מצבה צנועה, שהוקמה ב-1971, מאזכרת את חורבן בית-הכנסת. למבקרים רבים היא נראית צנועה מדי.

ארנו המבורגר, אחד הניצולים המעטים מקרב תושבי העיר, היה עד למעשה של שטרייכר. זה כמה שנים הוא יו"ר הקהילה היהודית ומכהן גם כחבר מועצת העיר נירנברג מטעם המפלגה הסוציאל-דמוקראטית. הוא לא שקט עד שהעירייה מימשה את הצעתו לכונן יד זכרון בולטת בכיכר המרכזית, על שם המשורר האנס זאקס – הזכור גם מהאופרה המפורסמת של ריכארד ואגנר „המייסטרזינגר מנירנברג" – שתזכיר למבקרים הרבים מה קרה ליהודים בעיר זו (מ-9000 היהודים שחיו בעיר ב-1933 שרדו חזרו לעיר כשבעים איש). במסגרת האירועים לציון חמישים שנה לפרעות נובמבר פרסמה העירייה גם חומר הסברה על תולדות יהודי נירנברג, מימי הביניים. 628 נספו שם עוד בימי מסעות הצלב.

על האירוע הטראגי הזה האפילה פרשה אחרת, שהיא תזכורת לקשיים לסלק מורים אנטישמיים מכחישי השואה מבתי-הספר הגרמניים. עת ארוכה לחמו יו"ר הקהילה היהודית וחבריו להנהלת העירייה מטעם הסוציאל-דמוקראטים נגד מורה בגימנסיה, שהטיל ספק בהיקף השמדת היהודים על-ידי הנאצים ובאחריותו של אדולף היטלר למלחמת-העולם השניה. המורה הימני טען, שנפל קרבן להאשמותיהם של שמאלנים וכי למעשה רצה להציג את פשעי הנאצים רק בדרך מאוזנת יותר, תוך השוואתם עם פשעיהם של בעלות-הברית בקואליציה האנטי-גרמנית. גם מספר הקרבנות היהודים שנוקבים, ששה מיליונים, הוא, לדעתו, מספר דמיוני, שאינו מתבסס על הוכחות: „הצלב האדום הבין-לאומי הציג רק רשימה של 300,000 קרבנות עם שמות ותאריכים".

עתה פסק בית-הדין המנהלי העליון של בוואריה, שאין לעירייה זכות להרחיק את המורה הנ"ל מרשת החינוך וכי עליה להעסיקו החל בשנת הלימודים החדשה, אם כי לא יוכל לפקח על לימודי ההיסטוריה ואף הורד בדרגה אחת בסולם הדירוג של המורים. איגוד עובדי החינוך – המקיים קשרי גומלין הדוקים עם הסתדרות המורים בארץ – הוציא את המורה הנ"ל משורותיו עוד ב-1979. בגילוי-דעת שפרסם בתחילת החודש קבל על שרבים מדי האנשים המכהנים בתפקידי-מפתח, שלא ייחסו בעבר חשיבות מספקת להתמודדות עם העבר הנאצי.

ארץ חמדה / צבי אילן

מעכברה ועד עוזה

מתברר שהעברים הקדמונים השתמשו בכותנה כבר בתקופת המקרא.

ימי הקיץ ימים טובים הם לחקר הקדמוניות. בשעה שרבים מתמקמים מול מזגנים ומאווררים, יש משוגעים היוצאים אל השמש הקופחת ואל האבק ומתחפרים באדמה, לחשוף עוד ועוד מעתיקות הארץ.

מקום ראשון שעליו דווח הוא עכברה, הכפר היהודי הקדום השוכן מדרום לצפת ונמצא עתה בתחום העירוני של צפת. לאחרונה פונה הכפר הישן ותושביו עברו לבתיהם החדשים ממערב לנחל עכברה. עתה אפשר לחקור בלי הפרעה את שרידי הכפר העתיק. עכברה הוא ישוב מפורסם וחשוב בתולדות הארץ. לא הרחק ממנו, במערות סלע עכברה, בנה יוסף בן מתתיהו מבצר בימי המרד הגדול נגד הרומאים. במקום היתה ישיבה „חקלאית" של רבי ינאי, ובמשך דורות קידשו כאן יהודים את קברו וקבר שני בניו.

במאה ה-16 ביקר במקום הנוסע רבי משה באסולה וסיפר על שרידי בית-כנסת שראה במקום, ואף הצרפתי גרן ראהו במאה הקודמת. שרידים מעטים של הבניין נראו בשנים האחרונות על פני השטח, בכלל זה אבני גזית גדולות שנתלשו מקירות הבניין ותריסים מעוטרים. לאחר שנפרצה דרך בתחום הבניין יצא עמנואל דמתי, הארכיאולוג של צפת, לחשוף את הבניין. עזרו לו בכך יואל פרל ממינהל המקרקעין וקבוצה של תנועת נע"ם, שאירגן הרב יוסף הקלמן. לאחר שפונו מרצפי וכל ברפת סמוכה נתגלה ראש הקיר הדרומי של הבניין, ששרד כנראה לגובה מטרים אחדים. לפי הערכת דמתי, גודל הבניין היה 18x14 מ'. גילויים נוספים צפויים בהמשך. כאתר עתיקות, יש למקום פוטנציאל רב – שרידי עבר חשובים, עם בוסתנים ומעיין.

כותנה מהתקופה המקראית

ד"ר יצחק בית-אריה סיים את חפירות העונה השישית האחרונה במצודת עוזה המקראית שבקירבת ערד. המצודה התקיימה במאה השביעית וחרבה עם חורבן בית ראשון, ב-586 לפני הספירה. היא שוב שימשה מצודה בתקופה ההלניסטית, במאה השלישית לפני הספירה ובתקופה ההרודיאנית. היתה זו מצודה שבתוכה סימטאות מצטלבות ומחוץ לה חלקלקה וקיר תמך.

בסמוך לעוזה שכן ישוב שהשתרע על שטח של שבעה דונמים. בחפירות נתגלו עד כה 26 כתובות על חרסים (אוסטרקונים), מהן שתיים שנתגלו בעונה האחרונה. אלה הן כנראה רשימות של שמות. באחת מהן מופיעים השמות „יהומלך" ו„בן חגב", וכנראה גם „בן אגר". כן נתגלה אוסטרקון ובו כתובת ארמית בת שתי שורות מהתקופה ההלניסטית. הן לא פוענחו עדיין.

תגלית מעניינת ורבת משמעות היא פקעת חוטים, צבועים אדום, שהיתה מוצפנת באפר של טאבון אפיה מהתקופה הישראלית. בתחילה חשבו שזה פשתן, כפי שמוצאים לעתים בארץ, אולם שלוש מעבדות לבדיקת סיבים מצאו כי אלה חוטי כותנה. זה דבר מעניין ביותר. בדרך כלל היה ידוע, שבמזרח-התיכון החלו לגדל כותנה בתקופה ההלניסטית-רומית, והנה לפנינו כותנה מהתקופה המקראית.

ד"ר בית אריה מעלה את האפשרות, שייבאו את החוטים הללו מהודו או מסודן. בינתיים התברר, שגם במצודת כונתילת עג'רוד, שחפר זאב משל, נמצאו כמה חוטי כותנה. היה זה כלי-בד נדיר ומיוחד במינו, עד שחשבו שהם מימינו. עתה, עם הגילוי בעוזה, הגיעו למסקנה שגם אלה חוטים עתיקים.

הכינוס ה-41 לידיעת הארץ של החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה יתקיים בחול-המועד סוכות, ב-28–29 בספטמבר, ויעמוד בסימן 40 שנה לישראל. בכינוס השנה יושם דגש בסיורים באתרים ארכיאולוגיים שנחפרו השנה, כגון תל דור, תיאטרון ומצודת שוני, חווה האחוזה החקלאית ברמת הנדיב שליד זכרון-יעקב ובית-שאן הקדומה. לאחר הסיורים יתכנסו שני מושבי הרצאות, האחד ברמת הנדיב והשני בתיאטרון העתיק של בית-שאן. המעוניינים בפרטים יכולים לפנות לחברה בירושלים (אבידע 5 או ת.ד. 7041).

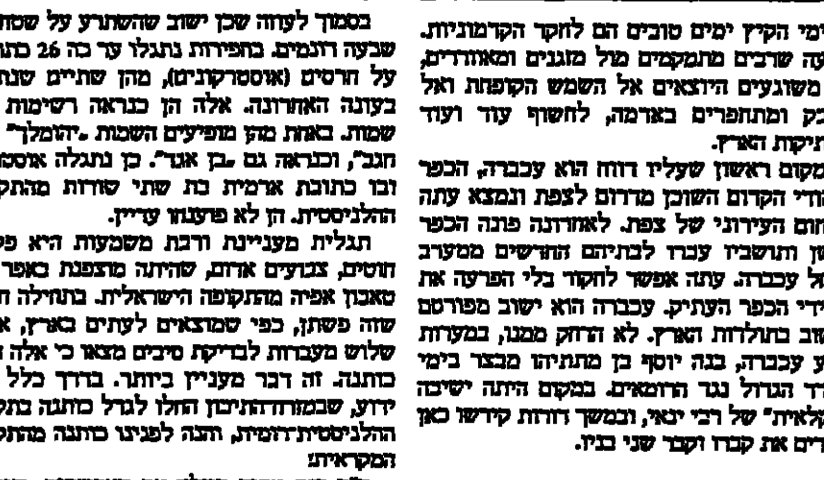

יותר מסתם פקעת חוטים. הכותנה היתה מוכרת לתושבי ארץ-ישראל כבר ב-600 לפנ"ס, ולא מהתקופה ההלניסטית כפי שסברו החוקרים קודם.

השטחים / דני צדקוני

הגאווה והדאגה

בשנת 86' היה היקף הייצוא מהשטחים לירדן 99 מיליון דולר. עכשיו חוששים תושבי השטחים שהייצוא יופסק.

יש מי שטוען שתמיכת ירדן בשטחים נופחה ניפוח מלאכותי ושלאמיתו של דבר אין היא גדולה כלל. ואכן, אם מחלקים ארבעה מיליוני שקלים – התמיכה שהעניקה ירדן השנה לעיריות בשטחים – במספר העיריות, מקבלים סכום מבוטל ממש. גם הסכומים שהועברו לפרוייקטים שנכללו בתוכנית החומש הירדנית לשטחים הסתכמו במיליונים ספורים של דולרים.

נראה כי מתוך הצעדים הלא-ברורים-סופית שנקט המלך חוסיין כלפי תושבי השטחים, הקשים להם ביותר הם הפגיעה בייצוא וביטול המשרד לענייני הארמות הכבושות. משרד זה, שהוקם ב-1980 ושבראשו עמד מרואן דודין, היה כתובת לתושבי השטחים. העברת נושא השטחים למחלקה במשרד החוץ הירדני פירושה, בעצם, ביטול הכתובת המיוחדת הזאת.

היקף הייצוא מיהודה, שומרון ועזה לירדן נע בין 75 מיליון ל-100 מיליון דולר בשנה. ב-1986 הוא הסתכם ב-99 מיליון דולר. אשתקד, בקצת פחות. גורמי לחץ בירדן ראו ביצוא זה תמיד בעין עויינת, מטעמים אינטרסנטיים מובהקים. עכשיו, חוששים בשטחים, יגבר לחצם של אלה. הפסקת היצוא מהשטחים לירדן, שאין ויכוח על השלכותיו החמורות על כלכלת תושביהם, היא מקור דאגה גם לשלטון הישראלי. זה חושש מפני הנזקים שייגרמו למגדלים הישראלים, העלולים למצוא שהשוק מוצף בתוצרת חקלאית זולה מהגדה ומהרצועה. בעניין זה כבר התקיימו דיונים ושורטטו תוכניות מגירה, אך קשה להניח שהבעיה תיפתר בקלות. לכן נעשים מאמצים, במישור המדיני, למנוע את סגירת גשרי הירדן בפני תוצרת חקלאית האחרת מהשטחים. מה שברור הוא, שהשוק האירופי, למרות הסימפטיה שהוא רוחש למצוקת הפלשתינאים, אינו יכול להיות שוק חליפי לשוק הערבי הקולט את תוצרת השטחים; השוק הערבי פחות מפונק בדרישותיו מהשוק ההולנדי, הגרמני או הצרפתי.

עדיין קשה להעריך כיצד ינהגו הירדנים בתחומים אחרים החיוניים לחיי התושבים בשטחים, בעיקר בגדה ופחות ברצועה, כמו בנושאי חינוך, דרכונים, מעברים וכדומה. על-כל-פנים, השלטונות הישראלים החליטו למנוע מגורמים שונים בשטחים למלא את החלל שהותירה ירדן בתחליפים שונים, כדוגמת הרעיונות שהועלו בסוף השבוע שעבר בכינוס של נציגי האיגודים המקצועיים, היצואנים והיבואנים, עתונאים, וחקלאים תומכי אש"ף במזרח ירושלים.

בהקשר זה יהודק הפיקוח על הזרמות כספים מחו"ל לתושבים והם יהיו רשאים לקבל רק 400 דולר, אחת לחודשיים, ברישום אישי שלא באישור השלטונות. יתכן שבעתיד יצומצם פרק הזמן שבו יוכלו לקבל את הסכום הזה לחודש בלבד. ארגונים בין-לאומיים הפועלים בשטחים קיבלו הנחיות בתחום זה, וכן יועברו הנחיות למשלחות זרות המבקרות בארץ, כדי שלא ייהפכו, שלא בידיעתן, לצינורות להעברת מה שמוגדר כ„כספים עויינים" לשטחים.

ישראל, שבעבר התפארה שהיא מפתחת את השטחים, מתמקדת לאחרונה בגביית משאבים מתוכם, כדי לממן את פעולות המינהל האזרחי שם. נראה שהשלטונות רואים בדגם העזתי מרשם להצלחה – באמצעות תקנות אדמיניסטרטיביות וכוח צבאי הכופה אותן, גבו ברצועה מיליוני שקלים מאלפי תושבים, שאולצו להחליף את תעודות הזיהוי שלהם ואת לוחיות הרישוי של כלי רכבם. עד כה הוחלפו 3,000 לוחיות כאלה ברצועה. הדגם הזה יועתק לגדה. בעוד כמה שבועות יחוייבו גם בעלי הרכב שם להחליף את מספרי כלי-רכבם. אגב, בעזה הסוערת והנאנקת תחת העול, מנסים התושבים להשתחרר מהלחץ בשיטה הבדוקה, שיטת הבדיחות. אחת האחרונות שבהן אומרת, שבקרוב יוחלפו גם מספרי הבתים ובעליהם יחוייבו, כמו בעלי תעודות הזהות והמכוניות, לשלם אגרה תמורת ההחלפה ובהזדמנות חגיגית זו גם לשלם מסים ולפרוע חובות.

מסמך / נח זבולוני

המספד של קוק על הרצל

אילו היתה ההקצנה במחנה הדתי בימים ההם חזקה כפי שהיא כיום, לא היינו זוכים לפנינה ספרותית ברמות ההספד של הרב קוק על חוזה המדינה

ההספד שנשא הרב אברהם יצחק הכהן קוק לפני 84 שנים, ביום מותו של חוזה המדינה בנימין זאב הרצל, העלה באחרונה מנבכי ההיסטוריה את הפרשה המופלאה, הקשורה למותו של הרצל. לו היתה ההקצנה החרדית, שחלה בקרב היהדות הדתית לאומית בשנים האחרונות, קיימת בעת פטירתו של ד"ר בנימין זאב הרצל, חוזה המדינה, ספק רב אם היינו זוכים לפנינה ספרותית ברמות ההספד הזה.

הרב אברהם יצחק הכהן קוק, מי שהיה הרב הראשי האשכנזי הראשון לארץ־ישראל, מגדולי התורה ואישי הרוח של הדורות האחרונים ומנהיגה של התנועה הציונית הדתית, היה קרוב לתנועת העבודה. הוא קיים ביקורים תכופים במושבים ובקיבוצים, ועמד עמם בקשרים הדוקים. לארץ עלה בשנת 1904, כדי להיות רבה של יפו, לפי הזמנת יהודי המקום, אבל למעשה היה רבם של כלל ישראל, של הישוב החדש בארץ־ישראל שהעיר יפו היתה מרכזו. בחותמת הרבנית שלו חקק את המלים הבאות: "עבד לעם קדוש על אדמת הקודש פה עיר הקודש יפו והמושבות".

בשנת 1914 נסע הרב קוק מיפו לאירופה להשתתף בוועידת היסוד של אגודת־ישראל. משנבצר ממנו לשוב ליפו בגלל פרוץ מלחמת העולם הראשונה, שהה בגרמניה, שווייץ ואנגליה. בלונדון, שם עשה עד 1919, סייע לפעולה המדינית הציונית ותקף בחריפות את המפריעים להשגת הצהרת בלפור.

ב־1919 חזר לארץ־ישראל ונתמנה לרבה של ירושלים וב־1921, עם הקמת הרבנות הראשית לארץ־ישראל, נבחר לראש בית־הדין הגדול. ובכך היה לרב ראשי האשכנזי הראשון לארץ־ישראל. מיד עם התמנותו לרב ראשי, החלו הקנאים הקיצוניים של "אגודת ישראל" והישוב הישן, שהיו למעשה ה"נטורי קרתא" דאז, להתקיף אותו ולבזותו ברבים.

חוקרי הרב קוק ותורתו פרסמו באחרונה אגרת שהיתה בלתי ידועה, שכתב הרב קוק לחותנו הרב אליהו דוד רבינוביץ־תאומים (אדר"ת), שכיהן כרבה של ירושלים (1843–1905) ושל עדת הפרושים האשכנזים, שבהשפעתו נתמנה הרב קוק לרבה של יפו. האגרת הבלתי ידועה של קוק, על ההספד, אינה מופיעה באגרותיו ובספריו הרבים, שראו אור. באגרת נאמר, כפי שפורסם באחרונה, כי הצידוק העיקרי להספד שנשא הרב קוק על הרצל, היה – שמירת שלום בית בישוב. הרב, שכיהן אז כרבה של יפו, נתבקש על־ידי הנציגים הרשמיים של הישוב החדש לעלות לירושלים ולהשתתף בהספד על ד"ר הרצל. אילו סירב, היתה פורצת מחלוקת בישוב היהודי הצעיר המתחדש. הרב נעתר.

בהספד לא הזכיר אף במלה אחת את השם הרצל, אולם יש בו יותר מאשר רמזים שהוא מספיד מנהיג ציוני והוא אף משווה אותו ל"משיח בן יוסף". הדבר עורר בשעתו זעם רב בקרב הציבור החרדי ואף פורסמו נגדו כרוזות מחאה.

ההספד על הרצל נפתח במלים אלה: "ביום זה יגדל המספד בירושלים כמספד הדדרמון בבקעת מגידו (זכריה י"ב, י"א), כלומר כמו שספדו בעיר הדדרמון שבבקעת מגידו למלך יאשיהו, שנהרג בידי פרעה נכה, כך סופדים עתה להרצל. ובהמשך: "והנה חז"ל אמרו (סוכה, נ"ב, ע"א) שהספד זה יהיה על משיח בן יוסף שנהרג וצריך להבין בכלל למה אנו צריכים לשני משיחים, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, והרי התכלית המכוון הוא שנשיא אחד יהיה לכולם ודוד נשיא עליהם לעולם" (יחזקאל, ל"ז, כ"ה).

הרב קוק מתעכב על השוני שבין שני המשיחות, ומציין בין היתר: "כתור עקבא (כעקב) דמשיח בן יוסף נתגלה חזון הציונות המדינית בדורנו וזה גרם לסכסוכי דעות וריב אחים שכתוצאה מהם מת המנהיג מרוב יגון (כלומר הרצל – נ.ז.)".

הספד מסוג אחר לגמרי שנשא הרב קוק על החללים הראשונים שנפלו מידי הפורעים הערבים הוא בצורת מכתב ששלח לסופר אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ ז"ל (1854–1945), שהיה ידוע בכינויו אז"ר, והיה מקורב לרב קוק. אז"ר היה מראשוני הפועל־הצעיר ופועלי־ציון, עלה לארץ בשנת 1906, גר ביפו והיה מקשר בין הרב קוק ואנשי העליה השניה. בהספד, שהכתירו "על במותינו חללים", כתב הרב קוק לסופר אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ את המלים הבאות: "דמעה אחת לתוך באר של הדמעות על חללי בת עמנו, באר חרש ודמעות חרשות על חללים חרשים, על חללים צעירים ורעננים שנשפך דמם בידי בני נכר פה בארץ־אבות ולא סתם צעירים אלא צעירים בעלי לב ורגש בעלי נשמה שלהבית, שבאו לשם תחיית האומה והארץ, שמאסו בכל אידיאלי החיים ובחרו להם את האחד לבנות בבניין האומה בשובה אל אדמתה...ולבני ציון היקרים, שנחשבו לנבלי חרש, איזה לב לא ימס ואיזו עין לא תרד דמעה, אלה החללים החביבים מלבד מה שאיני יודע את פרטיותם הם זוכים ב'יקרא דשכבי', מתאבלים ומספידים אותם לא לבד מתוך הרגש הלבי אלא גם מתוך ההלכה, גם אם היו חלילה כמרבית ההמון של הפועל־הצעיר באורח החיים ובדעה".

ובמקום אחר באותו מכתב אל אז"ר, כתב על אחד הצעירים: "לא נזדמן לי הדבר לדעת את הצעירים הללו, אשר נפלו בעמדם לעבוד את עבודתם בארץ־ישראל, בתור חלוצי התחיה הלאומית לפי הלך רוחם. מהאחד, אשר נזדמן הדבר שהיה לפני איזה דין ודברים על־אודות זוגתו, נוכחתי לדעת על־ידי מכתביו ותעודותיו, שהיה צעיר נחמד, בעל כשרון מצויין, בן תורה, מטיפוסם של החשובים שבבני הישיבות, בעל לב טהור ונפש עדינה, בא לארץ ישראל בכל תוסילב של האהבה הלאומית ותחיית העם והארץ, בשעות אשר חי אחרי הדיה, בעת אשר ידע ברור שהוא הולך למות, הביע במנוחה שנפשו שוקטת, כי מת הוא בעד עבודת התחיה הישראלית בארץ ישראל... למראה נורא זה, לנשמה עליונה כזאת, שמים וארץ יהודי יענו: קדוש. בלא ספק, פחות או יותר בערך זה, היתה מידתם של יתר החללים. 'מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה את חללי בת עמי'".

בהתגלו על הסנטימנטאליות שלו כתב הרב קוק: "על תגורו לי, אבירי־הלב, לסנטימנטאליות יתרה, איני יכול להעריך כמה חיל וכוח רוחני איבדנו, כמה אש קודש נכבה יחד עם הנשמות הגדולות הללו. 'שבעים איש וחמישים אלף איש – שבעים איש שכל אחד שקול כחמישים אלף איש'".

את ההספד לאז"ר סיים הרב קוק במלים אלה: "בתקווה לנחומים, שגיבורי התחיה העתידים יהיו חיים טובים וארוכים ולא יהיה שוד ושבר בגבולנו ויחד עם כל העם המצפה לתשועה יענו תמיד 'בית יעקב לכו ונלכה באור השם'".

"דבר" פתוח / אהרון גפן

העצמאים וההסתדרות

גפן: העצמאים חברי ההסתדרות מופלים בלשכת המס. דובר ההסתדרות: הטענה אינה נכונה. ההצעות שמעלה גפן אינן עומדות במבחן המציאות

אחרי חצי שנה של מאבקים אישיים וארגוניים, שיחות ומשא־ומתן, שוקלים העצמאים חברי ההסתדרות לפתוח בשביתת רעב לפני בית ההסתדרות ולהגיש תביעות משפטיות נגד לשכת המס. לא העצמאים יהיו אשמים אם ייאלצו לנקוט צעדים כאלה ערב הבחירות – ההסתדרות תהיה אשמה, משום שהיא מתעלמת מהעובדה שהם מופלים בלשכת המס ואינה פותרת את בעייתם.

העצמאים טוענים לקיפוח בגובה המס האחיד הנגבה מהם, באופן קביעתו ובדרכי הטיפול של גובי המס בענייניהם. תוקף ההסתדרות איננה מבדילה בין עצמאי לשכיר – לא בזכויות ולא בחובות. אותה טבלת מס צריכה להיות תקיפה לגבי שניהם, אותם נהלי גביה, ואותם קריטריונים לאימות תשלום המס. אך בפועל הדברים מתנהלים אחרת: פקיד משרד הפנים, שאחרי 20 שנות עבודה הגיע למשכורת של 1000 ש"ח לחודש, מחליט שנמאס לו והוא פותח חנות לחומרי ניקוי בהסכמתו הצנועים ובהלוואות ואשראי שקיבל. סיכוייו להצליח אינם עולים על 5 אחוז. אבל בעיני לשכת המס הוא עצמאי, ועוד לפני שהרוויח אגורה אחת כבר נקבעת לו שומה של 180־190 ש"ח לחודש.

למעלה מ־70 אחוז מהעצמאים אינם מגיעים להכנסה חודשית של 2000־2500 ש"ח. ישנו מיעוט של עצמאים הנהנים מהכנסה גבוהה ואותם הפכה לשכת המס למודד לקביעה ראשונית של המס. הליכי הערר בנושא זה יקרים, ולא פעם אף משפילים. אינני בא בטענות אל גובי המס – גם הם חסרי אונים נוכח מחויבותם כלפי השיטה הרעה הקרומה השוררת בהסתדרות כלפי חבריה העצמאים. לשכת המס איננה מאמינה לעצמאים חברי ההסתדרות, ואילו אנו אומרים: "אם לא תאמינו – לא תיאמנו".

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר איננו מוכן להכיר בל.ה.ב – לשכת ארגוני העצמאים בישראל – כגורם העוסק בזכויותיהם. מצד שני אין לעצמאים כתובת בהסתדרות: הנסיונות להקים "שולחן" למענם בחברת העובדים היו נסיונות נפל, ואף ש־10 אחוזים מחברי ההסתדרות מוגדרים כעצמאים ישנה התכחשות מוסדית ברורה לצרכיהם. לא פלא אפוא שנוכח החלל הריק שנוצר פנו העצמאים לל.ה.ב וביקשו את עזרתה.

אם גביית מס הכנסה, הביטוח הלאומי, שרי הממשלה ועזרות הכנסת מכירים בל.ה.ב, סימן של דבר שאף קיסר יצטרך להכיר בארגון זה. ואולם כדי לעקוף את הבעיה שיש לקיסר בהכרה בארגון, החליטו הנהלתו והוועדה לזכויות העצמאי בהסתדרות להניח לכותב הדברים להגיע לסיכומים באופן אישי – בהנחה שהוא, כנאמן בית ההסתדרות, יוכל להגיע לסיכום חיובי עם ראשיה.

ל.ה.ב. מעוניינת בתוצאות ולא בתיקונים קוסמטיים. היא מבקשת להגיע לסיכום, שיוכל להיות מוצג אף כסיכום חד צדדי של לשכת המס, שיאמר בין השאר כי:

● לא תהיה אפליה בין שכיר ועצמאי בגובה המס האחיד, אופן קביעתו ודרכי גבייתו.

● הבסיס לתשלום המס האחיד יהיה תשלומי העצמאי למס הכנסה ולביטוח לאומי, ובפועל – פנקסי המקדמות לאלה החייבים בהן מצד אחד והתשלומים בפועל לאלה שנטלים את הכנסתם כשכר מעסיקם מצד שני.

● אימות תשלומי המס האחיד ייעשה באופן מדגמי לכל חברי ההסתדרות – שכירים כעצמאים. ישנם שכירים הנהנים מהכנסה נוספת המוצהרת לצורך מס הכנסה ואשר איננה מחויבת במס אחיד.

● יהיו ערכאות שימוע וערר לכל המשלמים בגביה בודדת – כולל עצמאים.

● ינוסחו כללים פשוטים וברורים לגבי זכויות וחובות העצמאי וכל המשלם בגביה בודדת בהסתדרות – כולל דרכי השימוע והערר. כללים אלה יינתנו אוטומטית לכל מערער עוד טרם ביקש דיון חוזר בערעורו.

● אם ההסתדרות רוצה להיות שותפה ברווחי ההון של העצמאי – היא חייבת להודיע זאת גם על השכיר, ולהשתתף גם בהפסדיהם.

אם יחליט מזכ"ל ההסתדרות למנות לו יועץ לענייני העצמאים בהסתדרות, או ממונה על "שולחן" לעצמאים, הוכל החלטתו לזרז את פתרון הבעיה. המשך ההתעלמות מבעיותיהם המצטברות כמוה כמעשה בת יענה. קיפוח העצמאי בהסתדרות קיים ונמשך – גם אם דובר ההסתדרות דוחה את הטענות בדבר קיפוח.

מועצת ל.ה.ב, שתתכנס באמצע אוגוסט, צריכה לדון בהמשך צעדיה בנושא זה: האם תיעתר לעשרות העצמאים שפנו אליה וביקשו את תמיכתה או תתעלם מהן. ראוי אפוא שמזכ"ל ההסתדרות ולשכת המס יזרזו את תהליך קבלת ההחלטות שלהם כדי למנוע עימות מיותר שאיש אינו חפץ בו.

★

תגובת דובר ההסתדרות:

טענתו של גפן, כי העצמאים חברי ההסתדרות מופלים בכל הנוגע לקביעת גובה המס האחיד שעליהם לשלם, אינה נכונה. קיימת טבלת מס אחיד אחת לשכירים ולעצמאים. לפי הוראת גזבר ההסתדרות ארנון ישראלביץ, במכתבו ללשכת המס המרכזית מיום 28.7.88, חייבת לשכת המס לדאוג להפצת נהלים מחייבים בדבר קביעת ההכנסה החייבת במס האחיד כלהלן: "חבר ההסתדרות עצמאי שספריו מבוקרים על־ידי רואה חשבון, תיקבע ההכנסה החייבת במס אחיד על־פי אישור מפורש של ההכנסה חתום על־ידי רואה החשבון שלו. עצמאי שספריו אינם מבוקרים על־ידי רואה חשבון, ייקבע המס האחיד לפי תצהיר בכתב אצל עורך־דין מאושר על ידו".

חברים המוגדרים כעצמאיים, אשר לדעתם נקבע להם מס שלא בהתאם להכנסתם, רשאים וזכאים לערער על החלטת לשכת המס בפני ועדת החברות המקומית, שהיא ועדה ציבורית הפועלת על־יד מועצת הפועלים במקום מגוריו של העצמאי. החלטות ועדת החברות מחייבות את לשכת המס.

ההצעות שמעלה גפן, בתוקף תפקידו כיו"ר "הוועדה לזכויות העצמאי בהסתדרות בלשכת ארגוני העצמאים בישראל", מסורבלות ומסובכות, ואינן עומדות במבחן המציאות בהיותן מחייבות הקמת מנגנונים מיותרים של שמאים, מעריכים, עורכי־דין וכיוצא באלה, שכל עיסוקיהם בהתדיינות וערכאות ללא סוף בערעורים וערעורים על הערעורים וחוזר חלילה.

ביום השלושים לפטירת

גבי שלי

נעלה להר המנוחות ירושלים
לטכס גילוי המצבה שייערך
ביום ג' 23.8.88 (י' באלול תשמ"ח)
בשעה 16.00.
אוטובוס ייצא מתיאטרון ירושלים
ע"ש שרובר בשעה 15.30.

באותו יום בשעה 17.30 ייערך מטעם
קרן גבריאל שרובר טכס הנחת אבן הפינה
ל"טיילת גבריאל", במעמד ראש העיריה,
מר טדי קולק
הכניסה לטכס מרחוב נעמי באבו טור.

בשעה 18.30 יתקיים טכס אזכרה
בתיאטרון ירושלים ע"ש שרובר

גיטה שרובר

בנק ישראל

חדש

מציע
מלווה קצר מועד

ביום ג', ה־23 באוגוסט 1988, (ערב יום ד' ה־24 באוגוסט 1988)
מציע בנק ישראל סדרות מלווה קצר מועד, למכירה, על פי הפירוט:

	מספר הסדרה	סכום ההנפקה	סך הכמות המוצעת במכרז (מליוני ש"ח)	מזה: למגישים "בלי הגבלת מחיר/תשואה" (בל"מ)	תשואה מרבית (שנתית)	מועד הפדיון
סדרה חדשה ל־182 ימים	0249	150	50	עד 12	15.75	22.2.89
סדרה חדשה ל־119 ימים	1238	50	20	עד 5	15.50	21.12.88

בקשות לרכישת הסדרות הנ"ל תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.
ההזמנות תוגשנה בתשואות לפדיון בשיעור שנתי אפקטיבי שלא יעלה על שיעור התשואה המרבי הנקוב לעיל.

בנק ישראל יקבל גם הזמנות לרכישה בלי הגבלת מחיר/תשואה (להלן הזמנות בל"מ).
תשואת המכרז, בכל אחת מהסדרות, תיקבע בשיעור שנתי אחיד לכל הרוכשים, על פי הכללים שלהלן:

א. הזמנות בתשואות לפדיון הנמוכות מתשואת המכרז יסופקו במלואן.
ב. הזמנות בל"מ יסופקו במלואן בתשואת המכרז. אולם, אם הכמות המבוקשת בהזמנות בל"מ תעלה על הכמות המוצעת למכירה, תוקצה הכמות לרוכשים אלה באופן יחסי לסכום הזמנתם.
ג. הזמנות בתשואת המכרז יסופקו במלואן, אולם אם עלתה הכמות המבוקשת בתשואת המכרז על הכמות המוצעת למכירה במכרז בניכוי הכמות שסופקה על פי סעיפים א' וב' לעיל, תחולק היתרה בין המציעים, באופן יחסי לסכום הזמנתם.
ד. הזמנות בתשואות הגבוהות מתשואת המכרז לא תסופקנה.

הסדרות תסחרנה בבורסה ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב, במחירים הנמוכים משווין הנקוב. הסדרות תפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב בתאריכים הנקובים לעיל.

התנאים המחייבים פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד – התשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 14 א' לתכנית מפורטת "155/03/2 צופית עילית" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי שטח מינימלי של המגרש מ־0.400 דונם ל־0.300 דונם. כל יתר ההוראות וההגבלות ללא שינוי.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית: 2.147 דונם
גוש: 40005 מגרשים: 113–118
מקום: צופית עילית – אילת

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה:

הגליל המזרחי שברחוב יוחנן בן זכאי, טבריה, מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 5789, שינוי לתכנית מפורטת מס' 2464 ולתרש"צ מס' 1/06/5 שיקום מבנים באזור התעשיה בחצור הגלילית. ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:-
גוש 13846 חלקי חלקות 107, 112, 914.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: איחוד חלקות לחלקה אחת לשימוש מפעל תעשיה אחד.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית בתחום התכנית שלה הכלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפירוט הנמקות בליווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

אברהם בלקאי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

כ' בתמוז התשמ"ח
30.6.1988

עיריית חיפה

מכרז פומבי מספר 40/88
לטיפול בפרסומי העיריה

1. עירית חיפה מזמינה בזה הצעות למתן השרותים הנדונים ע"י פרסומאים בעלי כישורים ונסיון מוכח בתחום הפרסום.
2. את טפסי המכרז וכן הסברים נוספים, ניתן לקבל בבניין העיריה, הדר מספר 201, אצל מנהל האגף ליחסי־ציבור, דוברות וקשרי־חוץ, בכל יום בין השעות 09.00–12.00, תמורת סכום של 123.60 שקל חדש, אשר לא יוחזר.
3. ההצעה במעטפה רשמית סגורה, עליה יהיה מצויין אך ורק "מכרז פומבי מספר 40/88 לטיפול בפרסומי העיריה", יש להכניס לתיבת ההצעות (מסירה ביד) חדר מספר 104 עד תאריך 11.9.88 בשעה 12.00.
4. על כל מציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית כמפורט בתנאי המכרז, אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.
5. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או הצעה אחרת כלשהי.

אריה גוראל
ראש העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149, 918, 920 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה בקו בנין אחורי בבנייה.

דהיינו: בניית תוספות מגורים בקו בניין צפוני 1.00 מ' במקום 3.00 מ' המותרים ובניצול של 15,4% בנייה במקום 14% בנייה המותרים.

שעל החלקה: 93 בגוש: 18148, רחוב קיבוץ גלויות 16, נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית
לתכנון ולבניה – נהריה

נהג!
עשה את המינימום
למען אלה העושים
את המקסימום.
תן טרמפ
לחייל!

הלוח הכללי

עסקים

[illegible]

אולמות

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

מקררים

[illegible]

הלוואות

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

פוליש וניקיון

[illegible]

הכרויות

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

ירושלים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

שרותים

[illegible]

הכרויות

[illegible]

חניה

ריפוי והרזיה

[illegible]

למבצע קידום מכירות
דרושים
סטודנטים/סטודנטיות
רווחים גבוהים למתאימים
03-253211 שלוחה 24 (ארנון)

עיריית רמת־גן
דרושים
נהגים כבאים
1. גיל עד 27.
2. רשיון נהיגה לרכב משא – רצוי מעל 15 טון ומעלה.
3. 10 שנות לימוד מינימום – עדיף בי"ס מקצועי.
4. שרות צבאי מלא.
5. בריאות טובה.
העבודה כרוכה בעבודה במשמרות ומעבר קורס כבאים בסיסי בבי"ס הארצי לכבאות לצורך תקופת הנסיון.
פרטים נוספים בטל' 742223.
מטעם מנהל אגף כ"א.

דבר של היום הוא דבר חדש

הגנים ה„רעים" וה„טובים" של הסרטן

בצד האונקוגנים, המעוררים התפתחות של תאים ממאירים והתפשטותם, יש „אנטי־אונקוגנים", המונעים התפתחות כזאת

זה שנים אחדות ידוע על קיומם של אונקוגנים – גנים הממלאים תפקיד בהיווצרותו של סרטן. אונקוגנים מצויים בכל תא ואין בהם שום נזק, כל עוד הם נתונים במצב רדום. אולם כאשר חל בהם שינוי ועיר בעקבות מוטציה אקראית, הם עלולים לגרום לתאים המאכסנים אותם להתרבות ללא בקרה, או, במלים אחרות: ליהפך לתאים ממאירים.

אלה הגן, איפוא, גנים „רעים". לאחרונה ידוע גם על קיומם של גנים „טובים" הקשורים בסרטן – טובים משום שהם אינם מעוררים התפתחות ממאירה, אלא מדכאים אותה, ולפיכך אפשר לכנותם „אנטי־אונקוגנים", או „גנים מדכאי סרטן". כאלה הם הגנים האחראים, על דרך השלילה, לרטינובלסטומה – סרטן נדיר של רשתית העין המופיע בגיל הילדות. ד"ר רוברט ויינברג מן המכון הטכנולוגי במסצ'וסטס, הראשון אשר שיכם גן זה, וחוקרים אחרים משערים, כי אותו גן מייצר חלבון מסוים, המעכב בדרך זו או אחרת את התרבות התאים: הם מקנים לתאי המקור את היכולת להגיב על איתותים סביבתיים ולייצר בהתאם להם תאים בריאים לפי הצורך מבחינת הסוג והכמות. לעומת זאת, כאשר תא חסר את שני העותקים של גן זה, נפגמת יכולת תגובה זו ותאי המקור מייצרים תאים ללא הגבלה. התוצאה הידועה עד כה של מצב זה היא היווצרות רטינובלסטומה, אבל ייתכן שהיעדרם של גנים אלה גורם גם סוגים אחרים של סרטן, כגון אוסטיאוסרקומה, שהוא סוג של סרטן עצמות, וכן סוגי סרטן מסוימים בשד ובריאה: חוקרים מצאו גירסות לא־פעילות של גן הרטינובלסטומה גם בחלק מסוגי סרטן אלה – למשל, בתאים הממאירים של סרטן ריאות של התאים הקטנים, כפי שדיווחו לאחרונה, בכנס מדעי שנערך בלונדון, ויליאם הארבור ועמיתיו ממכוני הבריאות הלאומיים בבתסדה שבמדינת מרילנד, ארה"ב.

באותו כנס גם מסרו חוקרים מארה"ב על קיום קשר ישיר בין אונקוגנים ובין „אנטי־אונקוגנים": נמצא שנגיפים מסוימים, הפועלים כ„מובילים" של אונקוגנים, עשויים להתקשר עם המוצר של גן הרטינובלסטומה, ה„אנטי־אונקוגני", ולהוציאו מכלל פעולה.

באותו הקשר ראוי לספר על המחקר של לאנס ליוטה מן המחלקה לביולוגיה במכוני הבריאות הלאומיים בבתסדה. הוא ועמיתיו חקרו בשלוש השנים האחרונות את התנאים הגורמים לסרטן ממוקם להתפשט וליצור גרורות. לפי התפיסות המקובלות דרושים שני אירועים ברומניים ליצירת גרורות: הפעלתו של אונקוגן, כלומר העברתו ממצב רדום למצב פעיל, וביטול הפעילות של גן „מדכא", המונע את התפשטות התאים הממאירים. בשלוש השנים האחרונות התמקדו ליוטה ועמיתיו בחקר האונקוגן הידוע מכולם, המכונה ras. הם מצאו, כי אותו גן פועל כמעין מתג־על, הגורם לגנים אחרים „לצוות" על יצירת גרורות: כאשר „נפתח המתג" בתא סרטני, התא פולש לסביבתו וחודר לתוך הקרומיות של איברים וכלי דם, עצבים ושרירים סמוכים. אחר־כך הוא מפריש אנזים מסוים, המפרק קרומיות אלה, וכך הוא יכול לחדור פנימה. יש גם חלבונים המעוררים את התא ליצור שלוחות ולחדור לזרם הדם, ובאמצעותו – לאיברים אחרים. אבל כל התהליך הזה אינו יכול להתקיים, לדעת החוקרים, אלא אם כן באותה עת עצמה יוצא הגן המדכא מכלל פעולה.

חוקרת אחרת מן המעבדות הלאומיות בבתסדה, פטרישיה סטיג, מצאה גן מדכא נוסף, מלבד הגן שבהיעדרו נוצרת רטינובלסטומה. היא ערכה את מחקרה בשני סוגים של תאי סרטן עור שנלקחו מעכברים – סוג אחד של תאים המתפשטים על־נקלה, וסוג שני של תאים שאינם עושים כן, וגילתה כי קטע מסוים של רנ"א היה שכיח הרבה יותר בתאים מן הסוג השני מאשר בתאים מן הסוג הראשון. ניסויים נוספים שערכה נותנים לה יסוד להאמין, כי קטע זה של רנ"א הוא גן מדכא, שקיומו אמנם אינו מונע היווצרות סרטן, אבל הוא מונע את התפשטותו. אחר־כך מצאה החוקרת גנים כאלה גם בתאים של סרטן השד, וכדי לפרט: הם נמצאו בשכיחות גבוהה יחסית בתאים שנלקחו מנשים אשר לקו בסרטן שד בעל התפשטות מוגבלת, ובשכיחות נמוכה יותר בתאים שנלקחו מנשים אשר הסרטן הספיק להתפשט בהן אל ארבע או יותר קשריות לימפה. ייתכן שממצא זה יוכל לשמש בעתיד אינדיקטור למידת הסיכוי של התפשטות סרטן השד ולסייע לרופא לקבוע, אם יש צורך בכריתת השד הנגוע, ואם כן – לעשות כריתה מצומצמת או מקיפה יותר.

רוברט ויינברג צופה לגילוי האנטי־אונקוגנים חשיבות רבה עוד יותר. הוא מדבר על האפשרות להחדיר את המוצר של גנים אלה לגופם של חולי סרטן החסרים אותו ובאופן זה להדביר את הגידול הממאיר או לפחות למנוע את התפשטותו לאיברים הסמוכים. רעיון זה איננו פרי דמיון פרוע: הוא כבר נוסה בהצלחה, על־ידי ברנרד מכלר מאוניברסיטת מיינץ במערב־גרמניה, בזבובי פירות (דרוזופילה). החוקרים הצליחו לבודד מתוך הזבובים גן מדכא סרטן ולהוכיח, כי בהיעדרו נוצרים בהם גידולי מוח ממאירים. כאשר החזירו את הגנים לזבובים שחסרו אותם, התפתחו הללו באופן תקין. אריק סטנברידג' מאוניברסיטת קליפורניה באירווין ניסה שיטת טיפול זאת בתאים אנושיים של חולי רטינובלסטומה, בהוסיפו להם את הכרומוזום המכיל את הגן המדכא סרטן, ואמנם הצליח פה ושם, אלא שתאים אלה נמצאו בלתי־יציבים ועל־פי־רוב הם פלטו את הכרומוזום שהוסיפו להם. ויינברג ואחרים מנסים עתה לערוך ניסוי דומה בשיטה אחרת במקצת: במקום להוסיף את הכרומוזום המכיל את הגן הם ינסו להוסיף את הגן עצמו והם מקווים, כי בעוד כעשר שנים תהיה בידם שיטת ריפוי יעילה.

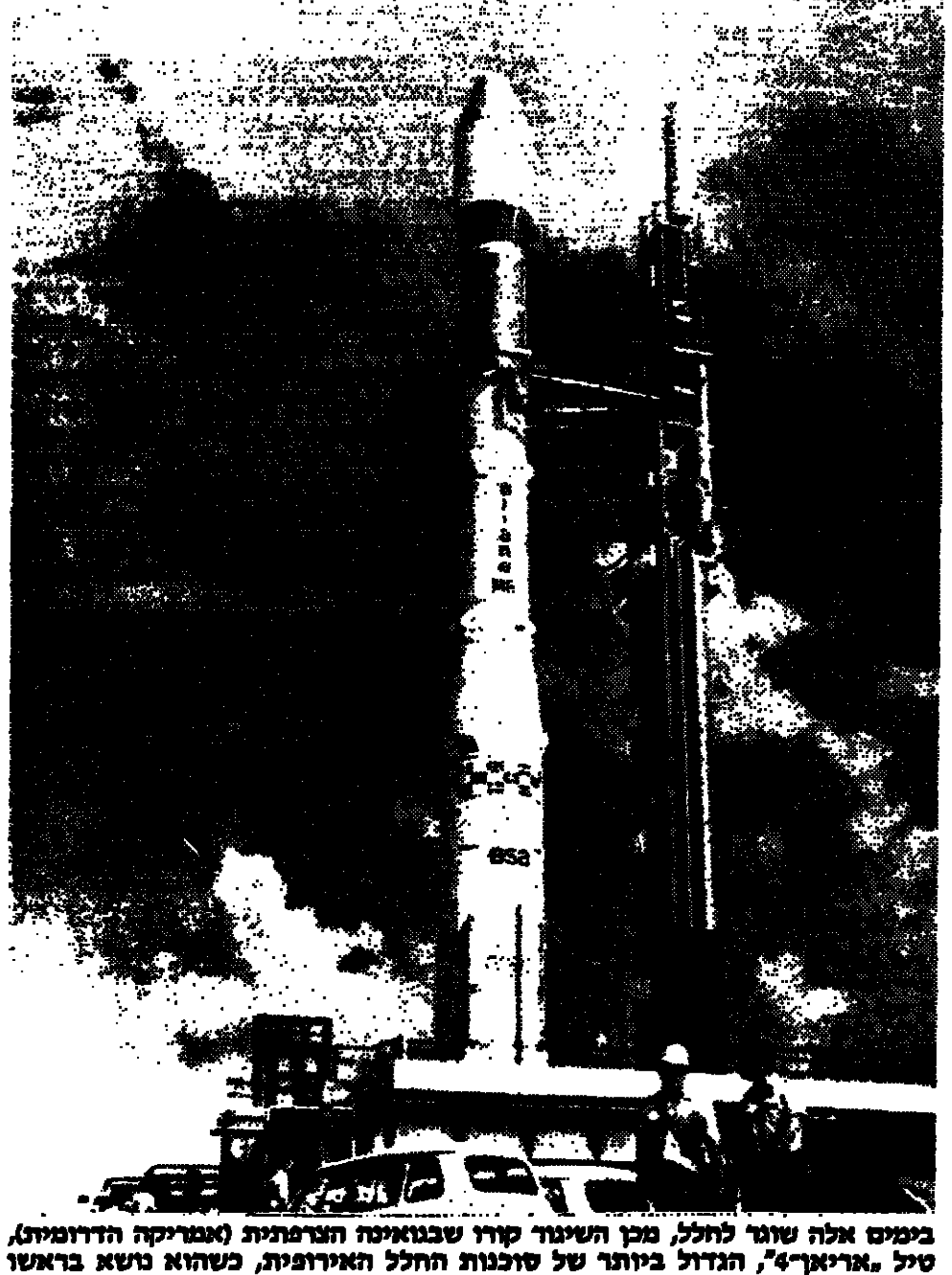

בימים אלה שוגר לחלל, מכן השיגור קורו שבגואינה הצרפתית (אמריקה הדרומית), טיל „אריאן־4", הגדול ביותר של סוכנות החלל האירופית, כשהוא נושא בראשו שלושה לוויינים למסלול גיאוסטטיונרי מעל לקו־המשווה, בגובה 36,000 ק"מ: לוויין תקשורת אמריקאי, לוויין מטאורולוגי אירופי ולוויין בשביל חובבי רדיו. סוכנות החלל האירופית הצליחה בטילי „אריאן" הרבה יותר מאשר סוכנות החלל האמריקאית (נאס"א) בטילים שלה. מאז 1979 שוגרו 23 טילים כאלה ורק שלושה מהם הכזיבו. הטיל ששוגר עתה הוא הראשון מן הדגם החדש, „אריאן־4", וכוח הנשיאה שלו נופל באחוזים בודדים בלבד מזה של „טיטאן־3" האמריקאי. בינתיים מתכננת סוכנות החלל האירופית לבנות דגם גדול עוד יותר, „אריאן־5".

שיא הקור

אין גבול לטמפרטורות גבוהות – אך יש ויש גבול לטמפרטורות נמוכות: מינוס 273.15 מעלות צלזיוס, או 0 מעלות קלווין – מה שקרוי „האפס המוחלט". בטמפרטורה זו נפסקת כליל תנועת המולקולות.

מאז ראשית המאה הזאת מתחרים ביניהם פיסיקאים במירוץ להתקרב ככל האפשר אל טמפרטורה זו. מדענים ממכון התקנים הלאומי של ארה"ב בוואשינגטון הציבו לאחרונה שיא חדש במירוץ זה. הם הפכו נתרן מוצק לנתרן גזי על־ידי יצירת ריק (ואקום) מוחלט כמעט והפציצו את זרם אטומי הנתרן הגזיים בקרן לייזר. באופן זה הם הצליחו להגיע לטמפרטורה הגבוהה רק ב־43 מיליוניות מן „האפס המוחלט".

תחליף לאינסולין (?) בזכותו של קוף

בבון באפריקה, שלקה בסוכרת עקב פגיעה בלבלב שלו, הוליך חוקרים בלגים לשיח מדברי בעל סגולות ריפוי נדירות

חולי הסוכרת נדרשים, כידוע, לקיים דיאטה דלת סוכר, וחלקם אף מקבלים בקביעות תרופות מסוימות או זריקות של אינסולין, לפירוק הסוכר בדמם, משום שהלבלב שלהם אינו מייצר הורמון חיוני זה. והנה בימים אלה נמכרות במספר מדינות, וישראל בכללן, כמוסות המכילות חומר טבעי שפעולתו דומה, לטענת היצרן שלהן, לזו של האינסולין והוא בא לשמש לו תחליף.

גילוי החומר הזה הוא סיפור בפני עצמו. לפני ארבע שנים יצאה משלחת מחקר בלגית למדבר קלהארי בנמיביה (אפריקה הדרומית־מערבית) כדי להתחקות אחרי אורחות חייהם של הבבונים משכם באנטו באיזור זה, ובעיקר אחרי יכולתם להתקיים בתנאי היובש הקיצוניים השוררים בו. הם הקימו את המחנה שלהם ליד באר, שעל־ידה נהגו אליה מכל העברים כדי לרוות את צמאונם. בינימים נמצאה גם להקה של קופי בבון. אחד מבני הלהקה, קוף מגודל ונמרץ במיוחד, נהג לפקוד את הבאר מדי שעתיים אחר־כך להטיל כמויות גדולות מאוד של שתן, בעוד שאר הבבונים הסתפקו בשתיה פעמיים ביום. התנהגותו זו הזכירה את התנהגותם האופיינית של בני־אדם חולי סוכרת וכאשר בדקו המדענים את השתן שלו, הם אמנם מצאו בו תכולה גבוהה של אצטון ושל גלוקוזה. השערתם התחזקה כאשר הולו להתחקות אחרי הקוף ומצאו, כי הוא נוהג להתרחק מפעם לפעם מן הלהקה ולשוטט שעות ארוכות במדבר כדי להיזון משיח מסוים, אכינציאה שמו. בהמשך בדיקותיהם ירו המדענים הבלגים בבבון חץ עם חומר מרדים ובדקו את הקוף מקרוב. היה זה זכר במשקל של 95 ק"ג ובגיל 77 שנה. הוא היה מצולק כולו ובמקום מסוים בגופו נמצא חתך עמוק, שנגרם כנראה על־ידי חט של חיה טורפת כלשהי. כאשר ניתחו החוקרים את הקוף, הם גילו כי פגיעה זו פגעה בלבלב והרסה אותו. כן מצאו, כי חתך זה נגרם לפני עת ארוכה, לערך 30 עד 35 שנה. במקביל התברר בבדיקת הצמח, כי שורשיו מכילים חומר הדומה בתכונותיו לאינסולין.

הנה־כי־כן, כל ההשערות והעובדות נקשרו יחד: בגלל אותה פציעה לקה הקוף בסוכרת ואף־על־פי־כן ולמרות העובדה, שעיקר מזונם של הקופים, גם של קוף זה, הוא פירות עשירים בגלוקוזה, הוא האריך חיים שנים רבות אחרי הפגיעה – בזכות אותו שיח מדברי.

בעקבות תגלית זו, שנתגלגלה לידם בדרך המקרה, מיצו החוקרים את החומר הפעיל מתוך שורשי השיח וניסו אותו בכ־700 חיות מעבדה ממינים שונים: שליש מהן, בריאות, הגיבו על החומר בירידת יתר והתנהגותן המנוצרת הזכירה את התנהגותו של הבבון במדבר קלהארי. השליש השני כלל חיות חולות סוכרת. בעקבות החומר ירדה רמת הסוכר בדמן, בלי שיתגלו בהן תופעות לוואי. השליש השלישי כלל חיות שהלבלב שלהן לא תפקד והן חיו עד לניסוי על אינסולין. אף שהאכלו עתה במזון עשיר סוכר, נשמרה בדמן רמה אחידה של סוכר.

ניסוי זה הוכיח מעבר לכל ספק את יעילותו של החומר כתחליף לאינסולין. לתמונה נכנסה עתה חברת „אורטיס" הבלגית, מן היצרניות הגדולות בעולם של תוספות מזון ותרופות טבעיות, כדי לנסותו בבני־אדם. מדעני החברה הכינו כמוסות שהכילו את החומר שהופק משורשי [illegible] תרכיז של [illegible] הצרגרית היוונית – צמח מספוא [illegible] „חילבה" (שם זה שגור גם בפי היהודים יותר מאשר שמו הבוטאני). תוספת התרכיז הזה, שכונה „פרנוגריק", ניתנה לאחר שנמצא, כי בלעדיה מתפרק חלק מהחומר האכינציאה בגוף, במקום לסייע לספיגת הגלוקוזה בתאים, ומופרש עם השתן. עטיפת הכמוסות הוכנה לא מחומרים סינתטיים, כמקובל, אלא מעמילן של תפוחי־אדמה, כדי לשמור על טוהרת הטבעוניות.

הניסוי הקליני נערך בשני בתי־חולים בשוויץ, מן הנודעים ביותר בעולם בטיפול בשיטות ריפוי טבעוניות. שותפו בו 370 חולי סוכרת והם חולקו לשלוש קבוצות, בהתאם לטיב מחלתם. הקבוצה הראשונה כללה 75 חולים בני 25 עד 40, שלקו בסוכרת נעורים („סוכרת תלויה באינסולין") ונהגו לקבל בקביעות זריקות של אינסולין. במשך חמישה חודשים ניתנו להם כמוסות של החומר הטבעי בנסיון לגמול אותם בהדרגה מזריקות האינסולין שלהם. אצל כולם חלה ירידה דרסטית בהזרקות לאינסולין ו־37% מהם יכלו לוותר כליל על הזריקות. הקבוצה השניה כללה 100 חולים בני 60 ויותר, שהלבלבים שלהם היו פגומים בשל סיבה זו או אחרת ולכן נהגו לקבל תרופות שונות. מתן הכמוסות שחרר 80% מהם מן הצורך לקבל תרופות אלה. הקבוצה השלישית כללה 200 חולים, שסבלו מסוכרת זקנים והם נזקקו רק לדיאטה דלת סוכרים וכן לטיפול תרופתי מפעם לפעם. במקרה זה אפשרו להם הכמוסות להיזון מדיאטה רגילה, בלי שרמת הסוכר בדמם תעלה על המותר.

הנה־כי־כן נמצא, כי הכמוסות מועילות לחולי סוכרת על שלושת סוגיה, אם כי תועלתה לחולי סוכרת נעורים, שהיא הצורה הקשה יותר של סוכרת, לא היתה מלאה.

בעקבות ניסוי קליני זה ולאחר שהתברר, כי אין לגדל את צמחי האכינציאה בתנאים מלאכותיים, רכשה „אורטיס" מממשלות נמיביה ואפריקה הדרומית זכיון לאיסוף שיחי האכינציאה במדבר קלהארי והחלה לייצר את הכמוסות בקנה־מידה מסחרי. במרוצת החודשים האחרונים קיבלה חברת „אורטיס" ממשרדי הבריאות של כמה וכמה מדינות, ובהן ארה"ב, בריה"מ ושורה של מדינות באירופה המערבית ובראשן גרמניה המערבית, בריטניה ושוודיה, את הרשיון לשווק את הכמוסות האלה בבתי־מרקחות ובבתי טבע, ללא מרשם של רופא, היות שהן מוגדרות כמזון טבעי, ולא כתרופה. לאחרונה [illegible] אישור [illegible] גם מטעם משרד הבריאות, בישראל חברת „דיאטטיקל" בחיפה, המתמחה ביבוא ובשיווק של מזון טבעוני, החלה להפיצן בארץ בימים אלה ממש, תחת השם המסחרי „פנוגרציג", במחיר „נסבל" של 22.40 ש"ח לאריזה של 50 כמוסות. המינון המומלץ נע סביב שש כמוסות ליום, לפי סוג הסוכרת וחומרתה.

עם זאת חשוב לצטט את מה שנאמר בפרסום הרשמי של חברת „אורטיס": „'אורטיס פרנוגריק' נרשמה ואושרה למכירה ללא מרשם של רופא ולשימוש מסייע להורדת רמת הסוכר בדם ולמתן לאנשים שאינם לוקים בסוכרת, אבל מבקשים להקל את המעמסה על הלבלב שלהם, לאחר שטעמו יותר מדי מנות סוכריים". דוק: לא חולי סוכרת ממש, כי אם אנשים רגישים לסוכר, החייבים בדיאטה דלת סוכר, אך חוטאים לפעמים באכילת עוגת קצפת. ייתכן אמנם, שעל־ידי הסתייגות זו ביקשה החברה הבלגית להגדיר את התוצר שלה כמזון ולא כתרופה, שאישורה מצריך בדיקות והליכים מסובכים וממושכים בהרבה – וכי גם חולי סוכרת „ממש" יכולים להפיק תועלת ממזון זה, כפי שלימדו הניסויים בשני בתיה"ח בשוויץ. מכל מקום, בעניין זה דרושה זהירות כפולה ומכופלת.

מנוע חשמלי בגודל של שערת אדם

טכניקת המזעור: תנגנה, מצויים כיום מחשבים משולבים בשעוני יד, שהספקם אינו נופל מזה של מחשבי הענק מן הדור הראשון, אשר תפסו חללו של חדר שלם. ואם מחשבים כך – מדוע לא מנועים?

חוקרים באוניברסיטת קליפורניה בברקלי הצליחו לייצר לאחרונה מנוע חשמלי, שכל קוטרו אינו עולה על עוביה של שערת אדם (והוא, כמובן, קצר ממנה בהרבה). קוטר הרוטור שלו הוא 60 מיקרומטר (אלפיות המ"מ), בעוד עוביה של שערת אדם הוא 70 עד 100 מיקרומטר. במנוע כזה אין מגנט, כמקובל במנועים חשמליים רגילים, ולעומת זאת הוא מונע בכוחו של חשמל סטאטי, כדוגמת החשמל הנוצר כאשר משפשפים מסרק במטלית של צמר. צוות החוקרים בראשות רוג'ר האו ייצר את המנוע בשיטות המקובלות בייצור מעגלים משולבים בשבבי צורן (סיליקון): שיקוע מדויק של שכבות חומר דקיקות על מקומות מסוימים בשבב וחריטת החומר במקומות אחרים של השבב.

עדיין מוקדם להעלות על הדעת את כל היישומים האפשריים של מנועים כאלה, אבל יש הסבורים כי זהו שלב ראשון במהפכה טכנולוגית אדירה בעלת מימדים בלתי־משוערים. אפשר יהיה לייצר מנועים כאלה בשיטות של סרט נע במחיר מגוחך ממש, של עשירית הסנט למנוע ואולי אף פחות. אבל בסופו של דבר לא המחיר, אלא המימדים הזעירים יהיו היתרון העיקרי. מובן שמנוע כזה יהיה בעל הספק מצומצם מאוד, אבל אין הוא בא להחליף את המנועים החשמליים המקובלים, אלא לחדור לתחומים חדשים לגמרי.

כך, למשל, יש המנבאים למנוע החדש עתיד מזהיר בתחום המיקרוכירורגיה. הוא יוכל, למשל, להגיע מספריים ומשורים זעירים להיתוך צלקות מרשתית העין, או להסרת משקעים שומניים מן העורקים. אפשרות אחרת היא לייצר גלולות, לבליעה או להשתלה, אשר יכילו מנוע כזה והוא ידאג לפיזור כמויות תואמות של התרופה דרך נקבים מיקרוסקופיים.

מנועים זעירים יוכלו לשמש גם בביצוע משימות עדינות ומדויקות ביותר, למשל בכוונתם של לייזרים, גלאים וסיבים אופטיים, בקריצת חורים וחריצת חריצים וייצור חלקים לא־נעים במכונות הדורשות דיוק מירבי, בהנעת מכשירי מדידה בחלליות, ועוד ועוד.

כל אלה הם לפי־שעה חזון לעתיד, ולו מפני שהמנוע החדש אינו מסוגל עדיין לפעול ברציפות. אבל חזון זה נראה עתה בהישג־יד.

הרוטור של המנוע הזעיר בצילום במיקרוסקופ אלקטרוני

הנחשים המצטנפים של הבנזן

מיקרוסקופ חדיש מאשר את מה שחזה מדען גרמני לפני 123 שנה

הבנזן הוא מאותן תרכובות כימיות אורגאניות ספורות, שמורים לכימיה הרצו עליהן באוזני תלמידיהם כבר לפני עשרות שנים רבות, כאשר כמעט כל הכימיה התמקדה בזו האי־אורגאנית, בעוד הכימיה האורגאנית היתה עדיין בחיתוליה – בניגוד גמור למצב היום, כאשר הכימיה האורגאנית היא המושלת בכיפה אפילו בבתיה"ס, שלא לדבר על האוניברסיטאות ומכוני המחקר.

מעמד מיוחד ומכובד זה קנה לו הבנזן (לפי שמו במדינות אנגלו־סאקסיות, בעוד בהרבה מדינות אחרות הוא קרוי „בנזול") – בזכות היותו ה„אב" של אחד משלושת סוגי הפחמימנים, החומרים הארומאטיים, ובגלל מבנהו הבסיסי הפשוט. פרדי הבריטי גילה את הבנזן עוד ב־1825, בתרדיס גזים של נפט גולמי, וב־1845 הוא נתגלה גם, על־ידי הופמן הגרמני, בעטרן הפחם (וחומר זה משמש עד היום כמקור העיקרי להפקת בנזן). חוקרים אלה ואחרים אף גילו, כי מולקולת הבנזן מכילה שישה אטומים של פחמן וכמספר הזה אטומים של מימן. אך רק ב־1865 גילה הכימאי הגרמני אוגוסט קקולה (1829–1896) את צורת המבנה הטבעתי של הבנזן, המנוגד למבנה השרשרת של רוב הפחמימנים האחרים ושל רוב התרכובות האורגאניות בכלל: שש קבוצות זהות ערוכות בטבעת, שכל אחת מהן מכילה אטום אחד של פחמן ואטום אחד של מימן והקשורות זו לזו, לסירוגין, בקשרים בודדים וכפולים.

כפי שהעיד קקולה על עצמו עלה רעיון זה במוחו באחד הלילות כאשר חלם, כי הבנזן בנוי בצורת נחש מצטנף (ולפי גירסה אחרת: בצורת קוף הנושך את זנבו). אם נחש ואם קוף – מכל מקום, „בירורו של מבנה הבנזן הוא פרשה גדולה בתולדות הכימיה", כדברי האנציקלופדיה העברית.

אין צורך לומר, כי קקולה מצא מה שמצא באופן עקיף, לפי התכונות הכימיות והחשמליות של הבנזן (ובכך, בעצם, טמונה גדולת תגליתו), שהרי במאה ה־19 לא היה אפשר לחלום אפילו על צפיה ישירה במיקרוסקופ במולקולה בודדת של חומר כלשהו, אפילו לא במולקולות גדולות בהרבה של תרכובות אורגאניות מורכבות יותר. גם כימאים רבים אחרים אחרי קקולה, שאישרו את תגליתו, עשו כן באופן עקיף. מאז השתכללו המיקרוסקופים עד לבלי־הכר, אך עדיין לא כפי הדרוש לצפות במולקולת בנזן.

רק בימים אלה ממש עלה הדבר בידי מדענים ממכון המחקר אלמדן של יבם בסן־חוזה שבקליפורניה, שעבדו בשיתוף־פעולה עם חוקרים מאוניברסיטת קליפורניה בברקלי – והודות לגילוי עדכני זה באה כל ההקדמה הארוכה הזאת. הם השתמשו במיקרוסקופ סורק אלקטרוני, שפותח ב־1981 על־ידי ד"ר ה. רוהרר וד"ר ג. ביניג ממעבדות יבם בציריך (ב־1986 הוענק להם על כך פרס נובל לפיסיקה). במיקרוסקופ זה, שבעזרתו כבר פוענח בשנים האחרונות המבנה של כמה וכמה מולקולות אחרות, מעבירים מעל לדגם הנבדק וקרוב מאוד אליו מחט טונגסטן בעלת חוד דק ביותר. זרם חשמלי חלש העובר במחט גורם לה, בצד תזוזתה הצדדית, לנוע אוטומאטית קדימה או אחורה, כשהיא שומרת על עוצמת זרם קבועה וממילא גם על מרחק קבוע מפני השטח, ובאופן זה מתקבלת מעין תמונת מתאר של הדגם הנבדק.

תוצאה הסריקה במקרה זה של הבנזן היתה מעין נחשים מצטנפים, דהיינו: מולקולות סגורות, טבעתיות – ממש כפי שחזה קקולה ברמינו לפני 123 שנה.

„נחשי" הבנזן, כפי שהתגלו במיקרוסקופ האלקטרוני הסורק שפותח על־ידי יבם

<u>שני מדענים אנגלים טוענים:</u>

לא כל הזרעונים נולדו שווים

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

הטבע אינו נוהג בפזרנות לשמה – כך, לפחות, סבורים המדענים. יש איפוא מקום לשאלה, מדוע בשעת משגל פולט איבר המין של הגבר 200 מיליון זרעונים או אף יותר, בעוד רק אחד מהם יוכל להפרות את ביצית האשה. כלום 199,999,999 הזרעונים האחרים, שנכשלים במשימתם, נפלטים שלא לצורך, או שמא גם להם נועד תפקיד כלשהו?

לפי התיאוריות המקובלות פועל כאן מעין תהליך של דמוקרטיה ביולוגית, רוצה לומר: עצם המספר העצום של תאי זרע אינו משאיר מקום לספק לגבי תוצאת ההתחרות בין שני זכרים על הביצית של הנקבה. יש תיאוריה אחרת הגורסת, כי תאי הזרע לא באו לעולם אלא כדי למות ברחם, ורק ספורים מהם שורדים ומגיעים אל הביצית במצב המאפשר להם להפרותה.

ויש גם תיאוריה שלישית, חדשה לגמרי, פרי רוחם של ד"ר רובין בייקר וד"ר מארק בליס מן המחלקה לביולוגיה סביבתית באוניברסיטת מנצ'סטר שבאנגליה. לפי תיאוריה זו לא כל תאי הזרע נולדו שווים, והם נחלקים לשני סוגים עיקריים: אלה המגיעים בשלום אל הביצית – וה„מתאבדים".

ידוע כי כ־40% מן הזרעונים פגומים בצורה זו או אחרת. שני המדענים אינם מוכנים לסמוך ידם על ההנחה המקובלת, כי שיעור גבוה זה של תקלות הוא תוצאת שגיאות אקראיות בשעתוק הגנטי, המתרחשות בזמן היווצרות הזרעונים באשכים. הם טוענים כי הזרעונים הפגומים אינם תולדה של שגיאה: אדרבה, הטבע העידם להקריב את חייהם למען עמיתיהם. הם כיצרו תפקידם איננו להשתתף במירוץ אל הביצית שבחצוצרה, המחברת את השחלה עם הרחם, אלא לפגר במירוץ ולהישאר ברחם, כדי ששם ישמשו בשעת הצורך מחסום בפני תאי זרע של זכר אחר, העלול להשתגל עם הנקבה זמן קצר לאחר שהשתגלה עם הזכר הראשון.

זה זמן רב ידוע, כי במינים רבים של יונקים יוצרים זרעונים שנפלטו מחסום ברחם. התיאוריה החדשה גורסת, כי הזרעונים הפגומים – אלה שיש להם שני ראשים או שני זנבות, או שזנבם בנוי כמעין מחלץ פקקים מפותל – נוצרו במיוחד כדי לבנות מחסומים כאלה. הם עשויים להתלכד יחד כדי ליצור רשת צפופה, ששום זרעון הבא באיחור לא יוכל לחדור בעדה. בפליטה המכילה 60 מיליון זרעונים, שרק 3 מיליון מהם הם מסוג ה„מתאבדים", ייצרו אלה האחרונים רשת שהיתה מגיעה לאורך של 510 מ', אילו פורשו אותה לכל אורכה. אותם 510 מ' מגוללים בתוך מחסום שעוביו ס"מ אחד או שניים.

ד"ר בייקר וד"ר בליס תומכים בתיאוריה המקובלת, הגורסת, שזרעונים בעלי תנועתיות טובה יש להם סיכויים מוגברים להביא להיוולדו של צאצא ממין זכר, וכי האבולוציה פועלת למתן עדיפות לזרעונים מסוג זה. אבל הם טוענים, כי יתרון אבולוציוני יש גם לאותם זכרים המפיקים תערובת מאוזנת היטב של זרעונים מפרים ושל זרעונים „מתאבדים", וכי מכאן נובע השיעור הגבוה יחסית של הזרעונים ה„פגומים". רוצה לומר, יש תפקיד חשוב גם לאותם תאי זרע המתנתינים בצד ואינם דוהרים אל הביצית.

מכשיר צנתורים משוכלל ברמב"ם

מאת אריאלה ראובני

מכשיר חדש לאבחון מחלות כלי דם ולהדגמת אספקת הדם לאברי הגוף השונים הופעל בימים אלה במחלקה לאנגיוגרפיה בבית־החולים רמב"ם בחיפה. המכשיר החדש הוא כתרומת החברה המערב־גרמנית „זימנס", מחירו 450 אלף דולר והוא נרכש מתרומות של קרן „איסלר" ועמותת הידידים של ביה"ח.

בבדיקת האנגיוגרפיה מחדירים צנתר (קטטר) דרך המפשעה או בית־השחי של החולה לתוך אבי העורקים (אאורטה) ודרכו לתוך עורקים שונים אחרים בגוף. פעולה זו מתבצעת בדרך־כלל בהרדמה מקומית ובפיקוח שיקוף, שבאמצעותו אפשר לעקוב אחרי תנועת הצנתר על גבי מסך הטלוויזיה. בצורה זו מתקבלת הדגמה טובה ומדויקת של כלי הדם ושל תהליכים פתולוגיים באברים השונים.

המכשיר החדש עושה כל מה שעושים המכשירים המקובלים, ובנוסף על כך אפשר לבצע באמצעותו גם פעולות טיפוליות, ובין השאר – במקרים של היצרויות או חסימות בכלי הדם – לפתוח אותם על־ידי הזלפת חומר ממס קרישים או על־ידי חיבור בלון לקצהו של הצנתר וניפוחו לשם הרחבת העורק במקום החסימה או ההיצרות. אפשרית גם פעולה הפוכה – לחסום את כלי הדם, בעיקר במצב של דימום עורקים שקשה לאתרו בניתוח, על־ידי הזרקת חומרים חוסמים לתוך העורק לאחר איתורו וצנתורו. ביחידה לאנגיוגרפיה מבצעים גם ניקורים במחט עדינה כדי לקבל דגימות מגידולים לשם אבחון סופי של הגידול וכן ניקוזים מן הכליות ומדרכי המרה.

כוכבים ולילות

יצירתיות חולה במטות הבחירות

מטות ההסברה במפלגות הם עכשיו מרכזי הדלפות תוססים מאין כמותם, כוורות רוחשות מומחים ומומחים־לכאורה הלהוטים להפיץ כל שביב מידע בקהיליה העתונאית. הרצון הטוב והנמרצות מכוונים לעניין אחד בלבד: לגרות את ציבור הקוראים לקראת תשדירי הבחירות הקרבים. משימה לא קלה, שכן הציבור אינו מתייחס בכובד ראש מופלג אל התשדירים הללו. חלקו ודאי צפה ויצפה בהם כבמשדרי בידור. על פי נסיון העבר היה זה בידור מן גוות במיוחד: באנאלי, משמים, נעדר תיחכום, הם מלהזכיר עידון. אף כל המידות הרעות שמנינו היו נסלחות ודאי, אילו הוכחה יעילותם של משדרי הבחירות. ייתכן שזה הלקח העיקרי שהיו צריכים להפיק מהם. אך רק סומים ואופטימיסטים חסרי־תקנה מאמינים שהאנשים הטובים המתגודדים על קולותינו ימהרו להפיק לקחים, אם בכלל.

הימים הנוראים ממשמשים ובאים ובמטות שוב רוחשת המולה של יועצי תעמולה, מומחי פירסום ותדמית, יחצ"נים, תסריטאים, במאים ושוליותיהם. כולם חדורים ביטחה אבסולוטית במקצועיותם, ברעיונותיהם המקוריים והמבריקים וביצירתיותם הבלתי־נדלית. בחרות היצירה הזאת, נתפו אנו מקרוב המטות, להדליף רעיון גאוני אחד: המפלגה תממן הפקת סרט בנושא האיום הדמוגרפי על אוכלוסיית ישראל היהודית. שעור הריבוי הטבעי בקרב האוכלוסיה

הערבית גבוה בהרבה משעור באוכלוסיה היהודית, הסביר מרכז מטה ההסברה, ואנחנו נמחיש זאת היטב. וכאן התפאר המרכז עד מאוד באומרו שהסרט החשוב הזה יבויים בהשראת אחד מגאוני הקולנוע, אלפרד היצ'קוק בכבודו ובעצמו. ובמדויק: מאחד מסרטיו האחרונים „הציפורים". מה לאיום הדמוגרפי ול„ציפורים" של היצ'קוק? הציפורים השחורות והאיומות בסרטו של היצ'קוק הן מקור הסיוט של גיבורת הסרט ולבסוף גם של הקהיליה כולה ובסרט הציפורים מתרבות, אחת נוראה ומאיימת מחברתה, שחורה מחברתה. הבנתם את הנמשל?

את הרעיון הזה הגה איש מקצוע מיומן, ותיק ובעל שם. אין זו הפעם הראשונה שהמפלגה הנכבדה שוכרת את שירותיו היקרתיים והיקרים. והיוקר, חברים, כמו שנהגו לומר פעם במפלגה הזאת, משולם מכיסכם־מכיסינו על פי חוק.

הוגה הרעיון, אגב, אינו עובד בשירותיה של מפלגה גזענית, ואפילו לא לאומית. למרבה המזל, התעורר מישהו משורות היצירתיים בעוד מועד, ודחה את הרעיון הסהרורי. ההצעה להפקת סרט שבו ציפורים שחורות ומאיימות הן משל ל"איום דמוגרפי", נגנזה לפי שעה במרתף כלשהו. ובכל זאת, מה שמצפינים במרתף, מלמד לפעמים על שאר חדרי הבית.

מירי פז

הגששים בבתי־חולים

שלישיית הגשש החיוור תערוך מבצע התנדבותי למען בתי החולים בישראל. אגודות הידידים שליד בתי החולים תל־השומר, מאיר, בילינסון, איכילוב, הדסה ירושלים ורמב"ם פנו לחברי השלישיה ואלה נענו בחיוב ויופיעו בערים שונות בהופעות שכל הכנסותיהם לרכישת מיכשור רפואי. את הכרטיסים להופעות ניתן יהיה לרכוש באמצעות אגודת הידידים. סכום המינימום לכרטיס הוא 33 ש"ח והמקסימום - תלוי בכל אחד.

ובינתיים הגששים נחים. בספטמבר יחול שוב את הופעות "תגיגה מס' 2" ומנובמבר תגיע החגיגה השלישית.

בקצרה. חו"ל.

לונדון: ואולי כשמו כן יהיה: *סקנדל*, כך נקרא הסרט הבריטי על פרשת פרופיומו. סטפן וורד פוגש את קריסטין קילר במועדון לילה בסוהו והדברים מתחילים להתגלגל. *ג'ון הארט*

איאן מק'קלן וג'ואן וואלי. פרופיומו וקילר.

הוא וורד, *ג'ואן וואלי* היא קילר *ובריג'ט פונדה* מגלמת את דמותה של מנדי רייס־דיוויס. "הרבה אנשים מודאגים מכך שאולי ימצאו עצמם בסרט", אומר הארט. ובינתיים, עוד לפני תום הצילומים, החלו כבר המחאות. הבישוף מסטפני, ידידו של פרופיומו (המעורר עתה סימפטיה רבה בשל עבודתו בשנים האחרונות עם ילדי מצוקה), פנה בבקשה לאנשי הצוות שלא לעורר מחדש את הסקנדל. *איאן מקקלן*, השחקן השייקספירי המגלם את פרופיומו בסרט, קיבל כמה מכתבים ובהם בקשה דומה. ובינתיים צילומי הסרט - שהוצע בתחילה לבי.בי.סי. כמיני־סידרה טלוויזיונית ונדחה על ידה - נמשכים בבימויו של *מייקל קאטון־ג'ונס*. הסרט מתמקד בשני עניינים, אומר המפיק ג'ו בויד. האחד הוא הסקנדל שזעזע את בריטניה מבחינה חברתית ופוליטית, והשני - סיפור האהבה יוצא הדופן בין קילר לבין וורד.

אוטאווה: האדריכל הישראלי *משה ספדי* תיכנן את בניין המוזיאון הלאומי באוטאווה, קנדה. ובעתוני חו"ל כבר כתובות המלים הבאות: "לא תהיה זו הגזמה לומר כי בבניין זה הגשים ספדי את ההבטחה שהבטיח לפני שני עשורים, כשבנה את הקומפלקס לתערוכה הבין־לאומית אקספו 67 במונטריאול... בניין המוזיאון מחזיר את ספדי לארכיטקטורה אמיתית... המורכבות נראית בבניין טבעית...ספדי יצר מצודה של זכוכית, בטון וגרניט... ישנו איזון נפלא בין הארכיטקטורה של השטחים הציבוריים לבין הגלריות. זהו בניין שתוכנן מן הפנים החוצה... ובעוד שהעדפה זו מעניקה חוויה נפלאה לבאי המוזיאון, היא דורשת מחיר, והוא משולם בקוהרנטיות של החוץ. אבל, לאור העובדה כי הפנים כל כך טוב, זה משתלם".

בניין המוזיאון הלאומי באוטאווה. משה ספדי.

פאריס: "יחסים מסוכנים" הופך לסרט. מצלמים אותו, לא הצרפתים אלא האנגלים דווקא. על פאריס הם לא ויתרו. "אני חושב שהרבה צרפתים יופתעו מכך שאנגלים סיפחו את הספר", אומר *כריסטופר המפטון*, המחזאי. הגירסה הבימתית שלו ל"יחסים מסוכנים" כבר הועלתה בלונדון למעלה מ־700 פעם והיא "פריט ייצוא" בריטי גם לניו־יורק, רומא, טוקיו ו...פאריס. וגם שם היא זכתה לשבחי הביקורת. כבמאי לסרט בחר המפטון *בסטפן פריס* ("מכבסה יפהפיה שלי", "סמי ורוזי עושים זאת") והכוונה היא לצאת אתו למסכי ניו־יורק בדצמבר כדי לא להפסיד את המועמדות לפרסי האוסקר. ובינתיים, מתוכנן סרט נוסף על־פי ספרו של לקלו: *מילוש פורמן* מתחיל בקרוב בצילומים, בפאריס, כמובן.

דבלין: תיאטרון ה"גייטי" בדבלין חוגג יובל 50. סיבה למסיבה. לכבוד התאריך מעלים בו גירסה מחודשת ל"סלומה", יצירתו של אוסקר ווילד, בבימויו של *סטיבן ברקוף*, המחזה שהועלה בעונתו הראשונה של התיאטרון. "יונו והטווס" (שהוצגה בישראל במסגרת פסטיבל ישראל בשנה שעברה) יצא לברודוויי. במהלך שנת החגיגות תועלה גם גירסה מחודשת ל"פר גינט" שכתב פרנק מקגיניס. ואת "מחכים לגודו" יבצעו שלושה מטובי השחקנים האיריים כמו דונאלד מקקאן, ג'ון קאוואנה ובארי מקגוארן.

סיבה נוספת למסיבה היא תקומתו של התיאטרון. ה"גייטי" עמד במרכז חייה האמנותיים של דאבלין במשך חצי מאה, מאז הוקם ב־1928 על־ידי השחקן האירי האגדי מייקל מקליאמואר והילטון אדוארדס. אך בשנות השבעים, לאחר מותו של מקליאמואר, התקשה לתפקד ולפני חמש שנים נדמה היה כי מצבו של ה"גייטי" אנוש. אולם אז קיבל על עצמו את ניהול התיאטרון *מייקל קולגן*. מכיוון שהכסף הציבורי שהגיע לתיאטרון היה מועט, החליט המנהל החדש להביא צופים לתיאטרון באמצעות קומדיות קלילות. למרות הטענות שנשמעו, האולמות היו מלאים, תורים השתרכו ליד הקופות ונבנה קהל קבוע, המוכן עתה לצפות ביצירות מסובכות יותר. הפירות נקטפים היום. סיבה נוספת למסיבה.

האמנם העשירית של בטהובן?

לפני חודשים מספר גילה חוקר המוסיקה ד"ר ברי קופר, מאוניברסיטת אברדין בסקוטלנד, כי בידיו רישומים לסימפוניה עשירית של בטהובן בכתב ידו של המלחין. הידיעה „הסנסציונית" נתקבלה על ידי מוסיקולוגים, ביניהם מומחים נודעים לבטהובן, בספקנות רבה. בינתיים נמסר בשבוע שעבר ב„סנדיי טיימס" הלונדוני שהפרק הראשון של הסימפוניה שוחזר, על ידי קופר, מקטעים של כתב היד ויבוצע בקרוב בקונצרט פומבי בלונדון. לכאורה המדובר בתגלית מוסיקלית בעלת חשיבות כבירה. חיש מהר נוספו לידיעה פרטים מוגזמים וחסרי שחר ופרשנויות והשערות למיניהן. אפילו שמענו ברדיו ידיעה בנוסח „בלונדון תנוגן הסימפוניה העשירית של בטהובן שנתגלתה לאחרונה". קופר מסר לעתונאים שמלאכת השיחזור נעשתה על סמך רישומים תוהים אבודים (לפסנתר) של בטהובן שנמצאו לאחר חיפושים ממושכים בספריה העירונית במערב ברלין ובארכיון בטהובן בבון. באמצעות שילוב שני התרשימים ניסה לגלות מה היו רעיונות היצירה של בטהובן. לדבריו השיחזור נשאר נאמן לכתב היד והיה צורך לערוך כמה הרמוניות ולהלחין כמה חלקים מבלי לשבש את המוטיבים של בטהובן. קופר מסתמך, בין השאר, על עדותו של הכנר קרל הולץ, חבר הרביעיה הוינאית, שביצעה רביעיות של בטהובן, שהיה ידיד קרוב של המלחין. חוקרים ומחברי ביוגרפיות של בטהובן הסתייגו, עד כה, מעדותו של הולץ.

חייו ויצירתו של בטהובן נבדקו ונחקרו במרוצת השנים על ידי חוקרים מוסמכים, מדענים ומוסיקאים, בצורה היסודית ביותר שניתן לתאר. הרקע ההיסטורי לפרשת הרישומים האפשריים לסימפוניה עשירית מוכר, בגירסאות שונות, בכל הספרים והמחקרים החשובים על בטהובן שפורסמו מאז מותו. זמן קצר לפני מותו, במארס 1827, בהיותו חולה אנוש ובמצב כלכלי נואש פנה בטהובן ממיטת חוליו בוינה לאגודה הפילהרמונית בלונדון בבקשה לעזרה כספית. האגודה, שהבטיחה לקיים קונצרט מיצירותיו, שלחה אליו סכום של מאה לירות שטרלינג. המנהל המוסיקלי שלה היה הפסנתרן, המלחין והמנצח היהודי, יליד בוהמיה, איגנאץ מושלס, שהכיר את בטהובן אישית בתקופת שהותו בוינה והעריץ את המוסיקה שלו. התרומה הכספית התעכבה בדרכה מלונדון ובטהובן המודאג שיגר איגרת תחנונים נוספת. הסכום הנכסף, שהגיע באיחור, גרם לבטהובן להתרגשות רבה והוא מיהר להודות לידידיו האנגלים באנגלית. במכתבים אחרונים אלה ללונדון מזכיר בטהובן טיוטות ורישומים

שהכין לסימפוניה עשירית שאותה בדעתו להקדיש לאגודה הפילהרמונית הלונדונית. הולץ וידידים אחרים סיפרו לאחר מכן שהמלחין אכן ניגן בפסנתר שבורנו את התחלת הסימפוניה החדשה.

אפילו אם הרישומים שגילה קופר הם באמת מקוריים ואמיתיים (בעייה שתבוא על פתרונה בעקבות חוות־דעת של מומחים מוסמכים) חשוב לזכור שבטהובן נהג תמיד, בתהליך היצירה שלו, לרשום סקיצות וטיוטות ולשנות וללטש שוב ושוב עד לגמר היצירה בצורתה הסופית. הרישומים הראשונים לסימפוניה החמישית, למשל, אינם דומים לנוסח הסופי המושלם שלה. על כן אין להתיחס לשיחזור של קופר כאל יצירה מקורית מהימנה אלא כאל תגלית אפשרית, של עדות מעניינת נוספת, לתהליך היצירה האופייני של בטהובן. אגב, הסכום שקיבל בטהובן על ערש דווי שימש, בסופו של דבר, לכיסוי הוצאות ההלוויה והקבורה שלו.

ישראל דליות

תזמורת הנוער הלאומית

התזמורת הסימפונית הלאומית לנוער של ישראל, בהרכב מורחב של נגנים צעירים נבחרים מכל הארץ (בגילאים 14 עד 21), ביניהם מוסיקאים מצטיינים המשרתים בצה"ל, תגיש הערב קונצרט חגיגי, באולם הנרי קראון בירושלים, לסיום כנס הקיץ הרביעי שלה. התזמורת, בניצוח מנהלי מהסה כבר הופיעה, ביום חמישי שעבר, בקונצרט באולם האיאורי בקיבוץ עין־השופט. בקונצרט שהוא מעין סיכום של „אימונים" מוסיקליים אינטנסיביים שנערכו החודש במשכן האקדמיה למוסיקה בגבעת רם נכללו יצירות מאת בטהובן (הפתיחה לליאונורה מס.3), סיבליוס (הסימפוניה השניה) וברהמס (הקונצ'רטו לכינור) וזו גם תוכנית הקונצרט, הערב. הסולן הוא הכנר הצעיר חגי שחם, נגן ראשי בתזמורת הקאמרית של חיל חינוך המופיע, במסגרת שירותו הצבאי, בקונצרטים לחיילים בנוסף על עבודה משרדית שעליו למלא. חגי שחם כבר ניגן בזמנו, כמה פעמים, את הקונצ'רטו של ברהמס עם תזמורת חיפה. הוא גם חבר ברביעית „אביב" להרכב של כלי קשת ופסנתר.

י.ד.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כושר.
09.15 מכרות המלך שלמה – מסע בעקבות אוצרותיו של המלך שלמה. סר הנרי יוצא לדרום אפריקה לחפש את אחיו, שאבד במסע אחרי האוצר האבוד. הוא פונה למטייל ותיק אלן קוטרמיין כדי שייצאו יחדיו למסע. הסרט מבוסס על ספר מאת ריידר האגרד.
10.05 פרפר נחמד „שלם וחצי והפעם –איך מחלקים עוגה וקוביות לחולקים אבל לא בדיוק מדויקים. ועוד נראה מה קורה כשמחלקים צבעים כמו חצי אדום וחצי צהוב ועוד שיר על המפלה של אלה.
10.30 עצי הלהבה של תיקה (פרק 3) „שנת טובחי הרוח של אלספת" נוסעים לניירובי לרגל השנה החדשה ומשאירים את אלספת בביתה של ידידתם, הגב' נימן.
11.20 אנחנו ושכנינו – דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי.
11.25 בעלי החיים המופלאים – פגישה עם בעלי חיים והמגדלים המספרים על חייהם שבהם ובבעליהם.
12.10 טלפופ „אלכס וולש ותזמורתו" להקת הג'ז מנגנת ומארחת את הזמר ג'ורג' מלי.
14.00 עד־כאן – רצף דפי הטלטקסט.
14.05 רסיטל של פאברוטי בויראגין – זמר האופרה, לוציאנו פאבארוטי מופיע ברסיטל בליווי פסנתר במבחר אריות מתוך אופרות של ביזה, פוצ'יני, ורדי, שוברט, דוניצטי ואחרים.
15.00 רחוב סומסום „מעשה חלסי קיפי לא מוצא חבר לטיול ומחליט לעזוב את רחוב סומסום, לאן יגיע קיפי ואיזה חברה ימצא.
15.30 שעת כושר.
15.40 שביל באמצע שביל בצד „טיול השבוע": נחל הבניאס. ביקור בשרידי המקדשים באתר העיר היוונית הקדומה – פניאס. הזמרת דורית ראובני שרה על רקע נופים בסביבות את השיר „ככה סתם" (נ).
15.50 מאתיים שניות לחדשות מעורים – דפי מידע טלטקסט.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 27) „גלינדה לעזרה" דורותי וחבריה מצליחים להימלט מדינוזאור כעסן. הם מגיעים לארמונה של גלינדה המסכימה לעזור להם לגרש את המכשפה מעיר הבקרה.
16.23 אנחנו ושכנינו – דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי.
16.25 כך היו חיינו (פרק 26) „העבודה הראשונה של ג'יין". ג'יין נאלצת לעזוב את בית־הספר ולצאת לעבודה. היא מתחילה לעבוד כמשרתת בביתו של הרופא, דר' מתיוס.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 מתגלגלים – להקת הקרקסטרון מתחילה להתאקלם בביתה השני – הוא הקרון. ההתארגנות וההסתגלות לקראת הפתיחה מעוררים מריבות ומתחים. משתתפים: משה בקר, עזרא דגן, עירית בביאר־דגן, אסתי קוסוביצקי, דניאלה מיכאלי.
18.00 פרץ הפטפת „ליזה והתברכה".
18.05 כוח המגע – שם הפרק: „קוסח קוברה – היום השלישי". ארגון קוברה מטפל באספקת המלשה במצב האוויר. בזמן המתקפה על וושינגטון הסוכה מתפרקת לשלושה חלקים, והם נופלים במקומות אחרים בעולם. (דיבוב עברי).
18.30 תקציר החדשות (ערבית).
18.32 עם הכוכבים הפעם עם להקת ה„סמיתס" הבריטית. לא מכבר התפרקה הלהקה, והסולן שלה סטפן מוריסי פנה לקריירה עצמאית. בחמש שנות פעילותם נבחרו להקת השנה שלוש שנים רצופות. בתכנית: ההיסטוריה „המטאורית" הקצרה של הלהקה וקטעים משירתה (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות על חידושי המדע ושכלולים בטכנולוגיה, ברפואה, בחקלאות ועוד.. מדע הספורט (חלק ב') בשיטות מדעיות חדשניות משפרים את אבזרי ענפי הספורט בעולם – כדורי ביליארד, חצי מסורת וכן תותך וקשת.
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרת מבט.
20.02 אלף שם הפרק: „הנער מהבית השכר". אלף מתיידד עם טרבור ועם בק, האחיין של רקל. בק הוא נער בעייתי, וקשה להתיידד עמו (ערבי־עברי).
20.30 להיט בראש – מצעד להיטים עבריים בהשתתפות קהל.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת – (פרק התשעים ושמונה): כשנודע לבלייק כי ייתכן שהוא אביה של אמנדה, הוא שולח אותה לבדיקות דם. ניקול מספרת לבק שייתכן כי פיטר דה־וילבים לא היה עם פאלון בשעת האונס, אלא עם אשה אחרת. דקס ואמנדה מתנים אהבים באכסניית סקי. אלקסיס מבריאה על נישואיה לדקס (ערבי־עברי).
22.40 יש מקום – על פגישות עם אנשים מיוחדים בארץ שקשרו את חייהם למקום. הפעם: במצפה הררית שבגליל, שהוא יישוב אשר חבריו עוסקים במדיטציה. הפגישה תהיה עם עמי רוקח, איש מחשבים וטייס לשעבר, במלחמת יוה"כ נפל בשבי הסורי.
23.10 חופשי על הבר – שם הפרק: „בתו של המאמן". בתו האהובה של ארני המאמן עוצרת בבר כדי להציג את ארוסה, איש הלקלק וערום, שטוהר נסות בכל. האב המבוהל מחפש דרך לפקוח את עיניה של בתו. (עברי־ערבי).
23.35 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב".
18.34 „הרפתקאות הדבורה מאיה" (פרק 18).
18.58 „רגע לפני..." על הדרכת ילדים לקראת היוולדו של תינוק חדש במשפחה.
19.00 „התיבה מפליגה" – סידרת טבע תיעודית. פרק ראשון: „מרוץ נגד הזמן". בכל רחבי העולם נמצאות החיות בסכנת הכחדה כתוצאה מדריסת כף רגלו של האדם לעולם הטבע. ג'ראלד דארל ואשתו פותחים את מסעם במאוריציוס. „תיבת נח המודרנית" מפליגה במטרה להגשים חלום עתיק יומין – להשיב את החיות, זוגות זוגות לטבע.
19.30 „חופשי ומפשי" – (פרק 21): „נשף ההתחפשות". האומנת קוקראן ופירס מוזמנים למסיבה מהודרת ורבת משתתפים הנערכת במלון בו הם מתארחים. דיוויד ולינדה מחפשים הזדמנויות להיפגש במסיבה.
19.55 „פינת המתכונים השבועית" „סעודת קיץ 88" סעודה בת שלש מנות: דלורית וביצה, שוקיים של ברבר ברוטב חמוץ מתוק ולקינוח מעדן ענבים.
20.05 "מה נשדר מחר".
20.09 „נקודת זינוק" תוכנית ספורט. תחרות איגרוף וכן תחרות גולף בה משתתפים טובי הספורטאים בעולם בתחומם.
21.08 „שירים" של להקת צרור.
21.30 „קלוז אפ" – פינה על קולנוע מדי שבוע נשדר בפינה „קלוז אפ" קטעים מורחבים מאחד הסרטים המוקרנים בימים אלה בבתי הקולנוע בארץ. בתכנית הראשונה נקרין קטעים מסרטו החדש של הבימאי הצ'כי הנודע ז'ירי מנצל „כפר קטן שלי". המספר את סיפורם של אנשי כפר בצ'כוסלובקיה – גברת „שלי", „עזרה" „עשייתי". המנהלת פרשת אהבים עם גברבר צעיר מאחורי גבו של בעלה, נער מתבגר המאוהב במורתו, אוטיק – בחור צעיר ומוגבל מעט ומר פאבק – איש קשה יום. ז'ירי מנצל נולד בפראג ב־1938 ונחשב לאחד הבימאים הגדולים של צ'כוסלובקיה. מנצל זכה לתהילה עולמית עם זכיית סרטו „רכבות נשמרות היטב", וסרטו „כפר קטן שלי" מסמל עבור רבים ממבקרי הקולנוע את שובו של מנצל לקולנוע הצ'כי.
21.40 „קליפ מי יודע" חידון הפזמון השבועי. חידון מספר 5 ושמות הזוכים בחידון מס' 3.
21.45 „שירים" של ויטני יוסטון.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משמחות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצוייר); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת ולטון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית); 21.00 סרט „התיירים עדין מזיז" עם קטרין הפבורן; 22.30 מעשיות משמחות (ערבית).

ירדנית

16.30 סרטים מצויירים (ער' 1); 18.00 שירים בצרפתית; 18.30 רחוב קרקו (תכנית בצרפתית); 18.35 אלף (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.00 כסיסות מדעיים (ער' 1); 19.15 לקט שירים בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 שלם בקופה (קומדיה אמריקאית); 21.10 סידרה דוקומנטרית; חדשות; 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 כאנגום (סידרת מתח אמריקאית); 23.10 מגדלי פולטי (קומדיה אנגלית).

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר; 20.27 [illegible]; 23.55 [illegible]; 18.45 [illegible]; 19.00 [illegible]; 22.58 [illegible]; 00.05 [illegible].

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר; 06.14 [illegible]; 06.30 [illegible]; 06.58 [illegible]; 07.30 [illegible]; 08.00 [illegible]; 09.00 [illegible]; 10.05 [illegible]; 11.05 [illegible]; 12.05 [illegible]; 14.05 [illegible]; 18.00 [illegible]; 18.28 [illegible]; 19.30 [illegible].

רשת ב'

06.00 [illegible]; 06.06 שירים עבריים; 06.53 [illegible]; 06.57 [illegible]; 07.00 [illegible]; 08.05 [illegible]; 09.05 [illegible]; 10.05 [illegible]; 11.30 [illegible]; 12.10 [illegible]; 12.50 [illegible]; 13.03 [illegible]; 14.05 [illegible]; 16.30 [illegible]; 16.05 [illegible]; 17.05 [illegible]; 17.53 [illegible]; 17.55 [illegible].

רשת ג'

06.04 [illegible]; 06.05 [illegible]; 09.05 [illegible]; 11.00 [illegible]; 13.05 [illegible]; 14.05 [illegible]; 16.05 [illegible]; 17.35 [illegible].

גלי צה"ל

05.46 [illegible]; 05.55 [illegible]; 06.02 [illegible]; 06.30 [illegible]; 08.00 [illegible]; 09.05 [illegible]; 10.05 [illegible]; 11.05 [illegible]; 12.05 [illegible]; 14.05 [illegible]; 13.05 [illegible]; 16.05 [illegible]; 16.44 [illegible]; 17.00 [illegible]; 19.00 [illegible]; 19.57 הודעות לחיילים; 21.00 [illegible]; 22.05 [illegible]; 23.05 [illegible]; 00.05 [illegible]; 02.00 [illegible]; 05.05 [illegible].

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – לוקטלי: קונצ'רטו גרוסו בפה מינור; גראון: קונצ'רטו לקרן ולתזמורת; מוצרט: שלישיית „קגלשטט", בנוסח לפסנתר, כינור וויולה; וייסאן: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת; שופן / דאנאלאס: הסילפידים.
09.00 קונצרט בוקר – דינדי: סימפוניה מס' 2; פורה: סונטה מס' 1 לכנור ולפסנתר; שוברט: רביעייה בסול מז'ור לכלי־קשת; בטהובן: שלישיה לקלרנית, צ'לו ופסנתר; מרסיקו: קונצ'רטינו לשלישיית פסנתר ולתזמורת כלי־קשת; דה פאייה: „הכובע המשולש" סוויטה מס' 2.
11.57 פינת השיר – משירי דליה רביץ.
12.00 אוצרים באולפן – זהרון סוסטר, צ'לו / מנחם ויאנבריג פסנתר – באך: סונטה בסול מינור, ר.ב.ב. 1029; פרק: סונטה בלה מז'ור (במקור לכנור ולפסנתר); וודישק: 2 אמפרומפטי, אופוס 7 (אדית קראוס, פסנתר).
13.05 בהאזנה נינוחה – אלבינוני: קונצ'רטו לאבוב וכלי קשת; ארן: 3 שירים מתוך מחזות שייקספיר; בוקריני: שלישייה אופ. 1 מס. 6 לשני כנורות וצ'לו; בטהובן: 6 בגטלות אופ. 126; ביזה: „משחקי ילדים" – סוויטה לתזמורת; ראבל: קונצ'רטו ברה לפסנתר יד שמאל; ראבל: „בולרו"; פרוקופייב: „ליוטננט קיז'ה" – סוויטה.
15.00 דפי פסנתר – הסונאטות של בטהובן.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – לאסו: דמעותיו של סן פיאטרו (קונסורט מוסיקה); שירת עולי הרגל לסנטיאגו דה־קומפוסטלה; מגרלטון; תהלים ביה (שאפל רויאל / קולונים וקאפלה מגנט); ברוקנר: 3 מוטטים (זמרי קורידון / מתיו בסט); דבוז'ק: סו האם (טולבוב / פילהרמונית צ'כית / תבלב סמטצקי).
18.00 מוסיקה כאן ועכשיו – מעגרמצ של יהודה ווהל, במלאת שלושים לפטירתו.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלודיה.
20.30 מאולמי הקונצרטים – תזמורת הנוער הישראלית; מנצח: מהלי מהסה, סולן: חגי שחם, כנור (שידור חי מאולם הנרי קראון בירושלים) בטהובן: הפתיחה „לאונורה" מס' 3; ברהמס: קונצ'רטו לכנור ולתזמורת; סיבליוס: סימפוניה מס' 2.
23.00 מהאוצר יצירות – הסונטות של מוצרט.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – שידורים ליום התשובה „מרחבנו" – עריכה מחודשת שיעור מס' 12.
16.05 שירים ים־תיכוניים.
17.05 צבעי הקשת – המוסיקה, [illegible]
22.05 מלה טובה – קו פתוח לעברית.

רשת ב'

09.05 בראש צעיר – לילדים ולנוער [illegible]
16.05 עם שלושתם [illegible]
18.06 בעין בוחנת – שאלות [illegible] במוזיקה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 שלום לבן דודי – [illegible] בשידור חי.
22.05 להאזין בחלום – מחרוזת שירים.
23.05 בינינו לבין עצמנו – [illegible] מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

19.05 מצעד הפזמונים הלועזיים.
22.05 אדום עתיק – שירים שלא [illegible]
23.05 [illegible] לילה.

גלי צה"ל

10.55 זה בוער – על עניינים ושירות.
16.05 ארבע אחר הצהריים – שירים עבריים.
18.05 שעה [illegible] על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 עושים מדינה (ש.ת.)
19.57 הודעות לחיילים.
20.05 שירי להקות צבאיות.
21.30 לילה לא שקט.

צה"ל 2

19.05 הרדיו החיש.
20.05 צו 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקה עשר.
23.05 [illegible]

קולנוע

תל־אביב

אסתר: מפגש להזס 9.45, 7.30, 5.00
אורלי: גם ברחוב 8 9.45, 7.30, 5
בית לסין: סגור
בן־יהודה: ספיי 9.45, 7.30, 5.00
גורדון: כמעיין המתגבר 9.45, 7.30, 3.00
גת: נישואים פיקטיביים 9.40, 7.30, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 2: הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 3: ז'אן דה פלורט 3, 11 בבוקר, 5, 1 עולם נפרד 9.50, 7.30
דקל: משדרים חדשות 9.45, 7.10
דרייב־אין: קרוקודיל דנדי 2 10, 8, 24 סקס
הוד: מלחמת השוקים 9.45, 7.30, 5
הסינמטק: 8.00 השוק; 10.00 יהונתן
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): לול 11.30, 9.30, 7.30, 5.30
חן 1: מפגש גורלות 9.55, 7.35
ספר הג'ונגל (בעברית) 5, 3, 12.30, 10.30
חן 2: הקיסר האחרון 9.40, 6.40
מק – חברי הטוב ביותר 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
חן 3: נעורים בהשאלה 9.55, 7.45, 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
חן 4: ספר הג'ונגל 9.45, 7.35
הרפתקאות הצ'ימפק מסביב לעולם 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
חן 5: המשימה מיאמי 9.55, 7.45, 5.00, 3.00, 12.30, 10.30
לב 1: הנסיכה הקסומה 10, 8, 6, 4, 2, 12
לב 2: אל עצמי 5, 3, 1, 11 אהבנו כל כך 9.45, 7.15
לב 3: תופסה בכפר 9.50, 7.30, 12 אהבנו כל כך 5, 2.30
לב 4: החבר של החברה שלי 9.55, 7.40, 5.30, 3.30, 1.30, 11.30
לימור: מוליפים עורצים 9.45, 7.45, 5.00
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7
מילה: בגלל המלחמה ההיא 9, 7
מקסים: רמבו 3 9.30, 7.30, 5
פאר (לשעבר אלנבי): צללית צהובה 9.40, 7.30, 5.30
מיילה 1: שם המשחק 9.45, 7.30, 5.00, 3.00
ב־11.00 בבוקר גם ברחוב – 8
מיילה 2: הבית ברחוב קארול 9.45, 7.30, 5.00, 11.00 בילבי
מיילה 3: ורדה 9.00, 5.45 פייבל והיהלום האמריקאי 11.00 בבוקר
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: האישה של חיי 9.45, 7.45
פריז: לידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
צפון: כפר קטן שלי 9.45, 7.30, 5.00
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תמוז – רמת־אביב: גבירת מס הכנסה 9.30, 7.00
תכלת: פרחים בעליית הגג 9.45, 7.30, 5.00
תל־אביב: קרוקודיל דנדי II 9.45, 7.20, 5.00
החוזה הישראלית: מעקב ומשני 22

ירושלים

אדיסון: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 4.30
אורגיל: אי אפשר לקנות אהבה 9.15, 7.15
אורדין 1: מפגש גורלות 9.30, 7.30, 4.30
האינטסלודר 10.30 בבוקר
אור 2: ספיי 9.30, 7.30, 4.30
גילם – חבר עברית 10.30 בבוקר
אור 3: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבקר מלך הסלים
אור 4: מוליפים עורצים 9.15, 7.15, 4.30
10.30 בבקר נוח מסכוב אור
אור 5: הבית ברחוב קארול 9.15, 7.15
10.30 בבקר אבא גנוב, 4.30 מלך הסלים
אורגיל: נישואים פיקטיביים 9.15, 7.00
ספר הג'ונגל (עברית) 4.30, 12.30, 10.30
אימפריה 1: לול 9.30, 7.15, 5.00
אימפריה 2: המבוק לבגרות 9.45, 7.45
אל עצמי 6.00, 4.00, 11.00
אימפריה 3: הפתיחה בקרוב
אימפריה 4: הפתיחה בקרוב
בית אגרון: 4.45 כבר על הגג 7.45 [illegible] 9.45 מופע הקולנוע של הזקי
בציר: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.15, 4.30 הרפתקאות [illegible] 10.30
מיטשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 7.00 [illegible] 9.00, 6.00
מקורה: המכבי הנפתר 9.30, 6.45
עדן: מלחמת השוקים 9.15, 7.30, 4.30
רון: מפגש להזס 9.30, 7.30, 4.30
תיאטרון ירושלים: הקיץ של אביה 9.30, 7.00, 5.00
סמי ורוזי עושים את זה 7.00, 9.30
עולם נפרד 9.30, 7.00

חיפה

אורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: החבר של החברה שלי 9.15, 6.45
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
מוליפים עורצים 9.15
חן: מפגש גורלות 9.15, 6.45, 4.15
עצמון 1: סמכויות הפשע 9.15, 7.00, בילבי 4.30
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 8.30, 5.20
עצמון 3: מלך הסלים 4.30 שם המשחק 9.15, 7.00
פאר: מפגש להזס 9.15, 7.00, 4.30
קולנוע: לול 9.15, 7.15, 5.00
רון: קרוקודיל דנדי II 9.45, 7.15, 4.30
רב גת 1: פרחים בעליית הגג 9.15, 7.00
ספר הג'ונגל 5, 11
רב גת 2: נישואים פיקטיביים 9.15, 7.00, 4.30
ברוח שוה מיליון 11
רב אור 1: סוכן ירח 9.15, 6.45
ספר הג'ונגל 4.30, 11
רב אור 2: המשימה מיאמי 9.15, 6.45
רב אור 3: תופסה בכפר 9.15, 6.45
בעקבות החרב הקסומה 4.30, 11

קריות חיפה

כפיר: מפגש להזס 9.00, 7.15
סביון: נעורים בהשאלה 9.15, 7
אורות: טירונות 9.15, 7, ספר הג'ונגל 5
בית העם: הקיץ של אביה 9.15, 7.15
היובל: שם המשחק 9.15, ספר הג'ונגל 7.00
צ'ינן: רמבו 3 יום א', ב' 9.15, 7.00, 5 ב', ה', 9.15, 7 ד' 5 ספר הג'ונגל 11 בבקר

אשדוד

אמות: סוכן ירח 9.30, 7.30
אשדוד: נעורים בהשאלה 9.30, 7.15

אשקלון

אמות: הקיץ של אביה 9.30, 7.30
מאגר: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.30
רחל: המשימה מיאמי 9.30, 7.30

באר־שבע

קר: טירונות 9.30, 7.15, 5.00
היכל התרבות: 5.00, הכלב בעל לב הזהב
עיניים שחורות 9.30, 7.00

הרצליה ■ רמת השרון

הוד: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15
טירת הדרום 5, 11
תיכל: טירונות 9.30, 7.30, מלך הסלים 5.00
[illegible]: תופסה בכפר 9.30, 7.15
כוכב: 11, 5, הידיד בת ההרים 7.15
ביטל ג'וס 9.35 לילה מפחיד
תפארת: מפגש להזס 9.30, 7.30, ספר הג'ונגל 5.00

לוד ■ רמלה

אורלה: סגור
אורה: רמבו III 9.15, 7.15
בית זהב: רמבו III 9.30, 7.30

עפולה

[illegible]: קרוקודיל דנדי II 9.00

חולון ■ בת־ים

אודיסה: לול 9.30, 7.30
ארמון: [illegible] 9.30, 7.30, 4.00 אל עצמי 11, 6
מגדל: מפגש להזס 9.40, 7.30
ספר הג'ונגל (עברית) 5.00
[illegible]: סלמה 9.30, 7.15, 5.00
סביר: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
מגדלים קרית שרת: סגור
רינה: הקיץ של אביה 9.45, 7.45

חדרה

חדרה: קרוקודיל דנדי 2 9.30, 7.15; ספר הג'ונגל 5.00

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: רמבו 3 10, 8, 6.30 הקיץ של אביה
4, 11 אל עצמי
תל: ביטל ג'וס 9.15, 7.15
אורות: סגור

נהריה ■ עכו

הוד: המשימה מיאמי 9.15, 7.15
רוני: סגור
אודיטוריום: סגור

נתניה

אסתר: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.30, 5
מגדלית: ספר הג'ונגל 5.00, 11.00
המשימה מיאמי 9.30, 7.15
שרון: מפגש להזס 10, 8, 6
מלך הסלים 4.30 11

קרית אונו

מתנ"ס: סגור

פתח־תקוה

היכל 1: נישואין פיקטיביים 9.45, 7.45, 5.00
ספר הג'ונגל 4.30, 11
היכל 2: הרגיל לשוטרים מתחילים 9.45, 7.45, 6, 5
קרוקודיל דנדי II 11.00 בבוקר
היכל 3: הקיץ של אביה 9.45, 7.45, 5.00
מלחמת השוקים 11.00 בבוקר
שלום: מפגש להזס 9.30, 7.30

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: [illegible] 8.30
דורה: הקיץ של אביה 9.15, 7.15
[illegible] 5.00

חן

חן: לול 9.15, 7.15, ספר הג'ונגל 5
ג.ג. רון 1: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
בילבי 11.00 בבוקר
ג.ג. רון 2: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15, 5.00
שלגיה 11.00 בבוקר
ג.ג. רון 3: הפתיחה בקרוב
[illegible]: נישואים פיקטיביים 9.30, 7.15
[illegible]: לול 9.30, 7.30

רמת־גן ■ גבעתיים

[illegible]: מפגש להזס 9.30, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
ליליה: שכרון חושים 9.30, 7.30, 5
[illegible]: קרוקודיל דנדי II
רב גן 1: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.15, 5.00
ספר הג'ונגל (עברית) 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב גן 2: מפגש גורלות 9.30, 7.30, 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
רב גן 3: הקיץ של אביה 9.50, [illegible]
הרפתקאות הצ'ימפק מסביב לעולם 2.30, 12.30, 10.30
רב גן 4: נישואים פיקטיביים 9.30, 7.30
מק – חברי הטוב ביותר 5.00, 2.30, 12.30, 10.30
[illegible] 9.30, 7.30

קרית שמונה

שמיר: מכונת ירח 9.15